

ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ 96-ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԻՆ ԱՌԹԻ ԶԱՅ ԺՈՂՈՎՈՐԴԸ ՅԱՐԳԵՑ ԻՐ ՆԱՅԱՍԱԿՆԵՐՈՒ ՅԻՇԱՏԱԿԸ

Ապրիլ 24-ին, Հայկական Ցեղասպանութեան 96-րդ տարելիցին առթիւ, աշխարհացրիւ Հայ Ժողովուրդը խոնարհեցաւ իր միլիոնաւոր նահատակներու յիշատակին առջեւ: Բազմաթիւ վայրերու մէջ, հայու-թեան սուգին բաժնեկից եղան նաեւ օտարներ:

Այս տարի եւս յատկանշական էր, Պոլսոյ մէջ կազմակերպուած միջոցառումը՝ թուրք եւ քուրտ մտաւորականներու մասնակցութեամբ:

Միացեալ Նահանգներու նախագահը իր տարեկան խօսքին մէջ խուսափելով «Ցեղասպանութիւն» բառի օգտագործումէն, անգամ մը եւս դժգոհութիւն յառաջացուց հայ զանգուածներուն մօտ:

Ինչպէս ամէն տարի, այդ օրը քաղաքամայր Երեւանի մէջ առաւօտեան կանուխ ժամերէն սկսեալ Ծիծեռնակաբերդի յուշահամալիր այցելեցին հազարաւորներ՝ յարգանքի տուրք մատուցելու 1915 թուականի Հայոց Ցեղասպանութեան զոհերու յիշատակին:

Ի տարբերութիւն նախորդ տարիներու, Հայաստանի բարձրաստիճան ղեկավարութիւնը Ցեղասպանութեան յուշահամալիր այցելեցին վաղ առաւօտեան: Սերժ Սարգսեանին կ'ուղեկցէր Ամենայն Հայոց կաթողիկոս Գարեգին երկրորդը, օրէնսդիր, գործադիր եւ դատական իշխանութեան ղեկավարները, բարձրաստիճան պաշտօնեաներ:

Գարեգին Բ. Կաթողիկոսի զլխաւորութեամբ կատարուեցաւ հոգե-հանգստեան արարողութիւն:

Օրուայ ընթացքին Յուշահամալիր այցելեցին իշխանամէտ եւ ընդ-դիմադիր կուսակցութիւններու ու տարբեր կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներն ու համակիրները:

Ապրիլեան յատուկ միջոցառումներ տեղի ունեցան հայկական գրեթէ բոլոր գաղութներուն մէջ:

ՄԵԾ ԵՂԵՈՆԻ 96-ՐԴ ՏԱՐԵՂԱՐՁԻ ՅՈՒՇԱՅՆՈՒԹԵԱՆ ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ

Գլխաւոր բանախօս՝ Դոկտ. Ժօզէֆ Քէշիշեան

Երկրորդ տարին ըլլալով, Շաբաթ Ապրիլ 23ին 2011, Փաստի-նայի Քաղաքապետարանի հովա-նաւորութեամբ տեղի ունեցաւ Մեծ Եղեռնի 96-րդ տարեդարձի յուշա-տօնը:

Փաստիւնայի Հայկական միու-թիւններու եւ կազմակերպութիւն-ներու միացեալ մարմնի աջակցու-թեամբ այս միջոցառումը կայա-ցաւ քաղաքապետարանի մուտքի հրապարակին վրայ:

Ամերիկեան բանակի միաւո-րին կողմէ տեղի ունեցած դրօշակի արարողութեանէն ետք յաջորդա-բար երգուեցան ԱՄՆ-ի եւ Հայաս-տանի քայլերգերը, կատարողու-թեամբ Արար Սահակեանի եւ Յա-րութ ձղեանի: Բոլոր կղերական-ներու մասնակցութեամբ «Հայր Մեր» աղօթքէն ետք օրուան հան-

դիսավար Եղիա Մազմանեան ոգե-կոչեց 96 տարիներ առաջ ցեղաս-պանութեան զոհ գացած մեր նա-հատակներու յիշատակը:

Հայ Ժողովուրդի մէկ ու կէս միլիոն անմեղ զոհերու եւ պահան-ջատէր նոր սերունդի արդար դա-տին ի նպաստ ելոյթներով հանդէս եկան Փաստիւնայի քաղաքապետ Պիլ Պօկարտ, Նահանգային Ծերակոչտի անդամ Քարօլ Լուի, Նահանգային ներկայացուցիչներ Անթօնի Փորթիանթիսօ եւ Մայք Կաթօ, Սիւրա Մատրէ քաղաքի քաղաքապետ՝ ձօ Մօլաքա, Փասա-տիւնայի Հայկական կազմակերպու-թիւններու համախմբուածի անու-նով՝ Խաչիկ (Քրիս) Շահինեան: Հայ դատի եւ իրաւատէր հայ

ՊԱՐԱՔ ՕՊԱՍԱՆ ԴԱՐՁԵԱԼ ԽՕՍԵՑԱԻ «ՄԵԾ ԵՂԵՈՆԻ» ՄԱՍԻՆ, ԽՈՒՍԱՓԵԼՈՎ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ԲԱՌԵՆ

Միացեալ Նահանգներու նա-խագահ Պարաք Օպաման Շաբաթ, Ապրիլ 24-ին հանդէս եկաւ յայ-տարարութեամբ՝ Հայկական Յի-շատակի օրուայ առթիւ եւ ինչպէս նախորդ երկու տարիներուն, խու-սափեցաւ «ցեղասպանութիւն» բա-ռէն եւ փոխարէնը օգտագործեց «Մեծ Եղեռն» բառերը:

«Մենք պաշտօնապէս կը չի-շատակենք 96 տարի առաջ տեղի ունեցած արասափելի իրադարձու-թիւնները, որոնց հետեւեանք եղաւ 20-րդ դարու մեծագոյն եղեռնա-գործութիւններէն մէկը», - ըս-ուած է Օպամայի խօսքին մէջ, որ տարածեց Սպիտակ տան մամուլի գրասենեակը:

«1915 թուականին մէկուկէս միլիոն հայեր կոտորուեցան կամ մահուան երթ կատարեցին Օսման-եան կայսրութեան մայրամուտին: Ես միշտ յայտարարած եմ 1915 թուականին կատարուածի վերա-բերեալ իմ տեսակէտը եւ իմ տեսա-կէտը, այդ պատմութեան վերա-բերեալ չէ փոխուած»:

«Պատմութիւնը մեզ կ'ուսու-ցանէ, որ մեր պետութիւնները

աւելի հզօր են ու մեր գործը՝ աւելի արդար, երբ մենք պատշաճ կերպով կը ճանչնանք ցաւոտ անցեալը եւ կ'աշխատինք դէպի վաղուայ աւելի լաւ օրը, փո-խըմբռնման եւ կամուրջները վերակառուցելու համար: Միաց-եալ Նահանգները այդ դասը լաւ գիտէ՝ մեր իսկ պատմութեան մութ էջերը»:

«Ես կը քաջալերեմ Հայաս-տանի եւ Թուրքիոյ մէջ անհատնե-րու կողմէ կատարուող խիզախ քայլերը՝ նպաստելու իրենց ընդ-հանուր պատմութիւնը ճանչցող երկխօսութեան», - կ'ըսէ ԱՄՆ-ի նախագահը:

Շարունակելով Օպամա կ'ըսէ, - «Յիշատակելով Մեծ Եղեռնը եւ յարգանքի տուրք մատուցելով զոհ-ուածներու յիշատակին, մենք նաեւ վերադառնալով պարտաւորութիւնք սպա-հովել, որպէսզի նման աղետալի իրադարձութիւնները երբեք չկրկնուին»:

Պարաք Օպամա իր խօսքին մէջ նաեւ կ'ըսէ, որ Ամերիկահա-

ԶԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԶՈՅԵՐՈՒ ՅԻՇԱՏԱԿԻ ՈԳԵԿՈՉՈՒՄ ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ

Ապրիլ 24-ին Պոլսոյ Թաֆսիմ հրապարակին վրայ Թուրքացի արարողութիւնը պարգած են Եղեռնի զոհ հայ մտաւորականներու նկարները

Ապրիլ 24-ին Պոլսոյ Թաֆսիմ հրապարակին վրայ հաւաքուած մարդիկ ոգեկոչած են Հայոց Ցե-ղասպանութեան զոհերու յիշատա-կը:

Թրքական լրատուամիջոցնե-րուն համաձայն, ոգեկոչման մաս-նակցած են «Խաղաղութիւն եւ Ժողովրդավարութիւն» քրտամէտ կուսակցութեան պատգամաւոր Ու-ֆուք Ուրաա, անոր կինը՝ Չէյնայ Թանայա, «Ակօս» շաբաթաթերթի սպաննուած խմբադրապետ Հրանդ Տինքի եղբայրը՝ Օրհան Տինք, փաստաբան Ֆեթհիլէ Չեթին, Կանճա

Կիւրսոյը, ձենկիզ Աքթար եւ ու-րիշներ:

Հրապարակին վրայ հնչած է հայկական երաժշտութիւն եւ ցոյ-ցի բոլոր մասնակիցները ծունկի գալով լուռութեամբ յարգած են 1915 թուականի զոհերու յիշատակը:

Հնչած են ելոյթներ, որոնց ընթացքին անուն առ անուն յիշա-տակուած են այն բոլոր յայտնի մտաւորականները, որոնք զոհուած են Եղեռնի ընթացքին:

Այս տարուայ ցոյցի մասնա-

ՕԼԻԳԱՐԽՆԵՐԻ ՈՂԲԸ

ՄԱՐԿ ՆՇԱՆՆԱՆ

Նախօրէին յայտնի գործարար Միխայիլ Բաղդասարովը հարցազրոյց է տուել լրատուամիջոցներից մէկին ու բաւականին ուշագրաւ մտքեր յայտնել: Այդ մտքերն ուշագրաւ են այնքանով, որ նախ՝ Միխայիլ Բաղդասարովը բաւականին անկեղծ է եղել, երկրորդ՝ նա որպէս բիզնեսմէն Հայաստան է «մտել»: Սերժ Սարգսեանի ջանքերով եւ օժանդակութեամբ, կարճ ժամանակում փայլուն յաջողութիւնների է հասել եւ իշխանութիւնների վերաբերմունքից դժգոհելու պատճառ չպէտք է ունենայ, երրորդ՝ նա, ըստ էութեան, մի ամբողջ խաւի (խոշոր բիզնեսի) տեսակէտներն է ներկայացնում: Եւ այսպէս, որո՞նք են պրն. Բաղդասարովի արտայայտած հիմնական մտքերը:

1. «Իմ ներդրած գումարներից շահոյթ չի գալիս»: «Եթէ Հայաստանում մարդը գոյատեւում է աշխատելով գրոյով կամ փոքր պլիւսով, ուրեմն դրսում կը կարողանայ հսկայական շահոյթով աշխատել»:

Եզրակացութիւնը միակն է. Հայաստանում հնարաւոր չէ առանց օրէնքներ խախտելու լուրջ բիզնես ծաւալել եւ շահոյթ ստանալ:

2. «Ես Հայաստանում աշխատում եմ յանուն հայրենիքի, որ ձեր հասակակիցները, ովքեր ապրում եւ մեծանում են Հայաստանում, պետութեանը վճարած մեր հարկերի հաշուին կարողանաք ընդլայնուել»:

3. «Նախկինում ես իմ աշխատանքից հաճոյք էի ստանում, հիմա չեմ ստանում, որովհետեւ զանգուածային լրատուամիջոցներն այնքան ամէն ինչ խառնեցին, որ ինձանից սկսեցին յաւելավճար պահանջել, աւելորդ պարտքեր գրել եւ այլն»:

4. «Ես այսօր ցանկանում եմ անշարժ գոյք ձեռք բերել արտերկրում... Մտադրութիւններ կան Եւրոպայում կամ ինչ-որ մի տեղ շարունակել այն բիզնեսը, որը որ արդէն կայ Հայաստանում»:

Հիմա վերլուծենք այս մտքերը: Այն, որ Հայաստանում բիզնեսի համար պայմաններն ահաւոր են, հասկանալի է: Փոքր-ինչ տարօրինակ է, որ դժգոհողը իշխանութիւնների աջակցութիւնը վայելող օլիգարխն է, բայց դա ոչինչ: Դժուար է հաւատալ նաեւ, որ նա «գրոյով» է աշխատում, բայց խնդիր չկայ. օլիգարխների համար «նվազալը» սովորական երեւոյթ է (դա հինաւուրց, գեղեցիկ ասանդոյթ է): Մեզ այս ամէնի մէջ յատկապէս մտածելակերպն է հետաքրքրում, մանաւանդ որ օլիգարխների 90 տոկոսը հաստատ նոյն կերպ է մտածում: Մարդը փաստօրէն հայրենասիրութիւնից դրդուած է աշխատում Հայաստանում եւ լրատուամիջոցներից դժգոհում է, որովհետեւ վերջիններս իր այդ վսեմ պահանջները փառաբանելու փոխարէն «ամէն ինչ խառնում են»: Սա ձեզ ոչինչ չի յիշեցնում: Կարէն Կարապետեանն էլ, եթէ յիշում եք, քաղաքացիներից մեկին «համբալ» անուանեց ու յայտարարեց, թէ

իրենք դրսից փող են բերում, որպէսզի նրա նմաններն ուտեն: Այսինքն՝ այս մարդիկ կարծում են, թէ հայ ժողովրդին մեծ լաւութիւն են անում, որ Հայաստանում հսկայական գումարներ են վաստակում ու դրա մի մասը (ինչպիսի խաչտառակութիւն) վճարում որպէս հարկ: Բայց ինչդիրն այն է, որ եթէ, ասենք, ոեւէ մէկը ցորեն է ներմուծում Հայաստան, ու մարդիկ ուտում են այդ հացը, դա դեռ չի նշանակում, որ եթէ այդ մարդը ցորեն է ներկրի՝ ժողովուրդը սովից կտոտուելու է: Ճիշդ հակառակը՝ նրա փոխարէն մի 10-15 հոգի կը ներկրեն, մրցակցութիւն կը լինի, ու հացը կ'էփանանայ: Նոյնն է նաեւ բենզինի, դիզելային յիմնարկների ցանկացած այլ ապրանքի դէպքում:

Հիմա փորձենք հասկանալ, թէ կոնկրետ ինչից է դժգոհ պրն. Բաղդասարովը (վստահաբար՝ նաեւ շատ ուրիշ գործարարներ): Եթէ նա դժգոհ է հարկային ծանր պայմաններից՝ դրա պատասխանատուն իշխանութիւններն են, ուրեմն ինչո՞ւ է «մոռնաթ գալիս» լրատուամիջոցների վրայ: Ճիշդ է, որովհետեւ լրատուամիջոցներն «ամէն ինչ խառնում են», այսինքն՝ յօդուածներ են գրում, որոնց արդիւնքում իրենից «յաւելավճար են պահանջում» (ենթադրաբար՝ հարկային մարմինները): Եկէք ճիշդը խօսենք. ոեւէ մէկը հաւատո՞ւմ է, որ պրն. Բաղդասարովը (կամ մէկ-երկու օլիգարխ) օրէնքով նախատեսուածից աւելի շատ հարկ կը վճարի: Աւելի քիչ՝ գուցէ, բայց շատ՝ հաստատ չի վճարի: Եթէ նրանից «յաւելավճար» են պահանջել, դա կարող է նշանակել միայն մի բան. առաջ նա քիչ հարկեր էր վճարում, լրատուամիջոցները «շուխուր են դրել», դրա հիման վրայ համապատասխան կառուցները լրացուցիչ գումարներ են պահանջել, նա էլ երեւի վճարել է, բայց այնքան է նեղարտել, որ որոշել է կամաց-կամաց բիզնեսներ հիմնել «Եւրոպայում կամ ինչ-որ մի տեղ»:

Եզրակացութիւնը միակն է. Հայաստանում հնարաւոր չէ առանց օրէնքներ խախտելու լուրջ բիզնես ծաւալել եւ շահոյթ ստանալ: Հարց է ծագում՝ ինչպէ՞ս կը վարուէր նման իրավիճակում իսկապէս հայրենասէր գործարարը: Կը փորձէր շտկել իրավիճակը (եթէ իսկապէս Հայաստանն իր հայրենիքն է համարում): Իսկ ինչպէ՞ս կը վարուէր սովորական, շարքային «փող չինողը»: Մի քիչ կը փնթփնթար ու կը գնար աւելի փարթած արօտավայր փնտռելու: Միանգամից ասենք՝ Հայաստանի խոշոր գործարարների 90 տոկոսն այսօր հենց դրանով էլ զբաղուած է: Դրա համար, ի դէպ, գործարարներին մեղադրել պէտք չէ, նրանց պէտք է ընդամենը արգելել հայրենասիրական ծառեր արտասանել: Իսկ մեղադրել պէտք է իշխանութիւններին: Բայց դա էլ, մեր մէջ ասած, մի քիչ վտանգաւոր է. մէկ էլ տեսար՝ արտասահմանում անշարժ գոյք ձեռք բերելու փող չմնաց: Այնպէս որ, միակ ելքը մնում է հասարակութեան վրայ «մոռնաթ գալը», ախր հէ՞չ չեն գնահատում հայրենասէր օլիգարխներին:

«ՉՈՐՈՐՈՐԻ ԻՆՔՆԻՇՆԱՆՈՒԹԻՒՆ»

ԵՐԲ ԿԸ ՃԱՆԱԳՈՒՑ ԾԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

ՅԱԿՈՐԲԱԴԱԼԵԱՆ

Դժուար է ասել, թէ հայութիւնը ինչքան ջանք է թափել Օսմանեան Թուրքիայում տեղի ունեցած ողբերգութիւնն աշխարհին ապացուցելու համար, որպէսզի աշխարհը դա ճանաչի որպէս ցեղասպանութիւն: Բայց, դատելով ներկայում առկայ արդիւնքից, կարծես թէ ակնյայտ է, որ այդ ջանքի եւ արդիւնքի յարաբերակցութիւն գործակիցը այդքան էլ բարձր չէ:

Մինչեւ որոշակի պահ հայութեան ջանքն արդիւնք տուել է, ցեղասպանութեան հարցը չայտնուել է միջազգային քաղաքական

Առանց հզօր պետական գործիքի, առանց արդիական պետական բազայի, հնարաւոր չէ ճեղքել այն աշխարհաքաղաքական բնական խուփերը, որ առաջանում են ճանաչման ճանապարհին

նութեան շրջանառութեան մէջ, անգամ Թուրքիայում են արդէն տեղի ունենում երեւոյթներ, որոնք դժուար էր պատկերացնել մի քանի տարի առաջ: Բայց նկատելի է, որ ցեղասպանութեան միջազգային ճանաչման հարցում կայ նոր ճեղքման կարիք, ճանաչման գործընթացին նոր թափ հաղորդելու կարիք: Աւելին, կարիք կայ, որ մենք այդ թափը հաղորդենք, ոչ թէ Ամերիկային, կամ Ֆրանսիան, կամ այլ պետութիւն:

Մինչդեռ այժմ կարծես թէ ակնյայտ է, որ չնայած համահայկական ջանքերին, ցեղասպանութեան միջազգային ճանաչման գործընթացի դինամիկան իրականում պայմանաւորուած է ոչ թէ մեզանով, այլ Ամերիկայով, Եւրոպայով, Թուրքիայով: Հետեւաբար այստեղ կայ խնդիր՝ ճանաչման գործընթացը մեր վերահսկողութեան տակ վերադարձնելու խնդիր: Այն չափազանց բարդ է իհարկէ, բայց միանգամայն լուծելի: Պարզապէս դրա համար անհրաժեշտ է լուծել մէկ այլ խնդիր՝ արդիական, մրցունակ, առողջ պետութիւն կազմաւորելու խնդիրը:

Կեանքը ցոյց տուեց, որ քանի դեռ համաշխարհային ասպարէզում խնդիրներ հետապնդելու համար չունենա այդ գործիքը, յաջողութիւնները կարող են խիստ յարաբերական լինել, իսկ աւելի յաճախ՝ այլող յաջողութիւնները կարող են պատահաբար ընկալել որպէս քոնք, եւ միայն երբ դրանից այլք կոնկրետ արդիւնք կը քաղեն, իսկ դու կը մնաս ոչ տաք, ոչ սառը, կը հասկանաս, որ յաջողութիւնը քոնք չէր:

Ուրեմն, ցեղասպանութեան միջազգային ճանաչման գործում բեկում առաջացնելու համար առանցքային հարցն այն է, թէ որպէս գործիք մենք ինչ պետութիւն ունենք այսօր: Մեր ունեցած պետութիւնը հեռու է արդիական եւ մրցունակ լինելուց, քանի որ դրա համար պետութեան ներքին կեանքը պէտք է արդիականացուի եւ դրուի ազատ, արդար, օրինական, սահմանադրական մրցակցութեան հիմքի վրայ, սեղաւորուի եւ առաջնորդուի այդ սկզբունքներով:

Կը հասնենք դրան՝ ուրեմն կը հասնենք նաեւ լրջագոյն ճեղքման

ցեղասպանութեան ճանաչման հարցում, չենք հասնի՝ ուրեմն նոյնիսկ ճանաչման գործում արձանագրուող յաջողութիւններն իրականում կը լինեն թուացեալ, եւ դրանց առարկայական արդիւնքը կը ճաշակեն նրանք, ովքեր ներկայում իրենց պետական մրցունակութեամբ տնօրինում են մեր անմրցունակութեան հետեւանքը՝ ցեղասպանութեան հարցը շահարկում են բացառապէս իրենց պետական շահերին համահունչ:

Ընդ որում, այստեղ խնդիր կայ նաեւ Սփիւռքի մասով: Գնահատելի է հայերի ցեղասպանութեան ճանաչման միջազգային գործընթացի համար սփիւռքի հայկական կազմակերպութիւնների գործադրած ջանքը: Բայց, այդ կազմակերպութիւնների համար էլ թերեւս պէտք է արդէն պարզ լինի, որ առանց հզօր պետական գործիքի, առանց արդիական պետական բազայի, հնարաւոր չէ ճեղքել այն աշխարհաքաղաքական բնական խուփերը, որ առաջանում են ճանաչման ճանապարհին: Հետեւաբար, Սփիւռքն էլ պէտք է իր համար առաջնային խնդիր դիտի Հայաստանի արդիականացումը, Հայաստանի մրցունակութեան բարձրացումը:

Այսինքն, եթէ նոյնիսկ Սփիւռքը համարում է, որ իր գլխաւոր խնդիրը ցեղասպանութեան ճանաչման հարցում առաջին դիրքերում լինելն է, ապա այդ դէպքում էլ նրա առաջնային անելիքը հենց Հայաստանի արդիականացմանը նպաստելն է, այդ ուղղութեամբ ջանքեր անելը, որովհետեւ սփիւռքահայ կազմակերպութիւնները հազիւ թէ ճանաչման համար աւելի արդիւնաւէտ քայլ կարողանան կատարել, քան Հայաստանն իրաւական, օրինական, ազատ եւ արդար պետութիւն դարձնելուն օժանդակելը:

«ԼՐԱԳԻՐ»

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
 ՊԱՇՏՏՆԱԹԵՐԹ
 ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ԶՆՁԱԿԵԱՆ
 ԿՈՒՄՄՈՆԻՍՏԱՆ
 Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի
 ԽՍՐԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄ
 ԳԱՐԻԷԼ ՍՈԼՈՅԵԱՆ
 ՍԱՀԱԿ ԹՈՒԹԵԱՆ
 ՅԱՐՈՒԹ ՏԵՐ ԴԱԻԹԵԱՆ
 ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆ
 ԼԵՆԱ ՍԱՆՈՒԿԵԱՆ
MASSIS Weekly
 Organ of the Armenian Social Democratic Hunchakian Party of Western USA
 1060 N. Allen Ave.
 Pasadena, CA 91104
 Phone: (626) 797-7680
 Fax: (626) 797-6863
 E-Mail: massis2@earthlink.net
 http://www.massisweekly.com
 (USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
 Published Weekly
 Except Two Weeks in August
ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
 USA \$50.00, Canada \$60 (Second Class), \$75.00 (Air Mail)
 Overseas \$85.00 (2nd Class Mail), \$125.00 (Air Mail).
 All payments must be made in US funds & Drawn on US banks.
 Periodicals Postage Paid at Pasadena CA.
 Please Send Address Change To MASSIS WEEKLY

ՐԱՅԱՍՏԱՆ

ՍԵՐԺ ՍԱՐԳՍԵԱՆԸ «ՄԱՐՏԻ 1»-Ի ԲԱՑԱՅԱՅՏՄԱՆ ԳՈՐԾՈՒՄ «ՆՈՐ ԹԱՓ» Է ԱԿՆԿԱԼՈՒՄ

Մարտ 1-ի օրը Երևանի մէջ

Նախագահական պալատում դատախազական բարեփոխումների շուրջ հրաւիրուած խորհրդակցութեան ժամանակ Սերժ Սարգսեանն անդրադարձել է 2008 թուականի Մարտի մէկի դէպքերի առիթով յարուցուած քրէական գործի ընթացքին:

«Բազմիցս ասել եմ եւ հիմա էլ կրկնում եմ, որ սպասելիքները շատ են եւ, առաջին հերթին, խօսքս վերաբերում է Մարտի մէկի դէպքերին: Ակնկալում եմ նոր թափ եւ ընդգծուած ակտիւացում՝ նշուած դէպքերի բացայայտման հարցում», - նախագահի մամուլի գրասենեակի տարածած հարդրագրութեան համաձայն, յայտարարել է Սերժ Սարգսեանը:

Սերժ Սարգսեանն ընդգծել է, որ հարցը անձնապէս իր համար «շատ կարեւոր» է. - «Ձեզ ուղղուած իմ պահանջն է՝ կրկին եւ առաւել մանրակրկիտ անդրադառնալ նոյնիսկ այն հանգամանքներին, որտեղ ըստ ձեզ որեւէ նոր բան չի կարող լինել: Փորձէք այդ դէպքերի բացայայտման նոր ուղիներ գտնել: Արդէն տեւական ժա-

մանակ է անցել, միգուցէ, մարդիկ կան, ովքեր ականատես են եղել եւ այն ժամանակ չէին ուզում համագործակցել իրաւապահ մարմինների հետ, իսկ հիմա այլ մօտեցումներ ունեն: Սա էլ է շատ հնարաւոր»:

«Մարտի 1»-ի սպանութիւնները բացայայտելու պատրաստակամութեան վերաբերեալ պաշտօնական հաւաստիացումը այն երեք հիմնական պահանջներից մէկն է, որի մասին խօսել էր ընդդիմադիր Հայ ազգային կոնգրէսի առաջնորդ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը Ապրիլի 8-ի ընդդիմութեան հանրահաւաքում: Սա նաեւ մի խնդիր է, որը յիշատակում է Հայաստանի վերաբերեալ ԵՄԽԻԿ-ի, ինչպէս նաեւ միջազգային այլ կառույցների եւ Հայաստանի գործընկեր պետութիւնների պատրաստած զեկոյցներում:

«Ազատութիւն» ռադիոկայանի հետ զրոյցում Հայ ազգային կոնգրէսի համակարգող Լեւոն Զուրաբեանն ասաց, որ իշխանութեան քայլը ազդակ է, որ կը կատարուեն նաեւ ընդդիմութեան միւս երկու պահանջները:

ՐԱՅԱՍՏԱՆՑԻՆԵՐԻ ԿԵՍԻՑ ԱԲԵԼԻՆ ՊԱՅՔԱՐՈՒՄ Է ԳՈՅԱՏԵԻՄԱՆ ՐԱՄԱՐ

Հայաստանում բնակչութեան 12 տոկոսը վստահ է, որ իր կեանքը բարգաւաճում է, մինչդեռ 54 տոկոսը պաշարում է գոյատեւման համար, իսկ 34 տոկոսը՝ տառապում: Յամենայն դէպս, այդ են վկայում հեղինակաւոր Gallup հետազոտական կենտրոնի անցկացրած վերջին ուսումնասիրութիւնները:

Աշխարհի 124 երկրում կատարուած այդ հետազոտութեան նպատակն է պարզել՝ ինչպէս են իրենց կեանքը գնահատում տեղաբնակները եւ ինչ են ակնկալում առաջիկայ հինգ տարիների ընթացքում:

Պատկերը ստանալու համար իւրաքանչիւր մասնակցի առաջարկուել է գնահատել իր աւօրեայ կեանքը 10-բալլանոց համակարգով:

Հայաստանում, ըստ այդմ, մեծամասնութիւնը՝ 50 տոկոսից աւելին, սեփական կենսամակարդակը գնահատել է 4-7 բալլի սահմաններում:

Բնորոշելով այս խումբը՝ Gallup-ը փաստում է. - «Այս մարդիկ վարում են չափաւոր կամ անկայուն կեանք, զուսպ կամ բացասական կարծիք ունեն իրենց

ներկայի եւ ապագայի վերաբերեալ, նրանք կամ որոշակի խնդիրների են բախուած ներկայումս, կամ կարծում են, որ դրանք կ'ունանան առաջիկայում, մտահոգուում են փողի պակասից եւ, որպէս կանոն, ծխում»:

Առաւել վատ է իրավիճակը երրորդ՝ տառապողների խմբում, որտեղ ընդգրկուել են Հայաստանում հարցուածների մօտ մէկ երրորդը: Ըստ այդմ, Հայաստանում իւրաքանչիւր երեքից մէկը բացասական ակնկալիք ունի ապագայ հինգ տարիներից, որպէս կանոն՝ խնդիրներ ունի հանապազօրեայ հաց վաստակելու, օթեւանի, առողջութեան ու դրա պահպանման հետ:

Սեփական կենսամակարդակին 7-ից բարձր միակնոր է տուել Հայաստանում հարցուածների 12 տոկոսը: Նրանք, ըստ Gallup-ի, կայուն եւ բարգաւաճ կեանք են վարում, դրական ակնկալիքներ ունեն ապագայից, բաւական հագուուղէպ են բողբոջում առողջութիւնից եւ, որպէս կանոն, ապրում են երջանկութեան մէջ:

Ընդ որում, Հայաստանում, ըստ հարցումների, բարեկեցիկ կեանք վարողների թիւը 2 տոկո-

ՕՍԲՈՒԴՍՄԵՆԸ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒՄ Է ՄԻՋՆՈՐԴ ԴԱՌՆԱԼ ԻՇԽՈՂ ԿՈՎԼԻՑԻԱՅԻ ԵՒ ՅԱԿ-Ի ՄԻՋԵՒ

Հայաստանի Մարդու իրաւունքների պաշտպան կարէն Անդրէասեանը ցանկութիւն է յայտնել միջնորդ դառնալ ընդդիմադիր Հայ ազգային կոնգրէսի (ՀԱԿ) եւ իշխող կոալիցիայի միջեւ՝ երկխօսութիւն եւ առողջ համագործակցութեան սկսելու գործում:

Երկուշաբթի, Ապրիլ 25-ին Մարդու իրաւունքների պաշտպանի պաշտօնական կայքում տեղադրուած յայտարարութիւնում նորընտիր օմբուդսմէնը ասում է, թէ կոնկրետ քայլեր նախաձեռնելու վճռականութեամբ՝ այս շաբաթ իր առաջարկը գրաւոր կ'ուղարկի խորհրդարանական իշխող կոալիցիային եւ ՀԱԿ-ին:

Պաշտպանը իր յայտարարութեան մէջ ֆիքսել է կողմերի, իր գնահատմամբ, ամենահակասական եօթ դիրքորոշումները, որոնք հիմնականում առնչուում են 2008 թուականի նախագահական ընտրութիւնների արդիւնքներին, յետընտրական իրադարձութիւններին եւ դրանց հետեւանքներին:

Անդրէասեանը ցանկանում է մերձեցնել իշխանութեան եւ ընդդիմութեան այս հակասական դիրքորոշումները եւ կողմերի օգնութեամբ գտնել հնարաւոր լուծումները: Օմբուդսմէնը կարծում է, որ այս առաքելութեան տեսանկիւնից ինքն ունի մի քանի առաւելութիւն: Ընդգծելով, որ Սահմանադրութեամբ օմբուդսմէնին միջնորդի գործառնոյթ է տրուած՝ կարէն Անդրէասեանը գրում է. - «Իմ տեւական իրաւաբանական գործունէութեան ընթացքում յաճախ եմ հաշտեցրել ծայրայեղ հակասական դիրքորոշումներ, եւ վերջապէս՝ ես նոր եմ քաղաքական գործընթացներում ու բաւական երիտասարդ, որպէսզի անկեղծ հաւատամ, որ եղբայրասիրութեան ու համերաշխութեան գաղափարները չեն վերացել մեր ոչ մի քաղաքական ուժի գաղափարախօսութիւնից, եւ որ անհնարը հնարաւոր են դարձնում երիտասարդ իղէալիստները, մասնազէտ պրագմա-

Մարդու իրաւունքների պաշտպան Կարէն Անդրէասեան

տիկները եւ մարդասէրները»:

Օմբուդսմէնի այս ցանկութիւնը Հանրապետական պատգամաւոր Յովհաննէս Սահակեանը ընդունելի է համարում, սակայն նրա համար դրա իրականացման մեխանիզմներն են անհասկանալի:

«Յաջորդ քայլը ո՞րն է լինելու: Եթէ մենք ասենք՝ այո, կողմ ենք, կամ՝ ոչ, կողմ չենք, Մարդու իրաւունքների պաշտպանը ի՞նչ է անելու: Մենք պէտք է ի՞նչ որ թուղթ ստորագրենք, որ ցանկանում ենք, որ ինքը միջնորդ հանդիսանայ», - հարցնում է պատգամաւորը:

Ընդդիմադիր ՀԱԿ-ը, արձագանքելով օմբուդսմէնին այս առաջարկին յայտարարութիւն է տարածել, որում ասում է, թէ մարդու իրաւունքների պաշտպանը սխալ է հասկացել երկխօսութեան իմաստը, քանի որ խօսքը վերաբերում է ոչ թէ ՀԱԿ-ի եւ խորհրդարանական կոալիցիայի, այլ «ՀԱԿ-ի եւ գործադիր իշխանութեան միջեւ կայանալիք երկխօսութեանը»:

«Իշխանութեան եւ ՀԱԿ-ի միջեւ ուղղակի երկխօսութեան ձեւաչափում ո՛չ ներքին, ո՛չ արտաքին միջնորդի կարիք չկայ: Իսկ եթէ իշխանութիւնը նպատակաւոր համարի բանակցութիւնների ընթացքում իր պատուիրակութեան կազմում ընդգրկել Մարդու իրաւունքների պաշտպանին, ՀԱԿ-ը ինդիք չունի», - ասուած է յայտարարութիւնում:

ԳԱԳԻԿ ԾԱՌՈՒԿԵԱՆՆ ԸՆԴԳՐԿՈՒԵԼ Է ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՆԿՏԱՆԳՈՒԹԵԱՆ ԽՈՐՀՐԴԻ ԿԱԶՄՈՒՄ

Հայաստանի նախագահ Սերժ Սարգսեանի հրամանագրով փոփոխութիւն է կատարուել ՀՀ նախագահի 2008 թուականի Մայիսի 4-ի «Ազգային անվտանգութեան խորհրդի կազմը հաստատելու մասին» ՆՉ-107-Ա հրամանագրում:

Նախագահի մամուլի ծառայութեան տարածած հարցազրուութեան համաձայն, «Ազգային անվտանգութեան խորհրդի կազմը հաստատելու մասին» ՆՉ-107-Ա հրամանագրով հաստատուած յաւելուածը լրացուել է հետեւեալ բովանդակութեամբ՝ «Հայաստանի Հանրապետութեան Ազգային ժողովի «Բարգաւաճ Հայաստան» խմբակցութեան ղեկավար»:

Ըստ այդմ՝ «Բարգաւաճ Հայաստան» խմբակցութեան ղեկա-

վար Գագիկ Մառուկեանը ընդգրկուած է ԱԱԽ կազմում:

Սերժ Սարգսեանի գլխաւորած Ազգային անվտանգութեան խորհրդի կազմում ի պաշտօնէ ընդգրկուած են Ազգային անվտանգութեան խորհրդի քարտուղարը, Ազգային ժողովի նախագահը, վարչապետը, Սահմանադրական դատարանի նախագահը, փոխվարչապետը, պաշտպանութեան նախարարը, արտգործնախարարը, ՀՀ նախագահի աշխատակազմի ղեկավարը, գլխաւոր դատախազը, ազգային անվտանգութեան ծառայութեան տնօրէնը, ոստիկանապետը եւ Զինուած ուժերի գլխաւոր շտաբի պետը:

Խորհրդարանական որեւէ այլ խմբակցութեան ղեկավար ԱԱԽ-ի կազմում ընդգրկուած չէ:

սով աւելի է, քան Ադրբեջանում եւ Վրաստանում:

Հարեւան երկրներում, սակայն, առաւել շատ են միջին՝ գոյատեւող խմբի ներկայացուցիչները եւ աւելի քիչ՝ տառապողները:

Ընդհանուր առմամբ, բարե-

կեցութեան առումով առաջին հորիզոնականներում են Դանիան, Շուեդիան եւ Կանադան, որտեղ սեփական կեանքը բարգաւաճ է գնահատում բնակչութեան 70 տոկոսը եւ աւելին, մինչդեռ տառապողների թիւը հասնում է 1 տոկոսի:

ԼՈՒՐԵՐ

**ՍՏԵՂԾՈՒԵԼ Է ՅԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ
100-ՐԴ ՏԱՐԵԼԻԳԻ ՊԵՏԱԿԱՆ ՅԱՆՁՆԱԺՈՂՈՎ**

ՀՀ նախագահ Սերժ Սարգսեանի հրամանագրով, Հայոց Յեղասպանութեան միջազգային ճանաչման եւ դատապարտման գործընթացը խթանելու ու Հայոց ցեղասպանութեան 100-րդ տարելիցին նուիրուած միջոցառումները համակարգելու նպատակով, ստեղծուել է պետական յանձնաժողով եւ հաստատուել է յանձնաժողովի կազմը: Յանձնաժողովի նախագահը ՀՀ նախագահ Սերժ Սարգսեանն է:

Ինչպէս Արմենպրեսին տեղեկացրին ՀՀ նախագահի մամուլի գրասենեակից, հանրապետութեան ղեկավարի հրամանագրով, մի շարք յանձնարարականներ են տրուել ՀՀ նախարարութիւններին, գերատեսչութիւններին, ՀՀ դիւանագիտական ներկայացուցչութիւններին, ՀՀ գիտութիւնների ազգային ակադեմիային:

Հրամանագրի համաձայն, Հայոց ցեղասպանութեան 100-րդ տարելիցին նուիրուած միջոցառումները համակարգող պետական յանձնաժողովի անդրանիկ նիստը կը հրաւիրուի 2011 թուականի Մայիսի 30-ին՝ Երեւանում:

Հայոց Յեղասպանութեան 100-րդ տարելիցին նուիրուած միջոցառումները համակարգող պետական յանձնաժողովի կազմը Սերժ ՍԱՐԳՍԵԱՆ Հայաստանի Հանրապետութեան Նախագահ (Յանձնաժողովի նախագահ)

Բակօ ՍԱՀԱԿԵԱՆ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետութեան Նախագահ

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ. Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Արամ Ա. Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոս

Ներսէս Պետրոս ԺԺ Հայ Կաթողիկէ եկեղեցու պատրիարք

Մկրտիչ ՄԵԼՔՈՆԵԱՆ Հայ Աւետարանական եկեղեցիների համաշխարհային խորհրդի նախագահ

Հովիկ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ Հայաստանի Հանրապետութեան Ազգային ժողովի նախագահ

Տիգրան ՍԱՐԳՍԵԱՆ Հայաստանի Հանրապետութեան վարչապետ

Գագիկ ՅԱՐՈՒԹԻՆԵԱՆ Հայաստանի Հանրապետութեան սահմանադրական դատարանի նախագահ

Էդուարդ ՆԱԼԲԱՆԴԻԱՆ Հայաստանի Հանրապետութեան արտաքին գործերի նախարար

Հրայր ԹՈՎՄԱՍԵԱՆ Հայաստանի Հանրապետութեան արդարադատութեան նախարար

Արմէն ԱՇՈՏԵԱՆ Հայաստանի Հանրապետութեան կրթութեան եւ գիտութեան նախարար

Յասմիկ ՊՕՂՈՍԵԱՆ Հայաստանի Հանրապետութեան մշակույթի նախարար

Հրանոյշ ՅԱԿՈԲԵԱՆ Հայաստանի Հանրապետութեան սփիւռքի նախարար

Վաչէ ԳԱՐԻԻԷԼԵԱՆ Հայաստանի Հանրապետութեան ֆինանսների նախարար

Վիգէն ՍԱՐԳՍԵԱՆ Հայաստանի Հանրապետութեան Նախագահի աշխատակազմի ղեկավարի տեղակալ

Վազգէն ՄԱՆՈՒԿԵԱՆ Հանրային խորհրդի նախագահ

Ռադիկ ՄԱՐՏԻՐՈՍԵԱՆ Հայաստանի Հանրապետութեան գիտութիւնների ազգային ակադեմիայի նախագահ

Կարէն ԿԱՐԱՊԵՏԵԱՆ Երեւանի քաղաքապետ

Ալեքսան ՅԱՐՈՒԹԻՆԵԱՆ Հանրային հեռուստա-ռադիոընկերութեան խորհրդի նախագահ

Գագիկ ԾԱՌՈՒԿԵԱՆ «Բարգաւաճ Հայաստան» կուսակցութեան նախագահ

Արթուր ԲԱՂԴԱՍԱՐԵԱՆ «Օրինաց երկիր» կուսակցութեան նախագահ

Րաֆֆի ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ «Ժառանգութիւն» կուսակցութեան նախագահ

Հրանդ ՄԱՐԳԱՐԵԱՆ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան բիւրոյի ներկայացուցիչ

Կիրո ՄԱՆՈՒԵԱՆ Հայ Յեղափոխական Դաշնակցութեան բիւրոյի Հայ դատի եւ քաղաքական հարցերի գրասենեակի ղեկավար

Մայք ԽԱՐԱՊԵԱՆ Ռամկավար Ազատական կուսակցութեան կենտրոնական վարչութեան ատենապետ

Յակոբ ԱԻԵՏԻՔԵԱՆ Արմենական-Ռամկավար Ազատական կուսակցութեան ատենապետ

Սեդրակ ԱՃԵՄԵԱՆ Հնչակեան Սոցիալ-Դեմոկրատական կուսակցութեան ատենապետ

Պերճ ՍԵՂՈՒԿԵԱՆ Հայ բարեգործական ընդհանուր միութեան նախագահ

Արա ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ Ռուսաստանի հայերի միութեան նախագահ

Հրայր ՅՈՎՆԱՆԵԱՆ Ամերիկայի հայկական համագումարի ներկայացուցիչ

Արամ ՄԻՄՈՆԵԱՆ Երեւանի պետական համալսարանի ռեկտոր

Արա ՍԱՂԱԹԷԼԵԱՆ «Հանրային կապերի եւ տեղեկատուութեան կենտրոն» ՊՈԱԿ-ի տնօրէն

Հայկ ԴԵՄՈՒԵԱՆ Հայոց Յեղասպանութեան թանգարան-ինստիտուտի տնօրէն (յանձնաժողովի քարտուղար):

**ԹՈՒՐՔԻԱՅՈՒՄ ՅԱՅԱԶԳԻ ԶԻՆՈՒՈՐԻՆ
ՍՊԱՆՆԱԾ ԶԻՆԾԱՌԱՅՈՂԸ ԶԻ ԿԱԼԱՆԱԴՈՐՈՒԵԼ**

Հայազգի գինուոր Սեւակ Շահին Բալըքչըն մահացել է իր ծառայակցի կողմից ինզնաձիգից պատահաբար արձակուած գնդակից ստացած ծանր մարմնական վնասուածքի հետեւանքով: Այս մասին, ինչպէս տեղեկացնում է թուրքական «Դողան» գործակալութիւնը, ասուած է թուրք-իայի Ժանդարմերիայի գլխաւոր հրամանատարութեան կողմից Սեւակի մահուան կապակցութեամբ արուած յայտարարութիւնում:

«Ժանդարմերիայի 7 գինուորներ, այդ թւում Սեւակ Շահին Բալըքչըն, 2011թ. Ապրիլի 24-ին առաջադրանք էին ստացել վերանորոգել Բաթմանի նահանգի Քոզլուք շրջանի Գիւմուշորգուի ժանդարմերիայի տեղամասից 40-50մ հեռավորութեան վրայ գտնուող յորգառատ տեղումների հետեւանքով վնասուած դիրքային փշալարերը: Զինուորների անվտանգութիւնն ապահովելու նպատակով նրանց կցուել են ժանդարմերիայի երկու գինուորներ: Նոյն օրը ժամը 11:15-ի սահմաններում գինուորացիների անվտանգութիւնն ապահովող գինուորներից մէկը, ով, ի դէպ, մահացած Սեւակ Շահին Բալըքչընի մօտ ընկերներից էր, իրեն կցուած ինզնաձիգով խաղալիս, պատահաբար կրակել է աշխատանքներ իրականացնող գինուորների ուղղութեամբ, ինչի հետեւանքով որովայնի շրջանում ծանր մարմնական վնասուածք է ստացել Սեւակ Շահին:

Բալըքչըն: Վիրաւոր գինուորը դէպքի վայրից անմիջապէս տեղափոխուել է հիւանդանոց: Սակայն բժիշկներին չի յաջողուել փրկել նրա կեանքը:

Առանց չապաղելու դէպքի մասին հաղորդուել է ռազմական դատախազութեանը: Քոզլուքի դատախազութեան կողմից դէպքի վայրում իրականացուել է հետաքննութիւն, որից յետոյ դատարանը որոշում է կայացրել Սեւակ Շահին Բալըքչընի պատահաբար սպանած ժանդարմերիայի գինուորի նկատմամբ որպէս խափանման միջոց չսահմանել կալանքը: Նա դատաւարութեան ժամանակ կը գտնուի ազատութեան մէջ:

Մահացած գինուորի ընտանիքի անդամների հետ համաձայնութիւն է ձեռք բերուել, ըստ որի՝ վերջիններս այցելելու են ժանդարմերիայի տեղամաս, որտեղ մահացել է իրենց որդին եւ հանդիպելու են հրամանատարական կազմի եւ Սեւակ Շահին Բալըքչընի գինուորացիների հետ»,- նշուած է յայտարարութիւնում:

**«ՅԱՅԱՍՏԱՆԻ ԿՈՐՍՈՒԱԾ ԳԱՐՈՒՆԸ» ԾԻԼՍԸ
ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒԵՑ ԼՐԱԳՐՈՂՆԵՐԻՆ**

Երեքշաբթի, Ապրիլ 26-ին Երեւանի լրագրողական ակումբներից մէկում տեղի ունեցաւ հրապարակախօս Տիգրան Պասկեւիչեանի «Հայաստանի կորսուած գարունը» ֆիլմի շնորհանդէսը: Փաստավաւերագրական այս ֆիլմը պատմում է 2008 թուականի նախագահական ընտրութիւնների, նախընտրական շրջանի, ինչպէս նաեւ ընտրութիւններին յաջորդած Մարտի 1-ի ողբերգական իրադարձութիւնների մասին: Պատասխանելով «Ազատութիւն» ռադիոկայանի հարցին Տիգրան Պասկեւիչեանը նշեց, որ Մարտի 1-ի թեման այսօր Հայաստանի համար ամենակարեւոր եւ ամենահրատապ ինդիւրներից մէկն է, եւ իրենց ֆիլմի գլխաւոր

մեսիջը այն է, որ «Մարտի 1-ը պէտք է բացայայտուի ամբողջութեամբ»:

«Այսինքն՝ եթէ ֆիլմը ամբողջութեամբ նայէք, կը տեսնէք, որ բացայայտելու շատ բան էլ չկայ: Ամէն ինչ շատ պարզ է: Ուղղակի պէտք է լինի քաղաքական կամք եւ պէտք է լինի իրաւապահ մարմինների մօտ պրոֆեսիոնալ պատասխանատուութիւն», - ասաց ֆիլմի հեղինակը՝ տեղեկացնելով նաեւ, որ ֆիլմը տեսասկաւառակների միջոցով բաժանելու են Հայաստանի գործող ղեկավարութեանը, նաեւ՝ Ռոբերտ Քոչարեանին, Վարդան Օսկանեանին եւ այն բոլոր անձանց, ովքեր առնչութիւն են ունեցել Մարտի 1-ի իրադարձութիւններին:

**ԵՐԵՒԱՆԻ ԲԱՂԱՔԱՊԵՏԱՐԱՆՆ ԱՐՏՕՆԵՑ ՅԱԿԻ
ՅԱՆՐԱՅԱԲԱՔԸ ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ ՅՐԱՊԱՐԱԿՈՒՄ**

2008 թուականի յետընտրական իրադարձութիւններից յետոյ առաջին անգամ Երեւանի քաղաքապետարանը ի գիտութիւն է ընդունել ընդդիմադիր Հայ ազգային կոնգրէսի Ապրիլի 28-ի հանրահաւաքը Ազատութեան հրապարակում: Հայ ազգային կոնգրէսի համակարգող Լեւոն Զուրաբեանը «Ազատութիւն» ռադիոկայանի հետ զրոյցում քաղաքապետարանի որոշումը գնահատեց որպէս ընդդիմութեան երկրորդ պահանջի բաւարարում: «Մենք երեք պահանջ էինք ներկայացրել, այսպէս ասած՝ մի-

նիմալ փաթէթ, որի կատարման դէպքում Ապրիլի 28-ը կարող է դառնալ երկխօսութեան սկզբնաւորման օր, կամ, եթէ չի կատարուում, վերջնական ջրբաժանի օր, ինչպէս Տէր-Պետրոսեանը նշել էր», - ասաց Զուրաբեանը: - «Այդ երեք պահանջներից մէկը մի քանի օր առաջ էր կատարուել. դա պաշտօնական հաւաստագրումն էր Մարտի 1-ի 10 սպանութիւնների բացայայտման պատրաստակամութեան մասին, երկրորդն էլ Ազատութեան հրապարակում հանրահաւաքների համար արտօնուած կարգավիճակ ստանալու պահանջն էր»:

**Ձեր Ծանուցումները Վստահեցեք
«Մասիս» Շաբաթաթերթին**
T: (626) 797-7680 F: (626) 797-6863
massis2@earthlink.net

ՄԵԾ ԵՂԵՆՆԻ 96-ՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ ՅՈՒՇԱՐՁԱՆԴԵՍ ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ

Շարունակում է 1-ին

ժողովուրդի դիմակալած այժմեական հարցերու մասին խորիմաստ ելույթով մը հանդէս եկաւ օրուան գլխաւոր բանախօս՝ Դոկտ. Ժօզէֆ Քէլչեան:

Յեղասպանութեան ճանաչման եւ հայ ժողովուրդին զօրակցու-

Եղիա Մազմանեան

թեան յուշագիր նամակներ ու հռչակագիրներ կարդացին Ռաֆֆի Նազարեան (Պարպարա Պաքաբըրի ներկայացուցիչ), Գոնկրէսական Ատամ Շիֆի ներկայացուցիչ՝ Թերսա Հայնձ, Լոս Անճելըսի քաղաքային

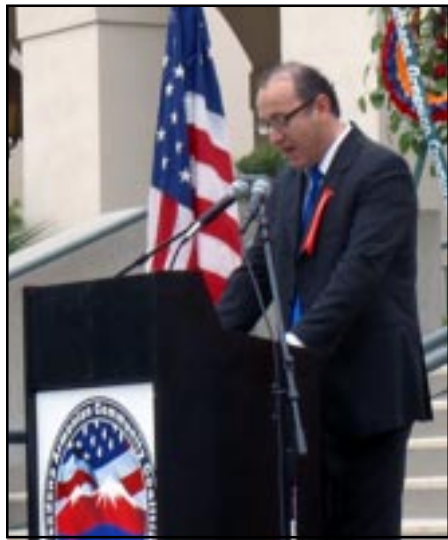

Մայք Կաթօ

Խորհուրդի անդամ Մայք Անթոնովիչի ներկայացուցիչ Իթա Հաճիմանուկեան:

Օրուան չատուկ հայրենասիրական երգերով հանդէս եկան Սալբի Քէլչեան եւ Արա Սահակեան:

Սոյն յիշատակի հանդիսու-

Խաչիկ (Քրիս) Շահիմեան

Փարօլ Լու

Անթօնի Փոքրաթիմ

թիւնն աւարտեցաւ հոգեհանգստեան արարողութեամբ:

ԼՈՍ ԱՆՃԵԼՈՍԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԱՐԱՆԸ ՆՇԵՑ ԶԱՅՈՑ ՑԵՂԱՄԱՆՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐԵԴԱՐՁԸ

Չորեքշաբթի Ապրիլ 20ին Լոս Անճելըսի Քաղաքապետական Խորհուրդը, նախորդ տարիներու նման նշեց Մեծ Եղեռնի տարեդարձը:

Այս առթիւ կազմակերպուած էր չատուկ յուշահանդէս ընդունելու-

Շար.բ էջ 17

ՄԻԱՑԵԱԼ ԶԱՅ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՆԵՐՈՒ ՑՈՅՑԸ

Նախորդ տարիներու նման այս տարի եւս Ապրիլ 24ին, 2011, Հոլիվուտի «Փոքրիկ Հայաստան» (Little Armenia) թաղամասէն սկսաւ Միացեալ Հայ Երիտասարդներու կազմակերպութեան ցոյցը: Հայ քաղաքական եւ այլ կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներու առաջնորդութեամբ սոյն բազմահազար հայորդիներու ցոյցն սկսաւ առաւօտեան ժամը 9:30ին: Անոնք

ամերիկեան եւ հայկական դրօշներով եւ ցեղասպանութիւնը դատապարտող պահանջատիրական կարգախօսներով, իրենց խաղաղ երթը շարունակեցին երկու ժամ:

Ջատկուան նախօրէին Ապրիլ 23ի գիշերը Միացեալ Հայ Երիտասարդները գիշերային հսկում կազմակերպած էին Կլենտէյլի «Սիվիլ» հանդիսասարհի հրապարակը:

ՄՈՆԹՊԵԼԼՈՅԻ ՆԱԶԱՍԱԿԱՑ ՅՈՒՇԱՐՁԱՆԻ ՄՕՏ

Ջատկուան նախօրէին, Շաբաթ Ապրիլի 23ին, 2011, կ.ա. ժամը 11:00ին Մոնթեպելլոյի Նահատակաց Յուշարձանին առջեւ տեղի ունեցաւ 20րդ դարու առաջին ցեղասպանութեան 96-րդ տարեդարձին նուիրուած ժողովրդային յուշահանդէսը:

Շուրջ հազար հոգիներ ներկայ գտնուեցաւ հայկական ցեղասպանութեան ոգեկոչման միացեալ Մարմնի կազմակերպած հաւաքին, որուն ներկայ էին նաեւ Լոս Անճելըսի քաղաքապետ Անթոնիօ Վիարակոսա, Հայաստանի աւագ հիւպատոս Տիար Գրիգոր Յովհաննիսեան եւ այլ քաղաքական ու կրօնական անձնաւորութիւններ:

Հայ ժողովուրդի արդար դատին ի նպաստ զօրակցական ելույթներով հանդէս եկան քաղաքապետ Անթոնիօ Վիարակոսա, Յարութ Սասունեան եւ ուրիշներ: Օրուան գլխաւոր բանախօսն էր արժանի նահայ յայտնի իրաւաբան եւ քա-

ղաքական գործիչ Ֆետերիքօ Հայրապետեան: Ան թոռնիկն է Եղեռնին վերապրած Գրիգոր Հայրապետեանի, որուն գերդաստանի 50 անդամները կորսուած են թուրքիոյ կողմէ գործադրուած ցեղասպանութեան օրերուն: Ֆ. Հայրապետեան իր ելույթին մէջ անդրադարձաւ թէ ինչպէս իր ճիգերով Արժանի յոյժներու անձերու ճակատագիրը ճշդեղու մասին: Արդարեւ, տասը տարիներու հետապնդումէ ետք իր բացած դատը յաջողութեամբ պսակուած է: Դատարանի վճիռը կ'ըսէ հետեւեալը. «Թրքական պետութիւնը ցեղասպանութիւն իրականացուցած է հայ ժողովուրդի նկատմամբ 1915-1923 թուականներուն, սպաննելով մէկուկէս միլիոն հայեր»:

Սոյն միջոցառումը աւարտեցաւ հոգեհանգստեան արարողութեամբ, մասնակցութեամբ ներկայ հոգեւորականներուն:

ՄԻՋ-ՅԱՐԱՆՈՒԱՆԱԿԱՆ ՄԻԱՑԵԱԼ ՊԱՏԱՐԱԳ ԵՒ ԶՈԳԵԶԱՆԳԻՍ

Մեծ Եղեռնի 96-րդ տարեդարձին առիթով Երկուշաբթի 25 Ապրիլին, 2011, Պըրպէնքի առաջնորդանիստ Ս. Ղեւոնդ Մայր եկե-

ղեցուց մէջ տեղի ունեցաւ հանդիսաւոր պատարագ եւ հոգեհան-

Շար.բ էջ 17

ԶՆՉԱԿԵԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ ԱՅՑԵԼԵՑ ՄՈՆԹՊԵԼԼՈՅԻ ԵՂԵՂՈՆԻ ՅՈՒՇԱՐՁԱՆ

Կիրակի, Ապրիլ 24-ի կէսօրէն ետք, Մոնթեպելլոյի Եղեռնի յուշարձան այցելեց Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան Կուսակցութեան ղեկավարութիւնը:

Պատուիրակութեան մաս կը կազմէին Արեւմտեան Ամերիկայի Վարիչ Մարմնի անդամները եւ Կուսակցութեան հովանաւորութեան տակ գործող մշակութային, մարզական եւ երիտասարդական կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչները:

Հայկական Ցեղասպանութեան 96-ամեակի առթիւ, Հնչակեան պատուիրակութիւնը ծաղկեպսակ զետեղեց Յուշարձանին, խոնարհելով մեր զոհերու յիշատակին առջեւ:

ԼԻԲԱՆԱՆԱԳՅՈՒԹԻՒՆԸ ՀԱԲԱՔԱԲԱՐ ՈԳԵԿՈՉԵՑ ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ 96-ԱՄԵԱԿԸ

Լիբանանահայու թիւերը Կիրակի, 24 Ապրիլ 2011-ին, երեկոցան ժամը 8:00-ին, Անթիլիասի մայրավանքին մէջ հաւաքաբար ոգեկոչեց Հայոց Ցեղասպանութեան 96-ամեակը:

Ոգեկոչման ձեռնարկին ներկայ էին Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Արամ Ա. կաթողիկոսը, համայնքապետեր, հայ քաղաքական երեք կուսակցութիւններու եւ միութիւններու ներկայացուցիչներ, Լիբանանի մօտ Հայաստանի դեսպան Աշոտ Քոչարեան, Լիբանանի բարեջան առաջնորդ Գեղամ Արք. Խաչերեան, պետական նախարար Ժան Օղասապեան, պետական երեսփոխաններ՝ ընկ. Սեպուհ Գալփաքեան, Մեթր Սերժ Թուրսարգիսեան, Յակոբ Բազրատունի, Արթուր Նազարեան եւ բազմահազար հայորդիներ:

Հայոց Ցեղասպանութեան մէկուկէս միլիոն նահատակներու յիշատակին հոգեհանգստեան արարողութենէն եւ լիբանանահայ շեփորախումբերու կատարողութեամբ Լիբանանի ու Հայաստանի քայլերգներուն ունկնդրութենէն ետք տեղի ունեցաւ ծաղկեպսակներու զետեղում, ապա հանդիսութեան բացման խօսքը արտասանեց Աստղիկ Ճամպուլեան-Գանտահարեան: Ան նշեց, որ Օսմանեան կայսրութեան ժառանգորդ Թուրքիան սկսած է իր ներկայութիւնը գօրացնել Միջին Արեւելքի մէջ, եւ այս հոսանքին դէմ պէտք է արթուն ու պահանջատէր դիրքերէն շարունակել մեր նահատակներուն դատը՝ համայն հայութեան դատը: Ճամպուլեան-Գանտահարեան ըսաւ, որ այս հաւաքը առիթ մըն է վերանորոգելու ուխտը, որպէսզի կարենանք ապագային միասնաբար բարձրացնել ամբողջական յաղթանակի դրօշը:

Օրուան առաջին պատգամը Ռամկավար Ազատական կուսակցութեան անունով արտասանեց տրքթ. Վազգէն Ժամկոչեան, որ նշեց, թէ 96 տարի անցած է նենգամտութիւն ծրագրուած ցեղասպանութենէն:

Ան ըսաւ, որ այս հաւաքը ողբալու պահ է, այլ՝ վերարժեւորման պահ է, ուղին շարունակելու առիթ է: Ժամկոչեան հաստատեց, որ Ցեղասպանութեան ժխտումը նոյնինքն Ցեղասպանութեան շարունակութիւնն է, եւ այս առումով, անընդունելի է Անգարայի մերժողական քաղաքականութիւնն ու Ցեղասպանութեան հարցը պատմաբաններուն յանձնելու մօտեցումը:

Օրուան երկրորդ պատգամը Սոցիալ Դեմոկրատ Հնչակեան կուսակցութեան անունով ուղղեց Ընկ. Յակոբ Կէրկէրեան, որ ըսաւ, թէ Հայ դատի հետապնդումը մեզի կը մղէ հայրենիքը ամէն բանէ վեր դասելու՝ ստեղծելու համար ամբողջական հայութեամբ ամբողջական Հայաստան: Կէրկէրեան հաստատեց, որ արդէն պահը հասած է հատուցման հարցը դարձնելու ազգային ու պետական քաղաքականութեան հիմնական մէկ մասը:

Ան ըսաւ, որ Ցեղասպանութիւն մը անպատիժ ձգելով նոր ոճրագործութիւններու քաջալերանք կատարուած կ'ըլլայ: Յակոբ Կէրկէրեան հաստատեց, որ այնքան ատեն, որ թուրքը հատուցում չէ տուած, ապա կը մնայ մեր թշնամին: Ան աւելցուց, որ Հայաստանի պետութիւնը իր իրաւատէրի հանգամանքով ջատագովը պէտք է ըլլայ այս նպատակին իրականացման:

Հայ Ցեղափոխական Դաշնակցութեան անունով խօսք առաւ Գառնիկ Մկրտիչեան: Ան յայտարարեց, որ Հայոց Ցեղասպանութիւնը պատմական անժխտելի իրողութիւն է, անկախ չէ դատապարտուած տակաւին, ոճրագործը կը շարունակէ մնալ անպատիժ, մեր դատը կ'ընթանայ պահանջատիրական իր ուղիով՝ մեզ, համայն հայութիւնը ունենալով իբրեւ իր տէրը, որ հանգիստ պիտի չունենայ մինչեւ չյարգէ իր նահատակներուն կտակը եւ իր իրաւունքներուն:

Շար.ք էջ 18

ԱՊՐԻԼԵԱՆ ԵՂԵՌՆԻ ՅՈՒՇԱՅԱՆԴԵՍ ԹՈՐՈՆԹՈՅԻ ՄԷՋ

Շաբաթ օր, Ապրիլ 23-ին, երեկոցան ժամը 7:30-ին, Թորոնթոյի ազգային երեք քաղաքական կուսակցութիւններու մասնաճիւղերուն (ՄԴՀԿ, ՀՅԴ, ՌԱԿ) կողմէ կազմակերպուած Ապրիլեան Եղեռնի յուշահանդէսը տեղի ունեցաւ Հայ Կեդրոնի յարակից՝ Հայ Երիտասարդական Կեդրոնի Թատերասրահին մէջ:

Հանդէսը չսկսած, երեք կուսակցական դրօշներ, քով-քովի բեմի ձախ անկիւնը կանգնած, հանդիսատեսի աչքը հաճելի պատկերով կը լեցնէին, եւ կուսակցական քայլերքներու նուագներն ալ ներկաներուն ականջը կը շոյէին:

Հանդիսութիւնը սկսաւ Գանատայի եւ Հայաստանի Քայլերգներու յտընկալս ունկնդրութեամբ, մինչ պատարի վրայ կը ցուցադրուէին երկու երկիրները խորհրդանշող պատկերներ: Ապա, մէկ վայրկեանի յտընկալս լուծութենէ ետք, երիտասարդ հանդիսավարը (Ռուբէն Ճանպազեան) Հայերէնով եւ Անգլերէնով լաւագոյն ձեւով ներկայացուց Հայկական Ցեղասպանութեան հետ առընթող բացատրութիւններ, միտքեր ու գաղափարներ, որմէ ետք խօսք տրուեցաւ օտար անձնաւորութիւններու (մօտաւորապէս 15-20 հոգի) որոնք եկած էին ներկայացնելու Գանատայի Դաշնակցային, նահանգային, Քաղաքապետական եւ կուսակցական մարմինները:

Նման պարագաներուն, կը տարուիս հաճոյքով մտածելու, թէ այսքան երկար շարքը օտար խօսողներու, մեր համայնքի տակաւ առ տակաւ գորացող ներկայութիւնն է տեղական քաղաքական կեանքէն ներս:

Հանդիսավարի հրաւերով խօսք առաւ Բաֆֆի Սարգիսեան որ ներկաներուն փոխանցեց Գանատահայութեան ուրախութիւն եւ հպարտութիւն պատճառող լուռ մը, ըստ որուն, Եղեռնէն որբացած եւ Գանատա բերուած (1923-1927) 109 Հայ որբերուն (Georgetown Boys) այժմ Cedarvale Park վերանուանուած երեմնի բնակավայր որբանոցը, որ անցեալ տարուայ Յունիս ամսուն պատմական վայր (Historical Site) նկատուած էր Halton քաղաքապետարանի կողմէ, 2011-ի Յունիսին պիտի դառնայ Ազգային վայր (National Site):

Ճագի միջազգային համբաւ վայելող, վարպետ կիթառիստ՝ Լեւոն Իշխանեան, երկու հայկական նուագի անձնական իւրաքանչիւր կատարողութեամբ (դաշնակի ընկերակցութեամբ իր հօր՝ Խտուարտ Իշխանեանի) հմայեց ներկաները:

Հանդէսի վերջաւորութեան տեղի ունեցաւ տեսաերիզի ցուցադրութիւն, որ խտացուած պատմական մըն էր տարբեր տեղերէ քաշուած դէպքերու եւ դէմքերու, զորս լաւագոյնս ցոյց կուտար Հայկական Ցեղասպանութեան հետ առընթող դասախօսութիւններն եւ հաւաքները, տեղի ունեցած վերջին քանի մը տարիներուն:

Գովելի է մեր երիտասարդ սերունդի կազմակերպչական եռանդին եւ հատուածական հոգեբանութենէ ձերբազատուած արտայայտութիւնը բնորոշող սոյն հանդիսութիւնը:

Թղթակից

ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՅԻՇԱՏԱԿՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄ ՆՈՐՎԵԿԻԱՅՈՒՄ

Նորվեգիայում առկայ փոքր թիւ հայկական համայնքը հասցրել է ձեւաւորել սեփական աւանդույթները: Երէկ Նորվեգիայում Հայկական մշակութային կազմակերպութիւնը, որ միաւորում է Օսլոյի եւ շրջակայ բնակավայրերի հայերին, կազմակերպել էր Մուրբ Զատիկի սօնին նուիրուած միջոցառում Օսլոյից ոչ հեռու գտնուող Ասկեր քաղաքի եկեղեցում: Միջոցառումը պարունակում էր թէ մշակութային, թէ կրօնական եւ թէ ժամանցային տարրեր, այն յատկապէս ոգեւորում էր համայնքի փոքրիկ անդամներին, ովքեր խանդավառութեամբ մրցոյթի էին բռնուել գունագեղ ու նկարագրող

հաւկիթներով: Աւանդույթի համաձայն՝ այսօր տեղական ժամանակով ժամը երկուսին համայնքի անդամները այցելեցին Օսլոյի մերձակայքում, Բաներում համայնքում գտնուող Ֆրիտյոֆ Նանսենի յարկին առանձնատան տարածք, որն այժմ գբադեցնում է Ֆրիտյոֆ Նանսենի Ինստիտուտը: Հենց այդ տան բակում է գտնուում մեծ մարդասէրի ու հայ ազգի անձնուրաց բարեկամ Նանսենի գերեզմանը, որն էլ դարձել է տեղի հայերի համար իւրովի սրբավայր եւ ցեղասպանութեան յիշատակի յուշահամալիր:

Շար.ք էջ 19

Bedros S. Maronian
818/500-9585

Siamanto B. Maronian
818/269-0909

SERVING THE COMMUNITY SINCE 1975
More locations and more ways to service your insurance and financial needs

<p>6300 Wilshire Blvd, Suite 1900 Los Angeles, CA 90048</p> <ul style="list-style-type: none"> - Life Insurance - Health Insurance - Group & Individual - Long Term Care - Disability 	<p>805 East Broadway Glendale, CA 91205</p> <ul style="list-style-type: none"> - Estate Planning - Will & Living Trust - Full Annual Review - Mortgage Protection - College Planning 	<p>300 N. Lake Ave, Suite 500 Pasadena, CA 91101</p> <ul style="list-style-type: none"> - Workman's Compensation - Employee Benefits - Annuity - IRA - 401K & 403B
--	---	---

A.B.A. INSURANCE SERVICES

Insurance coverage can help you financially!
Ապահովագրութիւնը Աճիրաժեղս է

Coverage & Protection should be on the top of your priority list.

Seniors 65 & Up Medicare Supplements • Insurance • Prescriptions Drugs RX • Benefits

ԻՆՉՈՒՄ «ՓՈՔՐ ԱԾՈՒ» ՄՆԱՑԻՆՔ, ԿԱՄ ԻՆՉՊԵՍ ՄԵԾ ԱԾՈՒ ԴԱՌՆԱԼ

ՅԱՐՈՒԹՅՆԻ ԴԱԻԻԹԵԱՆ
(Շարունակում առաջին համարից)

Ազգասիրություն և ԱՆՃՈՒՄԱՍԻՐՈՒԹՅՈՒՆ

Յառույթ պետք է ընդունել, որ հայ անհատը առաջին անձնասեր ու եսակեղծուն է, քան՝ ազգասեր ու հաւաքական պատկանելիութեան գիտակից: Հայ մարդու մօտ շեշտուած անձնասիրութիւնն ու գորաւոր անհատականութիւնը մէկ կողմէ նպաստած է անոր յարատեւման, բայց միւս կողմէ ալ սահմանափակած է հայրենակցին վատահետեւ և միասնական ուժերով հաւաքական նպատակներ իրագործելու ու համագոյն աճ արձանագրելու կարողութիւնը: Այս յատկանիշը կը վերագրուի Հայաստանի աշխարհագրութեան, որ գարկ տուած է տոհմային մտածողութեան զարգացման, ի հեճուկս աւելի տարողունակ, համագոյն մտածելակերպի զարգացման: Հաւաքական պատկանելիութեան գիտակցութիւնը ստորադասուած է ի հեճուկս հատուածական հաւատարմութեան: Այստեղ պետք է փնտել անցել նախարարական տուներէն մինչեւ ներկայի կուսակցութիւնները հասած փառասիրական և ուրեմն պառակտիչ վարքագծի արմատները: Երբ հատուած մը միայն իրեն կը վերապահէ ազգի առաջնորդութեան մենաշնորհը, ան դրսեւորած կ'ըլլայ եսակեղծուն վարքագիծ մը, որ ինքնաբերաբար պատճառ կը դառնայ պառակտումներու յառաջացման: Երբ հատուած մը իր հզօրացումը կը հաստատէ ի հեճուկս ուրիշ հատուածի մը ճնշման, ջլտած կ'ըլլայ ամբողջի՝ ազգի աճման ու հզօրացման գործընթացը: Մանաւանդ երբ իր հզօրացման համար կ'ապաւինի արտաքին օժանդակութեան: Այս վերջինը, իր շահին հետամուտ ըլլալով, պիտի բնականաբար օգտագործէ այդ հատուածի փառասիրութիւնները, իրականացնելու իր նպատակները, որոնք ընդհանրապէս չեն համապատասխանէր տուեալ հատուածի ազգային շահերուն: Գործիք դառնալով օտարին, կը վնասենք մեր ազգային յառաջընթացին, որ կը նշանակէ թէ ի վերջոյ կը վնասենք նաեւ մենք մեզի: Այս վարքագծի նորագոյն փաստը Հայաստանի Գ. Հանրապետութեան սեւագոյն էջը հանդիսացող Հոկտեմբեր 27, 1999ի ազգադաւ սպանդն է:

Ժողովրդավարութիւն

Մեզ նման «փոքր ածու»ներու համար ժողովրդավար հասարակարգ և քաղաքացիական գիտակցութիւն ունենալը, մեր աճին ու զարգացման նպաստող յոյժ կարեւոր և անհրաժեշտ ազդակ մըն է: Ժողովրդավար հասարակարգերու մէջ գոյութիւն ունեցող ազատախոհ միջոցները, այն անհրաժեշտ միջավայրն է, ուր կարծիքներու ազատ քննարկմամբ կարելի կը դառնայ երկիրը յուզող զանազան հարցերուն լաւագոյն լուծումներ գտնելով նպաստելու երկրի յառաջընթացին: Դժբախտութիւնը հոն է, որ մեր մէջ տարածուած է այն համոզումը, որ անձնասէր և ինքնագլուխ հայերը քովքովի կարելի է բերել միայն բռնապետի մը մահակին տակ: Մենք կը համարինք անգիտանալ, որ պատմութեան մէջ երբ կարգ մը բռնապետեր յաջողութիւններու հասած

են, ապա ատոնք եղած են միայն ժամանակաւոր, ու չբացած են անոնց մահուամբ: Բռնապետութիւնը պատեհապաշտ խմբակի մը իշխանութիւնն է ամբողջ ժողովուրդին վրայ, որ կը նշանակէ թէ չի կրնար երկարատեւ և հաստատուն ըլլալ, որովհետեւ չի վայելէր ժողովրդային լայն խաւերու վստահութիւնը: Ժողովրդավարութիւնը սակայն, երկրի մը անկախութեան և գերիշխանութեան լաւագոյն երաշխիքն է: Բռնապետութիւնը, մանաւանդ սեպհական ժողովուրդի վրայ, միշտ ալ պառակտումներու, ապստամբութեանց և ցնցումներու դուռ բացած է, արգելք հանդիսանալով երկրի խաղաղ յառաջընթացին: Ժողովրդավարութիւնը սակայն, աւելի կայուն, հաստատուն և միաւորող ազդակ մը ընդհանրացած է: Այս առնչութեամբ մօտ 90 տարիներ անառջ, Հայաստանի Ա. Հանրապետութեան Ա. Վարչապետ Յովհաննէս Քաջազնունիի կատարած փառաճանաչումը նոյնքան աշխատանք է այսօր: Ան կը գրէր. «Հայաստանում չկայ ոչ մի դաս կամ շերտ, ոչ մի կուսակցութիւն կամ խմբակցութիւն, որ կարողանայ իր ուժերով ու իր վրայ յենուած՝ դիկտատուրա հաստատել: Մեր երկրում կայուն դիկտատուրա կարող է իրականացնել միայն դրսի, օտար ուժը, բայց ոչ երբեք՝ տեղականը: Մեր երկիրը կարծես ՅԱՏԿԱՊԷՍ ՄՏԵՆՉՈՒԱԾ Է ԴԵՄՈԿՐԱՏԱԿԱՆ ԻՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ (ընդգծումը մերն է, ՅՏԴ) և պակասում է մի բան միայն՝ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒ ՊԵՏԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔԻ ՎԱՐԺՈՒԹԻՒՆ (ընդգծումը մերն է, ՅՏԴ): Այդ մեծ պակասը դժուարացնում է իսկական ուսուցիչ կարգեր հաստատելու, բայց չի կարող յենարան դառնալ ներքին դիկտատուրայի համար»: Քաղաքական դաստիարակութիւն, այլ խօսքով՝ քաղաքացիական գիտակցութիւն:

Քաղաքացիական Գիտակցութիւն

Ինչպէս Քաջազնունին կը նշէ, իր օրերուն մեզի պակաս է քաղաքացիական դաստիարակութիւն և դժբախտաբար այդ պակասը տակաւին զգալի է այսօր: Անցած այդ 9 տասնամեակներու ընթացքին, և մանաւանդ իր պատմութեան մեծագոյն աղէտէն հազիւ մազապուրծ հայ ժողովուրդին մէջ, փոխանակ ամրապնդելու հաւաքական պատկանելիութեան և միասնական ճակատագրի գիտակցութիւնը, ծաւալեցաւ հատուածական ու պառակտիչ գործունէութիւն: Փոխանակ դաստիարակելու իրարհասկացողութիւն և հանդուրժողականութիւն, գարկ տրուեցաւ իրարամերժ և ատելութեան ոգիի տարածման: Փոխանակ քաջալերելու քաղաքակիրթ երկխօսութիւն, ստեղծուեցան թշնամական ճակատներ: Փոխանակ ժողովուրդին մէջ հիմնաւորելու դրական տեսնելու և ընդօրինակելու կառուցողական մտածելակերպը, տարածուեցաւ չար նախանձի քանդիչ ոգին: Փոխանակ քաջալերելու ազատախոհութիւնը, գնահատուեցաւ կոյր հաւատարմութիւնը:

Նորահաս սերունդներէն անոնք որոնք գիտակցեցան այս արատներուն ու յանդիմանեցան հրապարակաւ քննադատել, հալածուեցան կամ

չհզօրացուեցան, այսպիսով գրկելով ազգը անոնց բերելիք նպաստներէն:

Օրէնքի Գերակայութիւն

Ժողովրդավար իրաւակարգի մեծագոյն յատկանիշը օրէնքի գերակայութեան ապահովումն է, ուր ամէն ոք հաւասար է օրէնքի առջեւ և բոլորին իրաւունքները ամրագրուած են օրէնքով: Երբ իրաւունքը գորաւորին կը վերապահուի, ապա անտառի օրէնքը կը դառնայ գերիշխող, որ պարզ ժողովուրդէն կը հիւծէ ստեղծագործելու մարտունակութիւնն ու աւելը: Այդ մէկը նաեւ պատճառ կը դառնայ երկրի անկայունութեան, որ բնականաբար կ'արգելակէ երկրի յառաջխաղացքը: Այս իրականութիւնը նկատի ունենալով էր, որ դէպի Երուսաղէմ աքսորի ճամբուն վրայ, Պոլսոյ Իզմիրլեան Պատրիարքը կը յայտարարէր. «Հոն ուր արդմութիւն կեղծ է»: Օրէնքի գերակայութեան գործնական կիրառումը կարեւոր դեր ունեցաւ մօտ 140 տարիներ անառջ իրարմէ անջատ ու իրարու մրցակից Գերմանական իշխանութիւններէն միացեալ Գերմանիայի ստեղծման մէջ: Նշանաւոր է այն դէպքը, երբ Բրուսիոյ Ֆերտինանտ թագաւորը փորձեց յափշտակել գիւղացիի մը կալուածը, բայց տեղական դատարանը արգելք հանդիսացաւ և պաշտպանեց գիւղացիին իրաւունքները: Ահա այս մտայնութիւնն է, որ նպաստեց Գերմանիոյ միաւորման ու հզօր պետութիւն դառնալուն:

Բարձր Տեսլականի Առաջնորդութիւն

Նորանկախ Հայաստանի մէջ պաշտօնավարած օտար դիւանագետի մը կը վերագրուի հետեւեալ խօսքը. «Դժուար է աշխատիլ երկրի մը մէջ, ուր ամէն առտու 3000 Նափոլէոն քունէն կ'արթնան»: Այս խօսքի մէկ տարբեր արտայայտութիւնն է ժողովրդային այն կարծիքը, թէ մեր մէջ բազմաթիւ են ժեներալները ու սակաւաթիւ՝ գի-

նուորները: Առաջին հայեացքով դրական թուացող ու առաջնորդներու առատութիւն թելադրող այս խօսքերը, դժբախտաբար այդպէս չեն: Երբ մեծ Ֆրանսա մը մէկ հատ Նափոլէոն Պոնափարթ տուած է, փոքրիկ Հայաստանի մէջ ինքզինքնին Նափոլէոն համարող 3000 անհատներու գոյութիւնը պարզապէս աղետալի է: Տարբեր խօսքով, այդ կը նշանակէ որ մենք կը տառապինք իսկական առաջնորդներու, բարձր տեսլականի տէր առաջնորդներու պակասէն, որոնց բացակայութեանն օգտուելով է, որ 3000 Նափոլէոն գլուխ կը ցցեն, խառնելով հրապարակը: Այս դառն իրականութիւնը աւելի ծանրակշիւ կը դառնայ, երբ մեր պատմութեան կը մտաբերենք թէ տեսլական ունեցող առաջնորդներու յայտնութիւնը ընդհանրապէս գուցորդուած է անոնց հալածանքով, անոնց շրջապատի «ժեներալ»ներուն կողմէ: Անոնց արժէքին անդրադարձած ենք միայն ուշացումով, պատեհ առիթները փախցնելէ ետք:

Սօտաւոր և Դեռաւոր

Նպատակային Ծրագրաւորում

Հային մօտ գերակայ է մօտաւոր, անմիջական արդիւնքներու հասնելու վարքագիծը, քան թէ հեռաւոր, քանի մը սերունդներու վրայ իրագործուելիք ծրագրաւորումը, որը աւելի հիմնական է համագոյն յառաջխաղացքի համար: Մենք կ'ուզենք մեր կենդանութեան տեսնել և քաղել մեր աշխատանքի արդիւնքը: Ասիկա ճիշտ է անհատական հարթակի վրայ: Բայց միեւնոյն ատեն մենք պետք է գիտակցինք, որ մենք հասարակ մահկանացուներ ենք, մինչ ազգը յաւերժ է: Ուրեմն որպէս մէկ մասնիկը հայ ազգին և գիտակից այդ հաւաքական պատկանելիութեան, մեր կեանքերը բարելաւելու առընթեր, պետք է հեռատեսութիւնը ունենանք օժանդակելու այնպիսի ծրագիրներու, որոնց անմիջական արդիւնքը կրնանք չտեսնել, բայց որոնք կը

Շարք էջ 17

ՄԱՅՐԵՐՈՒ ՏՕՆ

Հ.Մ.Մ.ի Տիկնանց Յանձնախումբը սիրով կը հրաւիրէ ձեզ մայրերու օրուայ տօնակատարութեան առիթով

որը տեղի պիտի ունենայ
Կիրակի Մայիս 8, 2011 ժամը 11էն սկսեալ
162 Palm (Նախկին Atlantis) ճաշարանին մէջ:
162 North Sierra Madre Blvd.
Pasadena, CA 91107

Երգիչ ՍԱԳՕ G-ի ճոխ յայտագրով
և անակնկալներով կ'սպասենք

ձեր հեռաձայնին

Մուտքի նուէր \$35.00
(626) 497-5111 Քնար (626) 429-8366 Ծովիկ

ԱՂՕԹՔ ՄԵՐ ԱՆՄԵՂ ՆԱՀԱՏԱԿՆԵՐԻ ՅԻՇԱՏԱԿԻՆ

ԱՆԱՀԻՏ ԵՐԵՄԵԱՆ

Եկաւ մեր պատմութեան ամենասեւ թուականը: Եկաւ ու քարուքանդ արեց մեր երկիրը: Խորշակի նման եկաւ: Մոլեգնած հողմերի ու ժգնութեամբ: Եկաւ... սրով ու եաթաղանով: Վայրենացած ամբողջի արեան ծարաւով եկաւ:

Կոտորեցին մեր մայրերը: Սրածեցին մեր հայրերն ու պապերը: Մեր քոյրերն ու եղբայրները խենչօրէն մորթեցին: Պղծեցին: Անշնչացան: Մնացին անթաղ: Դարձան կեր՝ գիշատիչ անգղներին ու սովալուկ գայլերին: Մեզ նօթի ու ծարաւ քշեցին դէպի Տէր Զօրի անապատները: Մեր գանկերը իրարու վրայ դիգելով նոր սարեր ստեղծեցին: Մեր պտուկներից համրիչներ սարքեցին: Մեզ ստիպեցին, որ մերկ ու անպաշտպան պարենք խուժանների կրքոտ աչքերի առաջ:

«Պէտք է պարէք, պէտք է պարէք, դուք անհաւատ գեղեցիկներ: Կուրծքերնիդ բաց պէտք է պարէք»: «Քսան հարսներն կողք կողքի իրենց շուրջպարն սկսան»:

Բայց կատարած ամբողջ վայրենացած ու խիղճը կորցրած, այրեց նրանց մարմինները: Ողջ-ողջ այրեց: Այրեց ու աւելի գազանացաւ: Յագեցան նրա անասական կրքերը:

Եւ Սիրամանթօն, մեր քերթութեան մոնչացող առիւծը, թքեց մարդկութեան արդարութեան վրայ: Թքեց ու լեռնացած ցասումով ելաւ բոլորի դէմ: Մարդկութեան անխիղճ ու անտարբեր ժողովուրդներին դէմ: Ըմբոստացաւ ու խարանեց նրանց հոգեզուրկ հոգիները: Սեւ մուր քսեց նրանց ճակատին:

Նրանք, երկաթուղիները, բանտերից դուրս եկած յանցագործների ու մարդասպանների հետ, իրագործեցին մի ցեղասպանութիւն, որ մինչ այդ յայտնի չէր աշխարհին: Անկրկնելի, անպատմելի, անընդունելի ու երիցս դատապարտելի մի ոճիր, որ աւելի քան մէկ ու կէս միլիոն մարդկանց նահատակութեան պատճառ դարձաւ:

Մեզ ոչ միայն ոչնչացրին, այլ խլեցին մեր ամբողջ ունեցումը: Մեզ գրկեցին մեր օճախներից: Մեր սուրբ մեռելներից: Հացից ու ջրից:

Ո՞վ կը դիմանար այսքան չարչարանքին: Այսքան խաչելութեան: Այսքան արհամարհանքի ու վայրագութեան:

Ո՞վ կը դիմանար... Դիմանալով չդիմացան: Մարմնապէս, կոտորուեցինք, մասնատուեցինք, ենթարկուեցինք հազար ու մի հալածանքի, սակայն ամուր պահեցինք մեր ոգին: Չթողեցինք, որ նրա շեմին անգամ մօտենան: Մեր ոգին միշտ մնաց հզօր: Միշտ հայօրէն դրսևորեց իրեն: Միշտ սաւառնում է:

Անապատների աւազների վրայ

մեր մայրերը մեր երեխաներին Այբ-Բեն-Գիմ էին սովորեցնում: Չէինք թողնում որ մեր մայրենին խաթարուի: Մոռացուի ու վերածուի մի այլ լեզուի: Այս պարագայում՝ թրքերէնի:

Մենք հաւատք ունէինք ու ազգային գիտակցութիւն: Առողջ բնագրներ ունէինք: Յեղական ազնիւ յատկանիշներ: Չթողեցինք, որ մի ծուէն անգամ պակասի դրանցից:

Մորթուեցինք, բայց չմեռանք: Խոշտանգուեցինք, բայց աւելի ամբարցանք:

Պատուազրկուեցինք, բայց աւելի սրբացանք:

Որքան կոտորում էին, աւելի էինք ամբանում: Որքան հալածում էին, աւելի էինք շատանում:

Այսպէս էինք մենք:

Մի իւրայատուկ ու մի հին ժողովուրդ, որի գլխով ինչ արհաւիրքներ են անցել: Ինչ մորիկներ են դիպել են նրա կրծքին: Ինչ սրեր են մխրճուել նրա կոկորդի ու սրտի մէջ: Բայց ստկացել ենք: Քանակով փոքրացել ենք, սակայն աւելի ենք գօրացել: Ժայռի պէս կանգնել ենք ամուր ու փշրուելով հանդերձ նորից կանգուն ենք մնացել:

Ոչ մի ուժ չի կարողացել մեզ զգեստել: Ճորտացրել են, կողոպտել, ազատութիւնից զրկել են, բայց չեն կարողացել բնաջնջել: Չեն կարողացել տիրել ու տիրանալ: Լուռութեան են մատնել մեր հազար ու մի եկեղեցիների գանգերը, այլակերպել են մեր յուշակոթողները, մեր սրբապատկերները, խարոյկի մէջ են նետել մեր ձեռագրերը, մեր մշակոյթի հազուագիւտ նմուշները, բայց մենք նորից ենք ոտքի կանգնել: Նորից սկսել են դօլանջել մեր գանգերը: Նոր յուշակոթողներ ենք կառուցել: Ստեղծել նոր վանքեր, բացել կրթական նոր օճախներ:

Մեզ հայ են ասում:

Հայ, որ շինարար է: Ստեղծագործելու մեծ եռանդով է օժտուած: Որ տաղանդաւոր է: Ազնիւ է: Բարի է ու անձուէր: Հաւատացեալ է ու ոգեպաշտ: Որ տեսիլք ունի: Եթէ փորձեն մարել նրա կրակները, կը մատնուել անելի: Չեն կարող մոխրի վերածել:

Մեզ հայ են ասում:

Հայ, որ իւրաքանչիւր ցեղային յատկանիշներ ունի եւ որի արմատները խրուած են մեր դարերի խորքերում:

Մեզ ոչ ոք չի կարող տեղահանել: Պոկել մեր արմատներից: Աշնանային չորացած տերեւների նման յանձնել քամու քմաչքին:

Այո կոտորեցին մեզ: Խլեցին մեր հողերի մեծ մասը: Մեր շէն ու գեղեցիկ քաղաքները վերածեցին աւերակոյտի: Բայց չկարողացան շղթայել մեր ձեռքերը, որոնք դէպի երկինք բարձրացան: Որոնք մաճ

բռնեցին: Սերմեր ցանեցին: Ծառ ու ծաղիկ տնկեցին:

Մեր ապրելու, գոյատեւելու, մաքառելու ոգին մնաց անշղթայելի, հզօր ու անասան:

Նորից հայոց մեծ ցեղասպանութեան սեմին ենք: Ապրիլի 24ի յիշատակն է, որ մեզ կրկին անգամ այրում ու ոգեշնչում է:

Բայց դեռ լուռ են աշխարհի պետութիւնների մեծ մասը: Դեռ թուրքը շարունակում է ուրանալ իր կատարած ահուելի ոճիրը: Նա նենգափոխում է մեր պատմութիւնը: Զոհը մենք ենք, սակայն իրենք են փորձում լինել զոհի վիճակում: Իրենք թուրք են: Աշխարհի ամենաստոր ժողովուրդներից մէկը: Արիւնուշտ ու վայրենի: Անբարոյական ու մեծամիտ: Ծարաւ մեր արեան ու մեր մի կտոր հողին անգամ:

Իրենք թուրք են: Փորձում են պղտորել մարդկանց մտքերը: Փորձում են ներգործել պետութիւնների վրայ, որ հրաժարուեն հայոց Յեղասպանութիւնը ընդունելու մտքից:

Փաստը, որ ոչ մի վէճի ու առարկութեան ենթակայ չէ, իրողութիւնը, որ կատարուած է 1915 թուականին բնաջնջելով մի ողջ ժողովուրդի, փորձում են խեղաթիւրել: Շեղել պատմութեան ընթացքը: Ունենալ նոյն հակահայ կեցումները:

Երբեմն չաջողում են, երբեմն ոչ: Բայց, բարեբախտաբար մեր հայրենիքի ժողովուրդը, մեր հայրենի պետութիւնը, ոգի ի բռին մարտնչում է ճանաչել տալու հայոց Յեղասպանութիւնը աշխարհի բոլոր պետութիւններին:

Սա, ինչ խօսք մեծ ու սրբազան գործ է:

Բայց, կայ սփիւռքահայութիւնը, կայ նաեւ հայ դատը, որ քանի տարի է արդէն ամէն ջանք

գործադրում է, որ թուրքը ճանաչի իր մեղքը: Ընդունի այն ոճիրը, որ կատարեց մի անմեղ ու տաղանդաւոր ազգի դէմ: Հայ դատը հզօր կազմակերպութիւն է: Նրա նպատակները սուրբ են: Ծրագիրը յստակ է: Ոգին ամուր է: Հաւատքը մեծ: Նա, հայրենի մեր պետականութեան հետ միասին, միասնական ջանքերով ու աշխատանքով, վստահ ենք ու աւելի, քան համոզուած, որ կը հասնի իր գերագոյն նպատակին:

Արեւմտեան Հայաստանը իր իսկական տէրերին վերադարձնելու վճռականութեան:

Իսկ հիմա, թոյլ տուէք արօթեմ մեր մէկ ու կէս միլիոն անմեղ նահատակների անթաղ շիրիմների համար: Մեր սպանուած մտաւորականների ու մեր Հրանդ Տինքի համար, բոլոր նրանց, որոնք զոհ գնացին մի բարբարոս ու վայրագ ժողովուրդի հրէշի, որ ոչ թէ եօթգլխանի էր, այլ ունէր հազարաւոր գլուխներ:

Թող արօթքս երկինք հասնի: Հասնի Աստուծուն: Լսելի դառնայ ու արձագանք գտնի նրա կողմից:

Թող արօթեմ ու արօթքիս խառնեմ արցունքներս, մորիկներ, բողբոջներս, աղաչանքներ ու մայրական փխրուն սիրտս:

Արօթքս սուրբ արօթք է:

Իմ մայրերի ու քոյրերի համար ասուածաղօթք է: Մեր անմեղ մանուկների, մեր հայրերի, տատիկների ու պապիկների յիշատակը մի անգամ եւս ոգեկոչելու արօթք է:

Աստուած եւ արդարութիւնը մեզ հետ է:

Ես հաւատում եմ իմ հաւատքին:

Հաւատում եմ, որ ի վերջոյ յարթանակը մերը կը լինի ու մենք կը կանգնենք մեր պապենական սուրբ հողերի վրայ՝ իբրեւ տէր ու տիրական:

Հաւատում եմ...

ՄԵՄԱՐԱՆՔԻ ԵՐԵԿՈՅ

Ի պատիւ
ՎԱՍՏԱԿԱՇԱՏ ԸՆԿԵՐՆԵՐՈՒ

Կազմակերպութեամբ՝
ՍՈՑԵԱԿ ԳԵՄՈՒԿՐԱՏ ԸՆԶԱԿԵԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
ՓԱՐԱՄԱՋ, ԱՐՄԵՆ ԿԻՏՈՒՐ, ԵՒ
ՍԱՊԱՀ ԳԻՒԼ ՄԱՍՆԱՃԻԻՂԵՐՈՒ

Հովանաւորութեամբ՝
Ս.Գ.Լ.Կ. ԱՐԵՒՄՏԵԱՆ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՎԱՐԻՉ ՄԱՐՄԵՆԻ

Տեղի կ'ունենայ
Ուրբաթ, 13 Մայիս 2011, երեկոյեան ժամը 8:00-ին
Փասատինայի կուսակցութեան կեդրոնին մէջ
1060 N. Allen Ave., Pasadena, CA 91104

ՀԻՌԱՍԻՐՈՒԹԻՒՆ

833 W. Glendale Blvd. Glendale, CA 91202 (818) 240-0065

Dr. Missak Ekmekdjian
Chiropractor

Dr. Anahid Ekmekdjian
Chiropractor

Մեծահասակներու եւ մանուկներու Բարբախտաբար բուժում:
Փխտացում, վզի, մէջքի, յօդադիւղի եւ մկանային ցաւեր:
Բերանաշարի վնասի ենտեսանքով պատճառած վնասուածքներու բուժում:

Ձեր առողջութիւնը մեր մտահոգութիւնն է

Massis Weekly

Volume 31, No. 15

Saturday, APRIL 30, 2011

Armenia Marks Genocide Anniversary

YEREVAN -- Hundreds of thousands of people silently marched to a hilltop memorial in Yerevan on Sunday, April 24, 2011, in an annual remembrance of more than one and a half million fellow Armenians slaughtered during the Armenian Genocide committed by Ottoman Turks during World War One.

The day-long procession began in the morning after a traditional prayer service was held at the Tsitsernakabert memorial to the genocide victims by the supreme head of the Armenian Apostolic Church, Catholicos Karekin II, in the presence of top state officials.

April 24 marks the anniversary of the 1915 arrest of more than 250 Armenian political leaders, intellectuals and artists in Constantinople that was ordered by the government of the Ottoman Empire. Their subsequent

executions were followed by mass killings and deportations of Armenians in what is now eastern Turkey and other parts of the crumbling empire. Many of the victims lost their lives in so-called death marches to the Syrian desert.

The stark memorial perched on Tsitsernakabert Hill overlooking central Yerevan is the focal point of the annual genocide commemorations in Armenia and the Armenian Diaspora communities around the world.

A large delegation of S.D. Hunchakian party members led by Armenian former Deputy Defense Minister and current S.D.H.P. Central Committee board member Vahan Shirkhanian and Armenia branch Chairman Gevork Bergoubekian and various S.D.H.P. leaders and activist from the Diapora visited the memorial to lay flowers at the eternal flame.

Statement by President Barack Obama on Armenian Remembrance Day

As was the case in his previous April 24 statements, President Obama used the Armenian phrase *Meds Yeghern*, or Great Calamity, instead of Genocide, to mark the 96th anniversary of the start of the mass killings and deportations, calling it "one of the worst atrocities of the 20th century".

Following is the full text of his statement

"We solemnly remember the horrific events that took place ninety-six years ago, resulting in one of the worst atrocities of the 20th century. In 1915, 1.5 million Armenians were massacred or marched to their death in the final days of the Ottoman Empire. I have consistently stated my own view of what occurred in 1915, and my view of that history has not changed. A full, frank, and just acknowledgement of the facts is in all our interests. Contested history destabilizes the present and stains the memory of those whose lives were taken, while reckoning with the past lays a sturdy foundation for a peaceful and prosperous shared future. History teaches us that our nations are stronger and our cause is more just when we appropriately recognize painful

pasts and work to rebuild bridges of understanding toward a better tomorrow. The United States knows this lesson well from the dark chapters in our own history. I support the courageous steps taken by individuals in Armenia and Turkey to foster a dialogue that acknowledges their common history. As we commemorate the *Meds Yeghern* and pay tribute to the memories of those who perished, we also recommit ourselves to ensuring that devastating events like these are never repeated. This is a contemporary cause that thousands of Armenian-Americans have made their own. The legacy of the Armenian people is one of resiliency, determination, and

Continued on page 4

Turks Pay Tribute to Armenian Genocide Victims in Istanbul

ISTANBUL -- Hundreds of Turks rallied in downtown Istanbul on Sunday to remember more than one million Armenians massacred in the Ottoman Empire nearly a century ago. The action under the slogan "Genocide-a crime against humanity" was organized by the Istanbul branch of Union for protection of human rights, Bianet agency reports.

Kneeling on the ground in the city's central Taksim Square, they silently lit candles and held red carnations to the accompaniment of Armenian melancholy music played through

loudspeakers. They then laid the flowers on a big banner that said "This pain is our pain."

Speakers at the rally read out the names of more than 250 Armenian political leaders, intellectuals and artists in Constantinople who were rounded up by the Ottoman government on April 24, 1915 and subsequently executed.

Earlier on Sunday, several dozen Turkish intellectuals gathered outside an Istanbul museum that served as a

Continued on page 4

Pasadena Community Commemorates 96th Anniversary of the Armenian Genocide

PASADENA, CA – The Pasadena Community commemorated the 96th anniversary of the Armenian Genocide on April 23, bringing elected officials, community leaders, youth activists, and supporters to City Hall.

The 2nd annual commemoration ceremony, held by the Pasadena Armenian Community Coalition, and co-sponsored by the City of Pasadena,

featured various speakers and musical performances captivating the audience of both Armenians and non-Armenians.

The event began with a Color Guard ceremony by the U.S. Marine Corps and AGBU Pasadena scouts, followed by opening remarks by Ar-

Continued on page 4

Turkey Condemns Obama's Statement on Armenian Genocide

ANKARA, WASHINGTON, DC -- Turkish Foreign Minister Ahmet Davutoglu condemned President Obama's statement marking 96th anniversary of the Armenian Genocide.

Davutoglu called the statement one-sided adding he wished the U.S. president shared Turks' pain as well, Hurriyet newspaper reports.

"However, we will remember our losses during the World War I. A one-sided statement is not sufficient from the viewpoint of understanding historical events," he noted.

He expressed hope that pain would be shared in the future.

In his written address to the Armenian nation, U.S. President Barack Obama called killing of 1.5 million Armenians "one of the worst atrocities of the 20th century".

Turkish Ambassador to Washington Namik Tan also criticized President Obama for his annual April 24

address to the Armenian people.

Tan responded Obama on Twitter, labeling U.S. President's statement inaccurate, flawed and one-sided political characterization of history.

"It is unacceptable for third parties to pass judgment based on domestic political considerations on history of Turkish-Armenian relations. Such unwarranted statements will only complicate efforts to reach a just memory on the Turkish-Armenian common history," he tweeted.

Matthew Bryza Barred from Visiting Destroyed Armenian Cemetery In Djulfa

BAKU -- The Azerbaijani authorities on Thursday refused to allow U.S. Ambassador Matthew Bryza to visit ancient Armenian cemetery near Djulfa in Azerbaijani controlled historic Nakhichevan exclave, that was reportedly destroyed by them in 2005.

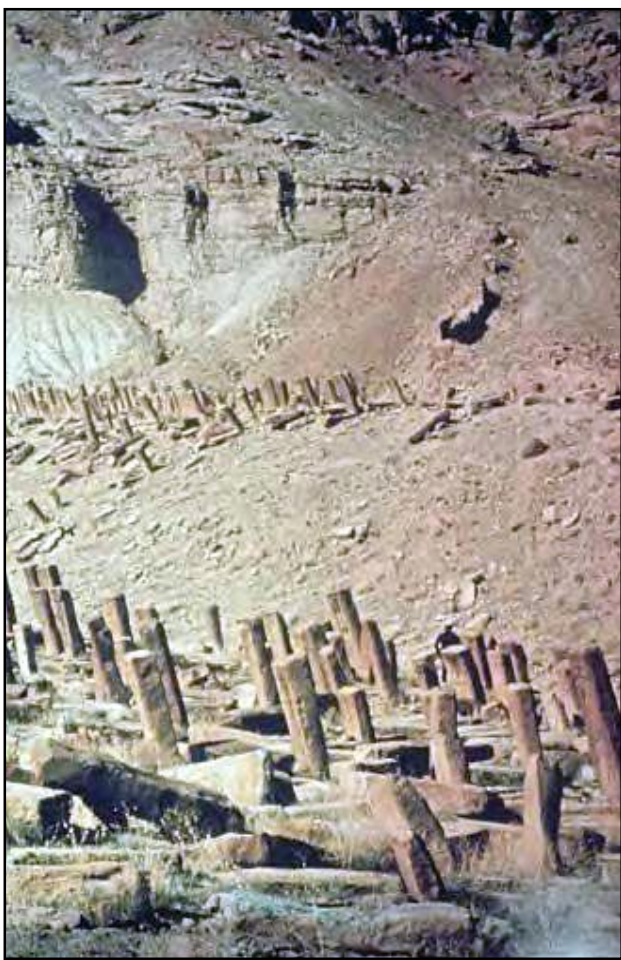
The cemetery once had thousands of intricately carved Armenian cross stones. Videos that emerged in late 2005 showed Azerbaijani troops attacking the UNESCO-protected grave-stones. They elicited condemnation from the European Parliament and other bodies.

A 2006 report by the London-based by the Institute for War and Peace Reporting (IWPR) confirmed that the cemetery has vanished. The IWPR said its journalist was near enough to see that the cemetery was gone.

In a statement posted on its website, the U.S. Embassy in Azerbaijan said Bryza tried to travel to Djulfa during a two-day visit to Nakhichevan that ended on Thursday.

"The ambassador's request to visit Djulfa was denied," the embassy said. "But authorities in Nakhchivan did discuss the Djulfa Khachkars in detail with Ambassador Bryza and pledged to work with him to facilitate a visit to the Djulfa cemetery in coming months."

"As I pledged to do in Washington before arriving as Ambassador, I traveled to Nakhchivan to investigate what happened in Julfa," Bryza was quoted as saying. "As I said at the time the cemetery destruction was reported, the desecration of cultural sites -- especially a cemetery -- is a tragedy, which we deplore, regardless of where it

Armenian cemetery near Djulfa before destruction

happens."

"I have worked actively to protect Armenian churches in Tbilisi, as well as Azerbaijani mosques in Shushi and Aghdam. Preservation of these cultural and religious monuments is of immense human importance, which transcends all political, cultural and religious differences," he added.

Bryza served as U.S. deputy assistant secretary of state from 2005-2009. His alleged failure to "meaningfully respond" to the destruction of Djulfa's cemetery was among the reasons two U.S. senators who blocked the congressional endorsement of Bryza's candidacy. They pressed Bryza on why he waited three months to condemn the reported desecration.

Bryza told them in July that he needed time to look into those reports. "I asked our embassy to investigate what

Assemblyman Gatto, Maria Mehranian Sworn-In to California's Genocide Memorial Commission

GLENDALE, CA -- Assemblyman Mike Gatto (D-Los Angeles) and Maria Mehranian were sworn-in by Superior Court Judge Zaven Sinanian, to California's "International Genocide Memorial Commission" on April 23 in front of over a thousand Armenian youth, activists, and community leaders at the Unified Young Armenians candlelight vigil, in remembrance of the 96th anniversary of the Armenian Genocide.

In his speech, Gatto reiterated to the audience, his commitment to advancing the issues of concern to the Armenian-American community in Sacramento, drawing a large applause during his address. "Armenians are a group of people who appreciate education, hard work, family and community, the same principles that have made this country great. You have made many contributions to the United States and California, and I am proud to represent the largest Armenian-American constituency in the United States. As long as I am your representative, I will continue to fight for you and your cause. I will be your voice, and I will be your fire in Sacramento," said Gatto.

The commission will work to establish an accurate historical record of atrocities like the Armenian Genocide and Holocaust. It also has the authority to seek private funding for an

International Genocide Monument in Sacramento's Capitol Park.

Gatto added, "I am proud to have my friend Maria Mehranian as a colleague on this commission. She has distinguished herself through her work in the community, and as a leader with the Armenia Fund. She currently serves on the Los Angeles Regional Water Quality Control Board, appointed by past California Governor Arnold Schwarzenegger. In my discussions with Speaker Perez and others, Maria quickly emerged as a most qualified candidate for the position," said Assemblyman Gatto.

"I would like to congratulate Assembly Speaker John Perez, and Assemblymember Mike Gatto for their Vision to create a vehicle to fight Genocides Internationally," said Mehranian. "This commission will not only memorialize the past, and set an accurate historical record, but will be a platform to fight against human atrocities in the future."

Gatto is also the author of AB 173, which extends the ability for the families of victims of the Armenian Genocide to file claims on insurance policies held at that time. Gatto presented the bill during the Assembly Day of Commemoration of the Armenian Genocide. The bill passed the Assembly on a resounding 61-0 vote.

Final destruction of Djulfa Armenian Cemetery

had happened, and as that information came in and it became clear to me what

had happened, then, absolutely, I publicly issued that condemnation," he said.

We Remember

Following is the text of Keynote speech delivered by Joseph Kechichian during Genocide Commemoration event held at the City of Pasadena

By Joseph Kechichian

Ladies and Gentlemen,
Thank you all for coming. While it is customary for a speaker to wait until the end of his presentation to thank audience members, may I thank you upfront, and this for two reasons. First, because you took the time on this Holy Day to participate in this commemoration and, second but more importantly, because you wished to affirm core beliefs in ethical principles. Like many Americans who happen to be ethnic Armenians, I grew up without a paternal grandmother, a soul who was nevertheless almost always present in our home. Our memories of her were few and, of course, we could not pay our respects by gathering at her grave for there was not one. My father could not remember his own mother because she was taken from him when he was barely a year old. All that we had was a single photograph in the hands of a relative. All that we could remember were what surviving family members could tell us. It was meager fare and, as I am sure you could imagine, unsatisfactory.

Of course, my grandmother was one among a million and a half who were murdered in the Armenian Genocide, but she was also among the hundreds of millions who were brutally killed throughout history. She was but a soul among many spirits who were deemed worthless as if man could dispose of an essence without suffering its consequences. This, to my eternal astonishment, is the single most important lesson leaders seldom learn.

In the course of what passes for human civilization, strong men always relied on their fists to impose order, disregarding every concept of morality. Coercion and punishment entered our lexicon as rulers, dictators, and governments accepted the invention of torture instruments that imposed unspeakable suffering. Often, the physical and/or mental abuses meant that captives were held against their will, subjected to routine humiliation, persecution, beatings, severe injuries and, sometimes, death. Why was this culture tolerated and continues to be? Admittedly, the most logical even if entirely gratuitous explanation is that of law and order that, unconvincingly, habituated billions to accept mistreatment in the name of the greater good. Human beings, we were always taught, are unruly and need to be tamed. Those who refuse to toe the preferred line may be considered breaching “social contracts” and, in bizarre twists, can be justifiably penalized. Our vocabularies adapted as man invented appropriate words to justify actions: execution, death penalty, and capital punishment. The list is long and largely inellegant.

Though I never knew my paternal grandmother, and the countless souls who perished in man-made atrocities, I would like to believe that their lives were not in vain. I remember her as I remember our fellow citizens who fell at Wounded Knee or Gettysburg,

Verdun or Omaha Beach, Imjin River or Khe San. Today, we remember 1.5 million Armenians, though our thoughts are also with the 600,000 of our fellow citizens who perished during the US Civil War, the 420,000 who perished during World War II, along with an estimated 60 million others who died over the short span of four years. Historians tell us that at least 150 million, perhaps over 160 million individuals, were killed or died in conflicts throughout the 20th century. Few are remembered but we here today have a special taught for each and everyone of these largely nameless souls. We remember them because we must if for no other reason than for our own sake so that our offspring may reciprocate.

History teaches us that remembrances are difficult. Although some countries acknowledged atrocities, others are still struggling to come to grips with their ancestors’ deeds, which is at the heart of the current political demands on the necessity to recognize the Armenian Genocide. Germany admitted the Holocaust and we remember the silent apology offered on 7 December 1970 when former Chancellor Willy Brandt knelt in front of the monument to the Warsaw Ghetto uprising of 1943. Kaing Guek Eav, the commandant of a torture house serving with the Khmer Rouge in Cambodia between 1975 and 1979, apologized to a court in 2009 for atrocities he had committed. Even Russia recognized its responsibilities in the Katyn massacres of 22,000 Polish officers carried out between April and May 1940. We, of course, are waiting for the Turkish Willy Brandt who will free this and future generations of law-abiding Turks from the yoke that remains a huge burden for them.

Our duty, therefore, is to help those who cannot face history and the atrocities committed in their ancestors’ names. While we should not explain everything that has happened in terms of mistakes or sins, the tormented must help those lacking the courage to face responsibility. Yes, each and every one of us has an obligation to remember and seek consolation. We should not simply applaud the strong as if it were a winner in a conflict where there could be none. Nor should we tolerate the victorious as long as he has the last word. For it behooves us to remember that such a victor, be it a person or a country, can lose everything and drag us along into an abyss.

My hope is that we change our outlook by changing our ethics. When President John F. Kennedy spoke to members of the United Nations General Assembly in 1961, he declared that “Mankind must put an end to war, or war will put an end to mankind.” This plea was repeated by Pope Paul VI at the same forum in 1965 when the Roman Catholic Pontiff stated: “No more war, never again war. Peace, it is peace that must guide the destinies of people and of all mankind.” Needless

Continued on page 4

Professor Hovannisian Honored by UCLA Alumni Scholars Club

Popular Armenian studies professor is chosen to deliver ‘My Last Lecture’

By Wendy Soderburg

Richard Hovannisian, professor of Armenian and Near Eastern history, admitted that he was a bit dumbfounded when he first learned that he had been chosen by the UCLA student body to deliver a talk called “My Last Lecture.”

“When the representative from the UCLA Alumni Scholars Club came in with a [selection] letter, I didn’t know what she was talking about,” Hovannisian said with a laugh. “It took a moment for it to sink in, and my first reaction was, ‘I hope this is NOT my last lecture.’”

Happily, the Armenian studies scholar plans to continue lecturing to different audiences for years to come, even after he retires from UCLA this spring. But on April 18, Hovannisian will continue a UCLA tradition that began more than 55 years ago: He will answer the question, “What would you tell your audience if you had but one lecture to give — your last lecture on this earth?”

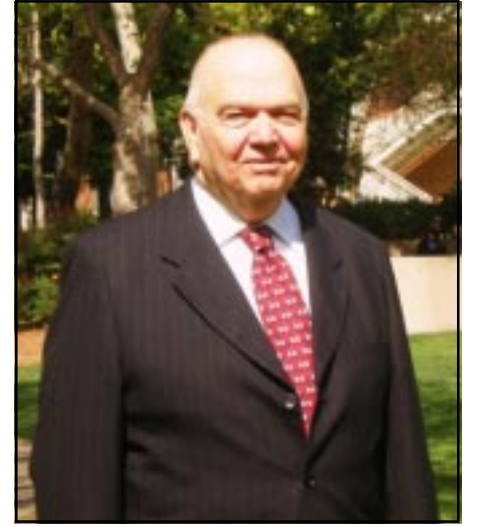
“My Last Lecture” is unique in that it is the only faculty award at UCLA determined by the student body. It was inspired by a 1955 lecture series that featured six notable campus figures, including Philosophy Professor Abraham Kaplan, Chemistry Professor Kenneth Trueblood and renowned men’s head basketball Coach John Wooden. Each lecturer expressed his own life philosophy through his interests, discipline and personal experiences.

The lectures then went dormant for many years until 2010, when it was revived by the Alumni Scholars Club (ASC) and the UCLA Alumni Association. The inaugural awardee was molecular biologist Asim Dasgupta (who will introduce Hovannisian at the April 18 lecture). Hovannisian became the second recipient of the award when he received more votes than any other faculty member on campus. Students submitted his name in response to an email sent by the ASC in January, asking for nominations.

The title of the lecture series sounds a bit ominous, but it’s not meant to be, said organizer Shaye Blegen, vice president of ASC. She and her committee were quite familiar with Randy Pausch, the Carnegie Mellon professor whose book, “The Last Lecture,” was published shortly before he died of pancreatic cancer in July 2008.

“But that is not necessarily the inspiration for ‘My Last Lecture,’” Blegen said. “Our goal is to revive a UCLA tradition. Though we were drawn to the idea of professors sharing life lessons and experiences with their students outside the confines of the classroom and imparting wisdom and knowledge that they had gained through their intellectual pursuits, we want to make it clear that the ‘My Last Lecture Award’ honors a professor who students have found to be particularly inspiring, regardless of where he/she stands in the timeline of his/her career.”

The timing of the award is actu-

Professor Richard Hovannisian

ally quite meaningful for Hovannisian, on the brink of retiring after 50 years of teaching. A UCLA alumnus and holder of the Armenian Educational Foundation Chair in Modern Armenian History, Hovannisian is well-known nationally and internationally as a pioneer of Armenian studies. Since joining the UCLA History Department faculty in 1962, he has organized both the undergraduate and graduate programs in Armenian history at UCLA and amassed one of the largest collections of oral histories by survivors of the Armenian Genocide of 1915-1923.

Once Hovannisian understood the concept behind “My Last Lecture,” he said, “That made it a little easier to accept, because the finality of a last lecture is so difficult for me since I love what I do. I love to teach. It’s been my great passion and enjoyment for all these years. ... As a matter of fact, I have a number of them lined up for the next year in various places around the world!”

The historian delights in teaching both undergraduate and graduate courses, including his popular classes in Armenian oral history in which students help him translate the interviews of the Armenian genocide survivors from Armenian to English. He also teaches a course on the comparative study of genocide, undergraduate seminars on Caucasian and Near Eastern history, and survey classes on the people of Armenia. He is pleased that the majority of students in his survey classes are not Armenian, but come from many diverse backgrounds.

His teaching philosophy, he explained, is twofold. “One is to be as objective and factual as possible but, at the same time, not to be afraid to be mission-oriented or something of an advocate,” he said. “You know, that’s rather controversial. There was a time when we believed that scholarship should simply state the facts and not make judgments. But when it comes to a course like the comparative study of genocide, we have to make judgments. We have to want our students to feel the depth of the issue and want to commit themselves to rectify wrongs.

“And so, on the one hand, to hold to a high standard of scholarship and, at the same time, to not be afraid of embracing ethical issues,” he clarified.

Continued on page 4

Book Signing and Discussion

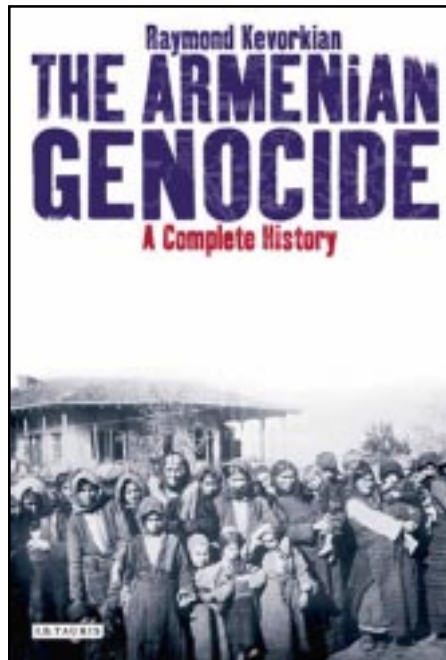
Raymond Kévorkian's "The Armenian Genocide, A Complete History"

PASADENA, CA -- The Cultural Committee of the AGBU Glendale/Pasadena Chapter to present a book signing and discussion of Raymond Kévorkian's newest book, "The Armenian Genocide, A Complete History". This event will take place at the AGBU Pasadena Center on May 10th, 2011 at 7:30PM.

With this new release, the renowned historian Raymond Kévorkian provides an authoritative account of the origins, events and consequences of the years 1915 and 1916. He considers the role that the Armenian Genocide played in the construction of the Turkish nation state and Turkish identity, as well as exploring the ideologies of power, rule and state violence. Crucially, he examines the consequences of the violence against the Armenians, the implications of deportations and attempts to bring those who committed the atrocities to justice.

"This is the most comprehensive book to date on the Armenian Genocide of 1915. In this detailed account, Raymond Kevorkian describes the process which drove 1.5 million Armenians in the Ottoman Empire to their deaths", states the French daily newspaper Le Monde.

Kévorkian offers a detailed and meticulous record, providing an authoritative analysis of the events and their impact upon the Armenian community itself, as well as the develop-

ment of the Turkish state. This important book will serve as an indispensable resource to historians of the period, as well as those wishing to understand the history of genocidal violence more generally.

Raymond Kevorkian is a historian who teaches at the Institut Français de Géopolitique, University of Paris-VIII-Saint-Denis. He is the Director of AGBU Nubarian Library, and the author of numerous works on the history of modern and contemporary Armenia and Armenians. He has also authored the two-volume publication, "The Armenian General Benevolent Union – One Hundred Years of History".

We Remember

Continued from page 3

to say that few listened though a better call to eradicate wars may be to eradicate our "fake feelings, to hold on to our principles and never let go, no matter the circumstances." Upon those principles we shall judge this or that leader, and hold this or that governor responsible, which would be an obligation to ourselves.

Holding governments accountable for their actions and renewing our trusts in them are the only mechanisms to avoid future atrocities. We who live in true democracies carry the added burden of living up to higher standards, because much more is always asked, from those who have more. We remember, therefore, and honor those who pray with us for the souls of the departed, those whose lives were snuffed out mercilessly, and we be-

sech the Lord to grant us, survivors and their offspring, the patience to endure unspeakable pain, the ability to forgive gullible foes, the foresight to comprehend their shameful actions, and the courage to never forget our ancestors. On this commemoration day, we ask those who wish to remember with us not to forsake sacrifices made to preserve our liberties. Let us remember that the millions who were murdered for their beliefs and principles did not die in vain in the Armenian Genocide as in so many other atrocities throughout time. Millions perished because they dared to voice opposition to abusive systems that denied them freedom and liberty. Their spirits are alive in us today because, simply stated, their deaths ensured our own liberties.

Professor Hovannisian Honored

Continued from page 3

One of the many students who voted for Hovannisian was Editt Nikoyan, a second-year neuroscience major who took two of his courses and helped the professor translate his oral histories.

"Professor Hovannisian is a very beloved professor, not only at UCLA but amongst the entire Armenian com-

munity and diaspora," she said. "I feel lucky to have been able to take two classes with him before his decision to retire this year. Since he will no longer be teaching, this will truly be a 'last lecture' and will very meaningfully put a close to a half-century of teaching students at UCLA.

"I'm looking forward to what he has to say."

Statement by President Barack Obama

Continued from page 1

triumph over those who sought to destroy them. The United States has deeply benefited from the significant contributions to our nation by Armenian Americans, many of whom are descended from the survivors of the Meds Yeghern. Americans of Armenian descent have strengthened our society and our communities with their rich culture and traditions. The spirit

of the Armenian people in the face of this tragic history serves as an inspiration for all those who seek a more peaceful and just world. Our hearts and prayers are with Armenians everywhere as we recall the horrors of the Meds Yeghern, honor the memories of those who suffered, and pledge our friendship and deep respect for the people of Armenia".

April 23, 2011

The White House

Turks Pay Tribute to Armenian Genocide Victims

Continued from page 1

prison for the arrested Armenians. The participants were carrying pictures of Armenian intellectuals, arrested on April 24, 1915 and sentenced to death. They commemorated innocent victims and threw carnations into the sea.

The human rights defenders also issued a statement, condemning the genocide against Armenians. "The then government put an end to the existence of Armenians in Anatolia. Armenians' property and money was confiscated," they said in a statement.

It was the second public commemoration of the genocide anniversary ever held in Turkey's largest city.

The first such gatherings in April 2010 drew a considerably smaller crowd challenging the official Turkish version of the 1915 events.

As the Taksim rally went ahead a smaller group of Turkish nationalists rallied at the other end of the square to condemn the remembrance ceremony and deny that the last Ottoman rulers sought to wipe out the Armenian population of the crumbling empire. About 15 provocateurs, including diplomats and retired General Edip Baser came up to the crowd and started shouting that "Turks did not commit a genocide."

Riot police were deployed between the two crowds to prevent possible clashes between them.

Pasadena Community Commemorates

Continued from page 1

menian Council of America Board Member, Mr. Yeghia Mazmanian, who also served as the Master of Ceremonies for the event.

"We cannot allow and will not allow the memories of our martyrs to fade for such petty and insignificant gains. In the words of Abraham Lincoln, 'The world will little note, nor long remember what we say here, but it can never forget what they did,'" said Mazmanian.

Among the elected officials present were Senator Carol Liu (D-Glendale), Assemblyman Anthony Portantino (D-Pasadena), Assemblyman Mike Gatto (D-Los Angeles), Pasadena Mayor Bill Bogaar, Sierra Madre Mayor Joe Mosca, representatives from the offices of U.S. Senator Barbara Boxer, Congressman Adam Schiff (D-Pasadena), and Los Angeles County Supervisor Michael Antonovich.

The keynote address was delivered by Mr. Joseph Kechichian, former Senior Researcher at the RAND Corporation and the Armenian Research

Center. He currently serves as an Adjunct Professor of U.S. – Middle East Relations at Pepperdine University.

"Holding governments accountable for their actions and renewing our trusts in them are the only mechanisms to avoid future atrocities," said Kechichian. "We who live in true democracies carry the added burden of living up to higher standards, because much more is always asked, from those who have more."

Mr. Khatchik Chahinian, Chairman of the Pasadena Armenian Community Coalition expressed the Armenian-American community's desire to commemorate the upcoming 100th anniversary of the Armenian Genocide at the Rose Bowl, given the deep rooted ties of thousands of Pasadena Armenians who are descendants of Genocide survivors.

The Hokehankist was eloquently conducted by Father Sarkis Bedoyan of the St. Gregory Armenian Church and the musical performances were performed by Ms. Salpi Keleshian and Mr. Ara Sahagian.

ArmenienInfo.net

News. Informationen. Kommentare.

ՔԱՉ ՆԱԶԱՐ ՈՒՂԻՂ ԵԹԵՐ ՇՕ

Ամեն Կիրակի երեկոյեան

Ժամը 10:00-ից 12:30

Կլէմսոնի 380-րդ կայանից

massispost.com
daily news updates

Ս. ԷՋՄԻԱԾՆԻ ԳԵՈՐԳԵԱՆ ՅՈՒՐԵՒՈՐ ԾԵՄԱՐԱՆԸ ԵՒ Կ. ՊՈԼՍՈՅ ԱՐՄԱՇՈՒ ԴՊՐԵՎԱՆՔԸ

ԴՈԿՏ. ԶԱԽԷՆ Ա. ՔՆՆՅԱՆ
ԱՐՋՈՒՄԱՆԵԱՆ

Զոյգ Հաստատութիւնները
Երբ կ'անդրադառնանք մեր մտաւոր անցեալի հայ հոգեւորականութեան դեկապար եւ հեղինակաւոր դէմքերուն, անշուշտ կը մտածենք թէ անոնք ուր եւ ինչպէս ստացած են իրենց հոգեւորականի պատրաստութիւնը դառնալով 20-րդ դարու օրինակելի հայ բարձրաստիճան հոգեւորականները: Մայր Աթոռի Գէորգեան Հոգեւոր ձեռնարանը հիմնուեցաւ Տ.Տ. Գէորգ ԶՈՐՐՈՐԻ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի ջանքերով եւ իր անուշտով ալ կոչուեցաւ 1874 թուին: Իր տասնհինգամեայ կազմաւորումէն եւ հիմնադիր Կաթողիկոսի վախճանումէն ետք, ՄԱԿԱՐ Ա. Կաթողիկոսի օրով 1889 թուի Յունիսի 17-ին միայն ձեռնարանը ստեղծուեց իր երախայրիքը: Զեռնադրեալներէն ոմանք, Տ.Տ. ՄԿՐՏԻՉ Ա խրիմեան Հայրիկ Կաթողիկոսի քաջալերանքով, Գերմանիա մեկնեցան ստանալու համար համալսարանական ուսում ու վերադառնալու Մայր Աթոռ:

Մայր Աթոռի զուգընթաց, նոյն 1889 թուին, իր դռները բացաւ Կ. Պոլսոյ Պատրիարքութեան ենթակայ Արմաշու Դպրեվանքը՝ վերաստեղծութեամբ Մաղաքիա Եպիսկոպոս Օրմանեանի, որ իր կարգին իր առաջին երախայրիքը ընծայեց Հայ Եկեղեցիին 1895 թուի Յունիսի 30-ին, եթէ ձեռնաստաններով, որոնք օծում ստացան Օրմանեանի ձեռքով: Նոյն Օրմանեան Սրբազան որ Մակար Ա Կաթողիկոսի կողմէ Եպիսկոպոս ձեռնադրուած էր, Կաթողիկոսին կողմէ նշանակուած էր աստուածաբանութեան եւ ծիսագիտութեան ուսուցիչ Գէորգեան ձեռնարանի աչն սաներուն որոնք պատրաստ էին սարկաւազ ձեռնադրուելու 1889 թուին, կազմելով Մայր Աթոռի այդ վսեմ հաստատութեան առաջին ընտիր հունձքը:

Երկու հոգեւոր հաստատութիւնները նախախնամական դեր կատարեցին, Գէորգեան ձեռնարանը Հայաստանի մէջ, եւ Արմաշու Դպրեվանքը արեւմտեան հայ գաղթաշխարհին մէջ: Արմաշու Դպրեվանքը գոյատեւեց 26 տարիներ եւ ընդմիջտ փակուեցաւ 1915 թուի Մեծ Եղեռնին: Իսկ Գէորգեան ձեռնարանը պահ մը փակեց իր դռները առժամեայ կերպով 1917 թուին, Զարական Ռուսիոյ տապալումին հետեւանքով, որուն փոխարինեց անկրօն համայնավար իշխանութիւնը: Աւելի ուշ շնորհիւ Տ.Տ. Գէորգ Զ Չորեքճեան Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի ջանքերուն էջմիածնի ձեռնարանը կրկին բացաւ իր դռները 1945 թուին: Զոյգ հաստատութեանց փակումով կանգ առաւ հայ հոգեւորականութեան զարգացած փաղանգներու պատրաստութեան գործը երկար տեսն:

Գէորգեան ձեռնարանը
Մակար Ա Կաթողիկոսի օրով առաջին չորս սարկաւազները որոնք աւարտած էին ձեռնարանի լրիւ ընթացքը սարկաւազ ձեռնադրուեցան: Անոնք էին Գէորգ Չորեքճեան, Գարեգին Յովսէփեան, Կարապետ Տ. Մկրտչեան եւ Արշակ Նահապետեան: Առաջին երկուքը դարձան Կաթողիկոսներ՝ Տ.Տ. Գէորգ Զ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս (1945-1954), եւ Տ.Տ. Գարեգին Ա

Կաթողիկոս Մեծի Տանն Կիլիկիոյ (1943-1952), որոնք Հայ Եկեղեցւոյ եւ հայ մշակութի առաջնորդները հանդիսացան ամենադժուարին պարագաներու ներքեւ: Կարապետ Տէր Մկրտչեան Եպիսկոպոս ձեռնադրուեցաւ եւ յայտնի եղաւ որպէս աստուածաբան եւ բանասէր:

Մակար Ա Կաթողիկոս հոգածու եղաւ ձեռնարանին հակառակ անոր որ Մաղաքիա Եպս. Օրմանեանի ուսուցչութիւնը միայն մէկ տարեշրջան տեւեց՝ Զարական Ռուսիոյ արգելքին պատճառով: Մակար Կաթողիկոս յաւելեալ ուսուցիչներ բերել տուաւ՝ Ստեփան Պալասանեան, Մկրտիչ Պալեան եւ Սարգիս Գաբրիէլեան որոնք արտաքին ուսմանց լիովին հոգ տարին, եւ սակայն հոգեւորականաց յատուկ առարկաները մնացին Օրմանեանի վրայ որ շաբաթական 24 ժամ դասախօսութիւն ծրագրեց երեք լսարաններուն համար: Օրմանեան նոյն ծրագիրը շուտով պիտի յատկացնէր Արմաշու Դպրեվանքին:

Գէորգեան ձեռնարանի 1905 թուի շրջանաւարտներու յաջորդ հունձքը եղած է ինը, որոնք իրենց աւարտաճառերը յանձնեցին Յուսիկ Վրդ. Զոհրապեանի: Հնգամեակ մը ետք 1910 թուին ձեռնարանի երիտասարդ շրջանաւարտները էջմիածին հաւաքուեցան հաստատութեան տալու համար նոր շունչ, հոգ չէ թէ կարճ ժամանակի մը համար: Անոնց մէջ էին Կոմիտաս Վարդապետ, Գարեգին Վրդ. Յովսէփեան, Գէորգ Չորեքճեան, Կարապետ Տ. Մկրտչեան, Ներսէս Մեկիք-Թանգեան, Մեսրոպ Մագիստրոս, եւ ուրիշներ որոնք յաջորդաբար ձեռնադրութիւն ստացան:

Դասաւանդութեանց մէջ զգալի փոփոխութիւններ ներմուծուեցան Ռուսիոյ առաջին յեղափոխութեան հետեւանքով, երբ մի քանի նոր առարկաներ փոխարինեցին կրօնական նիւթերը, ինչպէս քաղաքական տնտեսութիւն, Եւրոպայի արդի պատմութիւն եւ գերմանական գրականութիւն: Նոր ուսուցիչներու ժամանումով ձեռնարանի «Արարատ» ամսագիրը դարձաւ հայագիտական հանդէս՝ յատուկ խմբագրութեամբ: ձեռնարանի ուսուցչական կազմը կայուն դարձաւ աչն ատեն երբ առաջին շրջանաւարտներ Եւրոպայէն վերադառնալով իրենց պաշտօնները վարեցին 1914-1917, տեսչութեանը ներքեւ Ստեփան Մալխասեանի եւ խումբ մը կականաւոր ուսուցիչներու:

Չորս տարիներ ետք, երբ 1917 թուին ձեռնարանը փակուեցաւ, անոր փոխարէն Երեւանի Պետական Համալսարանի իրական հիմքը դնողները եղան նոյն ձեռնարանականները գլխաւորութեամբ Գարեգին Եպս. Յովսէփեանցի: Համալսարանի դասախօսներն եղան յայտնի գիտնական պատմաբաններ՝ Յակոբ Մանանդեան, Հրաչեայ Աճառեան, Ստեփան Մալխասեան եւ անուանի այլ հայագէտներ, բոլորն ալ Գէորգեան ձեռնարանէն շրջանաւարտ:

Գէորգեան ձեռնարանը յայտնապէս գոհ զնաց քաղաքական դրութեան երբ Սովետական կարգեր հաստատուեցան Հայաստանի մէջ: Հայ Եկեղեցին իր ձայնը եւ պատգամը կորսնցուց, եւ սակայն առաջին շրջանաւարտ Գէորգ Արքեպս. Չորեքճեան երբ 1945-ին գահ բարձրացաւ որպէս Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս իր առաջին գործը եղաւ

վերաբանալ Գէորգեան ձեռնարանը եւ վերահրատարակել Կաթողիկոսութեան «էջմիածին» պաշտօնական ամսագիրը, փոխան նախկին «Արարատ» ամսագրին, որ նոյնպէս դադրած էր ձեռնարանին հետ միասին: ձեռնարանը իր յաջորդներուն կողմէ մեծամեծ յառաջդիմութիւն արձանագրեց, յատկապէս Տ.Տ. Վազգէն Ա. Գարեգին Ա. եւ Գարեգին Բ Ամենայն Հայրապետներուն հետեւողական ջանքերով, մինչեւ իսկ Սեւանի Վազգէնեան Հոգեւոր ձեռնարանի բացումովը ներկայ Հայրապետ՝ Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի անմիջական ջանքերով:

Արմաշու Դպրեվանքը
Կ. Պոլսէն ոչ շատ հեռու, Նիկոմիդիոյ մօտիկ, Արմաշի Զարխափան Ս. Աստուածածնի վանքը հոգեւոր ուխտատեղի մը եղած է 17-րդ դարէն սկսեալ ուր վանաստեղծները եւ կրօնաւորները պահած են ուխտաւորներու այցելութեան եւ կրօնական հանդիսութեանց տարեկան իրենց պարտաւորութիւնները: Յայտնի եղած են այլոց շարքին Ստեփանոս Արքեպս. Աղաւնի որ 1825-ին բարձրագիտ երկարական շէնք մը կառուցեց որպէս առաջնորդարան, ինչպէս նաեւ ուսումնարանի յաւելեալ շէնք մը որ բարեկարգ վիճակի մէջ դրաւ օրուան յայտնի վարժապետներու մասնակցութեամբ՝ տեսչութեանը ներքեւ Յովհաննէս Տէրոյնց Պատուելի, այդ օրերուն Հայաստանեայց Եկեղեցւոյ հարազատ որդի եւ յայտնի աստուածաբան, որուն մասին Երջան. Տ. Շնորհք Պատրիարք գրած է յատուկ մենագրութիւն մը որպէս գարգացած դաստիարակ Մայր Եկեղեցւոյ հովանիին ներքեւ:

Ստեփանոս Աղաւնի Արքեպիսկոպոս վախճանեցաւ 1853-ին եւ իրեն յաջորդեց Գէորգ Եպս. Ալեքսանեան որ Եպիսկոպոսական ձեռնադրութիւն ստացաւ 1869-ին Մատթէոս Ա Չուխաճեան Կաթողիկոսէն եւ իր օրով աւարտեցաւ Զարխափանի Ս. Աստուածածին տաճարի շինութիւնը եւ օծումն ալ ինք կատարեց 1872-ին: Գէորգ Եպիսկոպոս սակայն վաղամեռիկ եղաւ ու վախճանեցաւ 38 տարեկանին եւ իրեն յաջորդեց իր աշակերտներէն Խորէն Վրդ. Աշըքեան որ յետոյ եղաւ պատրիարք Կ. Պոլսոյ:

Երբ 1879 թուի Հոկտեմբերին Մաղաքիա Վարդապետ Օրմանեան հայ հոռմէական եկեղեցիէն հայ եկեղեցւոյ գիրկը վերադարձաւ Ներսէս Պատրիարք Վարժապետեանի օրով ու անկէ նոյն օրն իսկ ստացաւ ծայրագոյն վարդապետի աստիճանները Մայր Եկեղեցւոյ մէջ, իր բարձրորակ ուսումն եւ եւրոպական ուսումնական ծրագիրը ի մտի ունենալով ուզեց Զարխափանի մէջ Հայ Եկեղեցւոյ հոգեւորականներու պատրաստութեան Դպրեվանք մը հիմնել, եւ կամ եղածը հիմնովին աւելի կազմաւորեալ վիճակի ենթարկել: Օրուան Հայոց Պատրիարքն էր Խորէն Արքեպս. Աշըքեան, որուն ղիմելով Օրմանեան կրցաւ ձեռնարկել այդ կարեւոր գործին օժանդակ ունենալով մի քանի նուիրեալ բարերարներու նիւթական օժանդակութիւնը: Կարճ ժամանակի ընթացքին Մաղաքիա Եպիսկոպոս, որ նախապէս Կարնոյ Թեմին առաջնորդն էր եւ նոր վերադարձած էր Ս. էջմիածինէն, 1889 թուին կարողացաւ բանալ դռները նորաշէն դպրեվանքին՝ Զարխափան Ս. Աստուածածնի տաճարին կից:

Առաջին աշակերտները հա-

սան Թուրքիոյ ներքին գաւառներէն ուր հայոց վանքերն ու դպրոցները իրենց լաւագոյն տարիները կը բոլորէին: Անոնք եկան Այնթապէն, Արաբկիրէն, էրզրումէն, Խարբերդէն, Նիկոմիդիայէն, Գոնիայէն, Մալաթիայէն, Կեսարիայէն, Քղիէն, եւ ուսան նորաբաց Դպրեվանքին մէջ տեսչութեանը ներքեւ Օրմանեան Եպիսկոպոսի եւ ուսուցչապետութեանը ներքեւ Եղիշ Ծ. Վրդ. Դուրեանի որ Օրմանեանէ հրաւիրուած էր Պարտիզակէն ուր ուսուցչութիւն կը վարէր: Արմաշի շրջանաւարտներէն շատեր դժբախտաբար գոհ գացին Օսմանեան Թուրքիոյ հայաշինջ ցեղասպանութեան տարիներուն, իրենց պաշտօններուն վրայ նոյնիսկ: Անոնց մէջ էին Խոսրով Եպս. Պէհրիկեան (Կեսարիա), Սմբատ Եպս. Սաատէթեան (Կարին), Սական ԾՎրդ. Օտապաշեան (Երզնկա), Արտաւազդ Ծ. Վրդ. Գալէնտէրեան (Երզնիս), Պարզեւ Ծ. Վրդ. Դանիէլեան (Պրուսա), Պսակ Ծ. Վրդ. Տէր Խորէնեան (Խարբերդ), Շաւարշ Ծ. Վրդ. Սահակեան (Եւրոկիա), Սուրէն Ծ. Վրդ. Գալէմեան (Բաղէշ), Համագասպ Ծ. Վրդ. Եղիսէեան (Սամսոն), Մկրտիչ Վրդ. Զլլատեան (Տիարպեքիր): Բոլորն ալ նահատակ:

Իսկ անոնք որոնք ազատուեցան՝ հերոսաբար դիմադրուեցին ազգին անկեալ վիճակը եւ եղան ջահակիրները Հայ Եկեղեցւոյ վերագարթօնքին՝ արտաշխարհի մէջ: Այդ ջահակիրները, գլխաւորութեամբ Մաղաքիա Օրմանեան եւ Դուրեան Եղիշ Պատրիարքներուն, եղան Բաբգէն Կիւլէսէրեան (Կաթողիկոս), Զաւէն Տէր Եղիայեան (Պատրիարք), Թորոգմ Գուշակեան (Պատրիարք), Փառէն Մելքոնեան (Առաջնորդ), Մուշեղ Սերտեան (Առաջնորդ), Երուսնդ Փերտաճեան (Առաջնորդ), Գրիգորիս Պալաքեան (Առաջնորդ), Գարեգին Խաչատուրեան (Պատրիարք), Մեսրոպ Նարոյեան (Պատրիարք), Դեւունդ Դուրեան (Առաջնորդ), Շահէ Գասպարեան (Առաջնորդ եւ Դպրեվանքի Տեսուչ), Գնէլ Գալեմքեարեան (Առաջնորդ), Մամբրէ Սիրունեան (Առաջնորդ), եւ Վահրամ Նազարէթեան ու Խորէն Թաշճեան (Հոգեւոր Հովիւ), պատիւ բերելով Արմաշի Դպրեվանքին, հիմնադիրներուն եւ օժանդակողներուն:

Անոնք անփոխարինելի ծառայութիւն մատուցին յետ-եղեռնեան արտասահմանի վիրաւոր Հայ Եկեղեցւոյ վերականգնումին մէջ, թէ՛ Երուսաղէմի Հայոց Պատրիարքութեան, թէ՛ Այնթապի նորապաշտ Կիլիկոյ Կաթողիկոսութեան, եւ թէ՛ արտասահմանեան թեմերու կազմակերպման գործին մէջ՝ անձամբ գլխաւորելով Աթոռներն ու թեմերը:

Արմաշու Դպրեվանքը Հայ Եկեղեցիին ու ազգին ընծայեց 36 նուիրեալներ որոնք նոր ոգի ներմուծեցին եկեղեցիէն ներս եւ փոխեցին անոր դիմագիծը, իրենց մէջ պահելով ուսման մակարդակի աննախընթաց որակ եւ մակարդակ, գաղափարներու ներդաշնակութիւն Օրմանեանի նման փորձառու եւ Դուրեանի նման զերպանց ուսուցչի մը անմիջական հակողութեան ներքեւ: Անոնցմէ կարեւոր թիւ մը, ինչպէս իշեցիք, նահատակուեցան Օսմանեան Թուրք պետութեան հրահանգով իրենց պաշտօններուն վրայ:

Օրմանեան ձեռնադրեց Արմաշական 14 հոգեւորականներ, 11-

ԱՐԱՐԱՏ ՏԱՆ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊՈՃ ՀԱՅՈՑ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ ՄՐՑՈՒՄ

Ա. ԵՒ Մ. ՅՈՎՍԵՓԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ ԴԱՐՁԵԱԼ ԱՌԱՋԻՆ

Սուրբ Գրիգոր Լուսավորիչ Եկեղեցուց Ա. եւ Մ. Յովսէփիան Վարժարանը ներկայացնող Լ. կարգի աշակերտներէն երեքը մասնակցելով Արարատ Տան կազմակերպած Հայոց Պատմութեան 12րդ տարեկան զարգացման մրցումին, հանդիսացան առաջինը մրցելով այս տարի մասնակցող եօթը հայկական վարժարաններուն ներկայացուցիչ խումբերուն հետ: Յովսէփեան Վարժարանը ներկայացնող Լ. կարգի աշակերտներն էին՝ Թովփեան Մելինէն, Խաչատուր Քրիստափորը եւ Քէշիշեան Քրիստինը: Սոյն զարգացման մրցման պատրաստուելու համար աշակերտները պէտք է իւրացնեն տուեալներ հայոց պատմութեան՝ հայ ժողովուրդի ծագումէն սկսեալ մինչեւ նորօրեայ թուականները:

Բոլորս ալ կը դիտակցինք, որ Լ. կարգի աշակերտներուն համար՝

իրենց առօրեայ դասերուն եւ արտադասարանային զբաղումներուն կողքին, երկար ժամեր խլող եւ յաւելեալ ճիգ պահանջող աշխատանք մըն է այս: Աշակերտներէն կը պահանջուի ամենայն լրջութեամբ հետեւիլ իրենց դասատուին ցուցմունքներուն, եւ մեր երեք աշակերտներն ալ՝ որոնք բոլորն ալ յառաջադէմ ու դասարանին լաւագոյն աշակերտներէն են, արդարացուցին իրենց վրայ դրուած յոյսերը եւ ապահովեցին 147 հաւանական կէտերէն 134ը: Տեղին է նշել, որ նման աշխատանքի պատրաստութեան համար անշուշտ ծնողներուն քաջալերանքին եւ օգնութեան կարիքն ալ անհրաժեշտ է: Մեր երեք աշակերտներուն ծնողները յարատեւօրէն նեցուկ կանգնեցան իրենց զաւակներուն եւ

Շար.ք էջ 15

ՀԱՅ ՔՈՅՐԵՐՈՒ ՎԱՐժԱՐԱՆԸ ԴԱՐՁԵԱԼ ՅԱՂԹԱԿԱՆ

Աւանդութիւն դարձաւ հայ Քոյրերու Վարժարանէն ներս, Արարատ Տան կազմակերպած Հայոց Պատմութեան՝ հարց պատասխանի մրցումին պատրաստուելն ու մասնակցիլը: Եօթներորդ դասարանի աշակերտները արդէն իսկ տարուան վերջաւորութեան կը սկսին հետաքրքրութիւն ցոյց տալ եւ առնչուիլ այս ծրագրով, որովհետեւ այս մրցումը իրենց համար հայրենի լեզուի ծրագրին մէջ ներկայացող մարտահրաւէրներէն մէկն է, որ աշակերտին կ'ապահովէ նոր փորձառութիւն:

Հետեւաբար, այս տարի եւս, Տասներկրորդ տարին ըլլալով,

Արարատ Տան վարչութիւնը կազմակերպեց այս օգտակար եւ ուսանելի ծրագիրը, ի մի բերելով Գալիֆորնիոյ բոլոր հայկական վարժարաններու Ութերորդ կարգի աշակերտները:

Ուստի, Կիրակի Ապրիլ 10, 2011-ի չետմիջօրէին, Արարատ Տան Տէօքմէճեան սրահը կը խաչտար խոստմնալից պատանիներով: Գալիֆորնիոյ 7-ը հայկական վարժարաններէ, ութերորդ դասարաններու 28 պարման եւ պարմանուհիներ, յաղթանակի ձգումով հաւաքուած էին հոն, առաջնութիւնը

Շար.ք էջ 15

«ՀՐԱՆԴ ԵՒ ՄԱՆՈՒՇ ՄԻՄՈՆԵԱՆՆԵՐՈՒ ԱՆՈՒԱՆ ԳՐԱԿԱՆ ՄՐՑԱՆԱԿ»

Երեք տարի է ինչ Գալիֆորնիոյ Հայ Գրողներու Միութեան հովանաւորութեամբ, անուանի լրագրող եւ հասարակական գործիչ Հրանդ Միմոնեան հիմնած է «Հրանդ եւ Մանուշ Միմոնեաններու անուան Գրական Մրցանակ»:

Ժիւրիին որոշմամբ մէկական մրցանակ կը տրուի տարուան լաւագոյն արձակագրին եւ բանաստեղծին (Սփիւք-Հայաստան-Արցախ):

2011 թուականի գրական մրցանակները տրուեցան արձակագիր՝ Զանիբեկ Զանիբեկեանին եւ բանաստեղծ Ներսէս Տ. Մեսրոպեանին (Պալաչեան):

Ապրիլ 7-ի երեկոյեան, Կլենտէյլի հանրային գրադարանին մէջ բարերար Հրանդ Միմոնեանի եւ Գրողներու Միութեան նազախահ Գրիշ Դաւթեանի ձեռամբ մրցանակներ յանձնուեցան շահողներուն:

«Մասիս» ջերմօրէն կը շնորհաւորէ վերոնշեալ գրողները: Մասնաւորաբար թերթիս աշխատակից Ներսէս Պալաչեանին, մաղթելով նորանոր յաջողութիւններ:

«Մասիս»

ԱՐՈՒԵՍՏԻ ՆՈՒԱՃՈՒՄ

ԼԻՆՏԱ ԳԱՆՏԻԼԵԱՆ

«Knock Out Grafitti In glendale» Այս էր 2011 տարուան Կլենտէյլի քաղաքապետարանի կողմէ կազմակերպուած «I love My Neighborhood», «Ես կը սիրեմ Շրջապատս» տարեկան մրցոյթին խորագիրը:

Կլենտէյլի Քաղաքապետութիւնը ամէն տարի կը ձեռնարկէ գծագրութեան մրցոյթ մը ընդհանուր նիւթ ունենալով շրջապատի եւ կենսոլորտի մաքրութիւնը եւ կիզակէտ ունենալով այդ առնչութեամբ դաստիարակելու մատղաշ սերունդը, որուն համար մրցոյթին մասնակցելու կը հրաւիրուին Կլենտէյլի հանրային,

ոչ հանրային եւ հայկական բոլոր նախակրթարաններու աշակերտները գծելով՝ տարուայ պահանջուած խորագիրը արտայայտող գծագրութիւններ: Մրցոյթի աւարտին աշակերտներու գործերէն կ'ընտրուին խումբ մը լաւագոյններ «finalists» որուն համար իւրաքանչիւր դպրոցէն կ'ընտրուին միայն երկու հոգի, եւ կ'արժանանան բաժակի եւ քաջալերական նուէրներու, ապա անոնց մէջէն կ'ընտրուի առաջին երեք լաւագոյնները, որոնք կ'արժանանան յատուկ գնահատանքի, իսկ առաջին մրցանակակիրին գծած աշխատանքը կը վերածուի որմագրի եւ կը ցուցադրուի քաղաքապետարանի եւ քաղաքի այլ հանրային վայրերու մէջ ամբողջ տարի մը:

Հայ Քոյրերու Վարժարանի

նախակրթարանի աշակերտները, ամէն տարի մեծ խանդավառութեամբ եւ մեծ թիւով կը մասնակցին այս մրցոյթին, ամէն տարի ալ կ'ունենան մրցանակակիրներ՝ ընտրուած լաւագոյն աշակերտներու խումբին մէջ: Աշակերտները իրենց ուսուցչուհի՝ Վարժարանիս գծագրութեան դասատու՝ Տիկ. Մանուէլ-լա Քոսայեանի հսկողութեամբ, թելադրանքներով եւ ցուցմունքներով կ'աշխատին եւ կը փորձեն որոշուած թեման լաւագոյնս դրսեւորել իրենց արուեստի ստեղծագործութիւններուն մէջ:

Ըստ սովորութեան այս տարի եւս վարժարանէս մեծ թիւով աշակերտներ մասնակցեցան այս մրցոյթին, ընդգրկելով 3-4-5-6րդ դարի մը:

Շար.ք էջ 15

ՎԵՐԺԻՆԵ ՍՎԱԶԼԵԱՆԻ ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐԵԱԼ ԳԻՐՔԸ՝ ԱՆԳԼԵՐԷՆ

ԳԱՅԵԱՆԷ ԴԱՆԻԷԼԵԱՆ

Երկուշաբթի կայացել է բանագիտ, բանահավաք վերժինի Սվազլեանի «Հայոց ցեղասպանության վերապրողների վկայություններ» խորագրով ստուգարածաւալ, մօտ 1000 էջանոց գրքի անգլերէն հրատարակութեան շնորհանդէսը:

Գիրքը Եղեռնից մագապուրծ 800 վերապրողների, ականատեսների, այդ թուում՝ օտարագրի մարդկանց վկայություններ է պարունակում այդ օրհասական շրջանի ողբերգական իրադարձությունների եւ կոտորածների մասին:

Այս գիրքը հայերէն լոյս է տեսել 2006 թուականին, որի համար հեղինակը պետական մրցանակի է արժանացել եւ այդ մրցանակի հետ տրուող դրամական պարգևն էլ օգտագործել է գիրքը թրքերէն թարգմանելու եւ հրատարակելու համար: Այն թրքերէն հրատարակուած է թուրք այլախոհ գրող, իրաւապաշտպան Ռազիփ Զարաթուրի ջանքերով:

Գրքի շնորհանդէսի ժամանակ վերժին Սվազլեանն ասում էր, որ թրքերէն թարգմանուած իր գիրքը մեծ պահանջարկ ունի թուրք երիտասարդների կողմից:

«Որովհետեւ նրանք ինֆորմացիայի կարօտ են: Նրանք դպրոցում ուրիշ բան են անցել, անցել են, որ հայերը իրենց կոտորել են, հայերը շատ վատն են եւ այլն, բայց երբ կարդում են, ճիշտ է, վրդովուած են, նամակներ են գրում, որ դուք ճիշտ չէք ասում եւ այլն: Բայց յետոյ, երբ մենք իրենց ենք ուղարկում մէջբերումներ վերապրողներին, ներողութիւն են ինդրում, ասում են՝ մենք չգիտէինք, մեզ դպրոցում ուրիշ բան են սովորեցրել», - ասում էր Սվազլեանը:

Գրքի անգլերէն թարգմանութիւնը բացի ականատեսների յուշ-վկայություններից ամփոփում է նաեւ պատմական, գաղթի ու կոտորածների տարիներին ծնուած երգեր ոչ միայն հայերէն, այլ նաեւ թրքերէն (հայերի մեծ մասը որոշ գաւառներում թրքախօս է եղել), պատմական գրոց-վկայություններ, պատմաբանագիտական ուսումնասիրություններ, քարտեզներ, Օսմանեան կայսրութիւնում իրագործուած հայերի տեղահանութեան եւ

ցեղասպանութեան բառարան, ծանօթագրութիւններ:

Ինչպէս պատմում էր 77-ամեայ Սվազլեանը, իր ընտանիքն էլ է անցել արեւմտահայութեանը բաժին ընկած ճանապարհով: Նա ծնունդ է ցեղասպանութիւնից մագապուրծ գրող, հասարակական գործիչ Գառնիկ Սվազլեանի ընտանիքում: Գիտնականը անձնական նախաձեռնութեամբ աւելի քան 55 տարի զբաղուել է Մեծ եղեռնը վերապրածներին եւ նրանց ժառանգներին փնտռելով, Հայաստանում եւ սփիւռքի տարբեր գաղթօճախներում վաւերագրելով նրանց յուշերը, հրատարակելով ու ներկայացնելով իր բնօրրանից դաժանաբար տեղահանուած ու ցեղասպանուած մի ողջ ժողովրդի ոչ միայն պատմութիւնը, այլեւ՝ այդ ժողովրդի ազգագրական ժառանգութիւնը: Սվազլեանը հեղինակ է Հայաստանում եւ արտերկրում հրատարակուած աւելի քան 20 գրքերի, հարիւրաւոր գիտական յօդուածների եւ ուսումնասիրութիւնների, որոնք բոլորն էլ մի ողջ ժողովրդի անցեալի պատմութիւնն են ներկայացնում:

«Ժողովուրդը այդ քաղաքական, գանգուածային ոճրագործութեան ամենամեծ վկան է, եւ ինչպէս ամէն մի յանցագործութիւն բացառապէս, առաջին հերթին դիմում են վկայների ցուցմունքներին, այնպէս էլ տուեալ դէպքում պէտք է անպայման յենուել ակադեմիական վերապրողների վկայությունների, նրանց տուած ցուցմունքների վրայ», - ասում էր Սվազլեանը:

Ա. ԵՒ Մ. ՅՈՎՍԵՓԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ ԴԱՐՁԵԱԼ ԱՌԱՋԻՆ

Շարունակուած էջ 14-էն

առաւելագոյնս քաջալերեցին զիրենք:

Անշուշտ նման մրցանակներուն մասնակցութիւնն իսկ բաւարար կը սեպենք, նկատի առած որ մասնակցող աշակերտները մեր հարուստ պատմութեանն եւ մշակութիւնն կարեւոր գիտելիքներ կ'ամբարեն: Բայց եւ այնպէս մեր աշակերտները յաւելեալ պատասխանատուութիւն մը դրած էին իրենց ուսերուն վրայ, նկատի առնելով, որ նախորդ տարուան մրցանքին ալ մեր վարժարանի աշակերտները առաջնութիւնը իսլած էին, իրենք ալ ուզեցին հասնիլ այդ դիրքին. առ այդ ամենայն կորովով ու պատրաստակամութեամբ փարեցան

պատրաստութեան աշխատանքին եւ կրցան իրականացնել իրենց փափաքը: Սոյն աշակերտները իրենց դպրոցական առաջին տարիներուն ընթացքին արդէն ցուցաբերած էին յատուկ սէր մեր լեզուին, պատմութեան եւ մշակութիւն հանդէպ:

Յատուկ շնորհակալութիւն կ'ուզենք յայտնել իրենց դասատուին՝ Տիկին Լիզա Մանուգեանին, որ դպրոցական ժամերուն կողքին յաւելեալ սերտորոշութեան ժամեր յատկացուցած է մեր աշակերտներուն: Վարձքը կատարէ Տիկին Լիզա Մանուգեան: Մեր աշակերտներուն ալ կը շնորհակալուենք, եւ կը մաղթենք որ յառաջիկայ տարիներուն ընթացքին՝ իրենց երկրորդական վարժարաններէն ներսնուածն ուր յաջողութիւններ եւ բարձունքներ:

ՀԱՅ ՔՈՅՐԵՐՈՒ ՎԱՐԺԱՐԱՆԸ ԴԱՐՁԵԱԼ ՅԱՂԹԱԿԱՆ

Շարունակուած էջ 14-էն

խլելու վճռակամութիւնը, անոնց պարտադրած էր իխտ լրջութիւն: Ժամը 1ին բոլորը իրենց տեղերը գրաւած՝ արդէն իսկ պատրաստ էին պեղելու Հայոց Պատմութեան ոլորտները, սկսելով հին աստուածներէն մինչեւ Տրդատ թագաւոր, մինչեւ Գրիգոր Լուսաւորիչ, Կիլիկիոյ թագաւորութեան անկումէն մինչեւ պանծալի Մայիս 28... պատմութեան մութ էջերէն մինչեւ Սարգարապատ, Ղարաքիլիսէ: Անոնց ուղեղները արագ կը փոխադրուէին՝ գիրենք տանելով դարէ ի դար... Ծնող, ուսուցիչ երկուստեք ակներեւ էր գոհունակութիւնը... Հպարտութիւն էր գիրենք դիտել, որպէս գալիք սերունդ եւ ապահով լով, կրծքանշաններով եւ իրենց վարժարաններուն տարին նիւթա-

կան նուէրներ:

Յաջորդ օր, վարժարանիս առաւօտեան արարողութեան Հայ Քոյրերու Վարժարանի յաղթական չորս աշակերտները, նաեւ հոն պարգեւատրուեցան իրենց տնօրէնուհի՝ Քոյր Լուսիայի կողմէ, ոչ միայն իրենց յաղթանակին համար այլ նաեւ իրենց պատասխանատուութեան գիտակցութեան, բարի օրինակ դառնալով բոլոր աշակերտներուն, մասնաւանդ եօթներորդին որ յաջորդ տարուան թեկնածուն է:

Ապրիլ տղաք, կը շնորհաւորենք ձեզ: Մեզի համար ուրախութիւն էր տեսնել ձեր դէմքերու յաղթական ժպիտը: Այս պիտի ըլլայ ձեր կեանքի օրինակելի փորձառութիւններէն մէկը՝ եւ դառնայ ձեր կեանքի նշանաբանը՝ «Զգտիլ բարձրին եւ ջանալ ամէն զնով ձեռք ձգել զայն»:

ԱՐՈՒԵՍԻՆՈՒԿՈՒՄ

Շարունակուած էջ 14-էն

սարաններու աշակերտները: 9000 եւ աւելի մասնակցողներու գործերէն ընտրուեցան միայն 50 լաւագոյն գծանկարներ, որոնցմէ երկուքը՝ Հայ Քոյրերու Վարժարանի աշակերտուհիներէն, Երրորդ կարգէն՝ Գաթիանա Գասպարեան եւ վեցերորդէն՝ Տալիթա Բասմակեանն էին:

Չորեքշաբթի, Մարտ 30, 2011ին, տեղի ունեցաւ մրցանակներու բաշխման պաշտօնական հանդիսութիւնը Կլենտոնի Սիվիլ Օտիթորիումի մէջ, ուր ներկայ էին ընտրուած 50 լաւագոյն գծանկարները ներկայացնողները, իրենց ծնողներով, ուսուցիչներով, վարժարանի պատասխանատուներով: Այդ օր, ներկայ էին նաեւ Հայ Քոյրերու Վարժարանի երկու ընտրեալները, իրենց ծնողներով եւ ընկերակցութեամբ ուսուցչուհիին եւ տնօրէնուհիին եւ անհամբեր կը սպասէին առաջին երեք մրցանակներու յայտարարութեան:

Վերջապէս սպասուած պահը հասաւ եւ առաջին երեք տեղեր գրաւող գծանկարները յայտարարուեցան, որոնց երրորդութիւնը կը խլէր Հ.Բ. Վարժարանի վեցերորդ դասարանէն՝ Տալիթա Բասմակեանը, հպարտութեամբ եւ ուրախութեամբ լեցնելով բոլորիս հոգիները:

Կլենտոնի քաղաքապետութեան «Ես կը Սիրեմ Իմ Շրջապատս»

մրցոյթին 50 մրցանակակիրները Մարտ 30ի յետմիջօրէին բաժանակներ եւ նուէրներ առաջին երեք տեղերը գրաւողներուն ի պատիւ, իրենց անուններով ծառատունկ տեղի ունեցաւ անոնց յաճախած վարժարաններու շրջափակերէն ներս:

Տեղին է յիշել որ նախանցեալ տարիներու «Ես կը սիրեմ Շրջապատս» գծագրութեան մրցոյթներուն միշտ ալ Հայ Քոյրերու Վարժարանի ունեցած է մրցանակակիրներ՝ առաջին տասին մէջ, երկու անգամ օրէնքի բացառութիւն ընելով դատական կազմը երեք մրցանակակիրներ ունենալու իրաւունքը տուած է վարժարանիս, այսպիսով, ցարդ ունեցած ենք 2008 տարուան առաջնութիւնը, երկու տարի երրորդութիւն, եւ մէկ՝ չորրորդութիւն, եւ որպէս գնահատանք դպրոցի շրջափակէն ներս ունեցանք երկու անգամ ծառատունկ: Իսկ 2007ի քաղաքապետարանի սոյն յանձնախումբը պատուէջ նաեւ վարժարանիս գծագրութեան դասատուն Տիկ. Մանուէլլա Քոսայեանը իր յարատեւ եւ բծախնդիր աշխատանքին համար:

Շնորհաւորելի է Հայ Քոյրերու Վարժարանը, իր ունեցած եւս մէկ յաղթանակով, կը շնորհաւորենք՝ Գաթիանա Գասպարեանը, Տալիթա Բասմակեանը եւ իրենց ծնողները, նաեւ կը շնորհաւորենք վարժարանիս ուսուցչուհի Տիկ. Մանուէլլա Քոսայեանը եւ կը մաղթենք յաջողութիւններ եւ յարատեւութիւն:

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՇ ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ
(200 ԿՈԳԻ ԸԱՄԱՐ)

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹԵՐՈՒ ԸԱՄԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA

ԵՆՈԱԶԱՅՆԵԼ (626) 797-7680

ՎԱՐՁՈՒ ԳՐԱՍԵՆԵԱԿՆԵՐ
1060 North Allen Ave
Pasadena, CA 91107

Գրասենյակները վերանորոգուած եւ յարմար վարձքերով
Դետաքրքրուողներէն հեռաձայնել
(626) 398-0506

ԿԻՆՆ ՈՒ ՏՂԱՄԱՐԴԸ

(Կինը իր խնդիրները խօսելով կը լուծէ... տղամարդը՝ լուռ մնալով)

Կին արարածը վստահելի մեքանիզմ մը ունի իր խնդիրները լուծելու, այն ալ խօսելով է: Խնդիրին մասին խօսելը կ'օգնէ իրեն՝ անոր վերնագիր տալու, բնութագրելու եւ անկէ բոլորովին ձեռքազատուելու:

Կինը իր տառապած հոգեկան ճնշումները կը պարզէ խօսելով միջոցաւ: Երբ ան դժուար կացութեան մը հանդիպի, անոր մօտ խօսքի «թագուհին» միւս «թագուհի»ներէն աւելի կը շարժի: Ինչքան տարօրինակ է այս իրակաւութիւնը: Ան կը սկսի խօսելու եւ իր սրտին մէջ գտնուածները պարպելու, եւ այս միջոցին ի գուր է փորձել անոր ուշադրութիւնը դարձնել այն հարցին, թէ ինք հարցերը իրար կը խառնէ եւ կը սխալի առաջնական հարցերը սահմանելու մէջ:

Խօսքը կին արարածին համար կամուրջ մըն է, գոր կ'երկարէ ուրիշին համեմատ համար: Այս մէկը իսկապէս օգուտ կը բերէ դժուար պարագաներու ընթացքին. երբ կինը վատ վիճակներէ անցնի, ան պէտք ունի ուրիշներուն եւ անոնց հետ իր ունեցած կապերուն, եւ ան լուծման թելին մէկ ծայրը կը բռնէ շնորհիւ ուրիշին հետ իր ունեցած յարաբերութեան:

Իր ունեցած խնդիրներուն մասին խօսելը, կինը անպատշաճ վերաբերմունք չի սեպեր, այլ հանդրուան մը, գոր կ'անցնի ուրիշին հետ մտերիմ յարաբերութեան մէջ մտնելու համար: Ան նոյնիսկ իր բարեկամութեան տոկոսները կը չափէ ըստ այդ երկրորդ անձին պատմած հարցերուն բնութեամբ կամ իրենց միջեւ տեղի ունեցած խօսակցութեան խորութեամբ:

Չմոռնանք, որ կին արարածը միաժամանակ մի քանի գործեր կրնայ տեսնել. խօսած ատեն ոչինչ կ'արգիլէ անոր՝ մտածելէ: Ան ինքզինք չի գրկեր միաժամանակ թէ՛ խօսելէ եւ թէ՛ մտածելէ, որպէսզի դժուար կացութեան մէջ նոյնիսկ ան իր գաղափարները կարգաւորէ: Եթէ կնկան խօսած ժամանակ իր դիմաց գըտնուող երկրորդ անձը կին է, վերջինս գիտէ ինչ պէտք է ընէ, այն ալ՝ ուշադրութեամբ եւ կարեկցութեամբ գինք մտիկ ընելն է: Իսկ եթէ երկրորդ անձը տղամարդ է, ապա շատ հաւանական է, որ ան չգիտնայ ճիշդ պահանջուած կերպով վարուիլ

այս պարագային:

Տղամարդը, երբ հոգեկան ճնշումներու ենթարկուի, կարողութիւնը ունի հարցերը իրենց հեռաւորութեամբ տեսնելու: Ան իր այս կարողութիւնը կ'օգտագործէ իր հարցերուն լուծումներ փնտռելու: Ուրեմն, անանհրաժեշտութիւն չզգար խօսելու, ո՛չ հարցը ներկայացնելու եւ ո՛չ ալ անոր լուծում գտնելու համար:

Այլ մարդը կրնայ մտածել առանց խօսելու: Աւելին, ընդհակառակը, ճանչցուած իրողութիւն է, թէ ան միաժամանակ ուղեղային մէկ պաշտօնէ աւելի չի կրնար օգտագործել, հետեւաբար, դժուար պարագաներու ընթացքին կը տեսնենք, որ ան կը լքէ հրապարակի վրայ պէտք չունեցածները՝ պահանջուած նպատակին հասնելու համար:

Տղամարդը իր կեդրոնացումն ու միտքերը կ'ուղղէ դէպի գոյուլթիւն ունեցող հարցը. ան ինքն իր վրայ կը կողպուի, որպէսզի հոն գտնէ իր ենթարկուած ճնշումներէն ձեռքազատուելու լուծումները: Իսկ եթէ պատահի, որ կին մը փորձէ օգնել գինք, ան կրնայ ըլլալ նոյնիսկ վիրաւորական խօսքերով պատասխանէ անոր, որովհետեւ երբ այլ մարդը իր ունեցած խնդիրներուն լուծում գտնելու մտածումներուն մէջ մտնէ, միակ պահանջածը առանձին ձգելն է գինք: Պահ մը երեւակայենք, որ ան իր ճակատին

«Մի՛ խանգարէք» պիտակը դրած ըլլայ, որպէսզի իր կինը, գաւակները, բարեկամներն ու գործընկերները մեծ ուշադրութեամբ հեռանան իր ճամբայէն: Ան կ'ենթադրէ, որ եթէ մարդոց ներկայութեան մնայ, անոնք օգնութեան ձեռք պիտի երկարեն իրեն, ինչ որ գինք կը մղէ փախուստ տալու, ինքզինք առանձնացնելու: Ան իր անձը կը բանտարկէ իր անձին մէջ եւ անոր վրայ դուռը կը կղպէ:

Ան ինչո՞ւ համար կարիքը չունի առատաձեռնօրէն իրեն տրամադրուած իր կնոջ, գաւակներուն կամ պաշտօնակիցին օգնութեան: Որովհետեւ, միշտ ի մտի պէտք է ունենանք, որ տղամարդը կ'ուզէ իր հարցերը անձամբ լուծել, եւ անոնց մասին խօսելը իրեն համար կը նշանակէ իր տառապանքները խոստովանիլ եւ ընդունիլ՝ իր տկարութիւնը բացի տալ մարդոց առջեւ:

ՊԱՏԱՆԻՆ ԱՄՉԿՈՏՈՒԹԻՒՆ ՈՒ ՎԱԽԸ

Կարգ մը պատանիներ մեծ վախ կամ ամչկոտութիւն կը զգան եթէ գտնուին անձանօթ անձերու միջեւ եւ այդ պատճառով անոնք կը դիմեն առանձնութեան եւ հեռու կը մնան ընկերային հանդիպումներէ եւ խրախճանքներէ: Այս հարցը իրենց մօտ վիճակը կը բարդացնէ, առանձնութեան պահերը կը բազմացնէ եւ ընկերային շփումներուն արգելք կը հանդիսանայ:

Հոգեբաններ կը տեսնեն, թէ ուրիշներուն ներկայութեան ընթացքին մարդ արարածին վախի մղող պատճառները կրնան յառաջացած ըլլալ իրենց մասին ուրիշներուն ունեցած կարծիքէն կամ քննադատութենէն, մասնաւորապէս եթէ պատանին կը կարօտի ինքնավստահութեան եւ ինքնագնահատանքի: Այդ պատճառները կրնան յառաջացած ըլլալ նաեւ

շփոթէ, հաւաքական մարդոց ներկայութեան վերաբերելու օրէնքներուն անգիտակից ըլլալէ եւ այս յառաջ կու գայ գիտակցութեան պակասէ եւ շրջանակի հետ շփումներու չզոյուլթենէ:

Այս վիճակը երբեմն ապացոյց կրնայ ըլլալ հիւանդագին անհատականութեան, որ հալածանքի կամ այլ մարդոցմէ նուազ ըլլալու բարդոյթէն կը տառապի, կամ կրնայ ըլլալ որ այսպիսի անձ մը կրնայ խորհիլ եւ զգալ, թէ ուրիշներ գէշութեան փոս կը փորեն իրեն համար: Այս վիճակը հոգեբանական բուժում մը անհրաժեշտ կը դարձնէ, որմէ ետք պատանին կարողութիւնը կ'ունենայ այս աստիճանաբար այլ մարդոց հետ շփում ունենալու՝ ընկերային շրջանակի մէջ:

Պարզ պարագաներու ընթացքին, ոչ-հիւանդագին այսինքն,

ՇՈՒՆՉԻ ԳԱՐՇԱՐՈՏՈՒԹԻՒՆԸ

Յաճախ կը հանդիպինք անձերու, որոնք կ'ունենան շունչի անհաճոյ եւ գարշելի հոտ: Շունչի գարշահոտութիւնը առարկայական կը կոչուի, երբ անհատ մը կը զանգատի իր շունչի գարշահոտութենէն եւ այդ կը նշմարուի նաեւ այլ անձերու կողմէ: Երբ անհատ մը ինք միայն կը զանգատի իր գարշահոտութենէն, առանց ուրիշներու նկատողութեան, երեւոյթը կ'ըլլայ ենթակայական: Կարգ մը հոգեբանական հիւանդութիւններէ տառապող հիւանդներ կ'ունենան ենթակայական գարշահոտութիւն, ինչպէս՝ գալալախաբութենէ (hallucination) տառապող հիւանդներ, անձկալից վիճակի (anxiety state) մէջ գտնուող հիւանդներ եւ կասկածամիտ ու շարունակ իրենց մարմնական գանգան ախտանշաններէ զանգատող անձեր (hypochondriac), որոնք կը չափազանցեն եւ խոշորացոյցով կը դիտեն իրենց մարմնական շատ մը զգացումները: Այս ենթակայական գարշահոտութիւնը հազուադէպ է եւ կը դարմանուի հոգեբուժական լուրջ եւ հետեւողական միջոցառումներով:

Առարկայական գարշահոտութիւնը ընդհանարացած երեւոյթ է: Յաճախ ենթակայան ինք անձամբ չի զանգատի եւ ան կ'անդրադառնայ իր գարշահոտութեան իր շուրջը գտնուող անձերու վերաբերմունքէն եւ կամ անոնց վերջիջեցումով միայն:

Այս պարագային ենթակային շուրջը գտնուող անձանօթներ անոր ուշադրութեան կը յանձնեն իր գարշահոտութիւնը եւ յաճախ անոնք կը զանգատին ու յանդիմանանքով կը խօսին իր հետ. ենթակային կողակիցը եւ ընտանիքի միւս անդամները ընդհանրապէս անձանօթի մը նման չեն վերաբերիլ իր հետ, սակայն ամուսնալուծումներ տեղի ունեցած են բերնի գարշահոտութեան պատճառով:

Առարկայական գարշահոտութիւնը կը յառաջանայ հետեւեալ պատճառներով՝

- 1) Բերնին մէջ կերակուրներու մնացորդացի քացխացում: Կերակուր ուտելէ ետք բերանը մաքուր պէտք է պահել ցօղուելով եւ լուալով:
- 2) Հոտաւէտ ուտելիքներու գործածութիւն եւ սպառում, ինչպէս սխտոր, սոխ եւ կաղամբ:
- 3) Ալքոհոլի չափազանց գործածութիւն. գարշահոտութիւնը աւելի զգալի կ'ըլլայ, երբ ալքոհոլը անօթի վիճակով գործածուի:
- 4) Ծխախոտի չափազանց գործածութիւն: (Վերջին երկու պատճառներով յառաջացած գարշահոտութիւնը կարելի է դարմանել կարկարաշուրներու եւ ազատքեղի գործածութեամբ):
- 5) Ատամներու եւ լինտերու հիւանդութիւններ: Ակուաներու եւ լինտերու բորբոքումներ ու պալարներ, արուեստական ակուաններ, սխալ եւ անյարմար ակուաներու գլխարկներ, ինչպէս նաեւ ատամնաշարեր ու կամուրջներ

յաճախ պատճառ կը դառնան կերակուրի մանր կտորներու հոտ ու հոն միւրճումին, ակուաներու միջեւ եւ կամ ակուաներու եւ լինտերու միջեւ. կուտակուած կերակուրի մանր կտորները քացախանալով գարշահոտութիւն կը յառաջացնեն: Այս պարագային ակուաներու ամէնօրեայ խոզանակումը խիստ կարեւոր է: Հոտ տեղին է յիշել, որ նոյն խոզանակը երկար ատեն պէտք է գործածել. խոզանակը պէտք է նորոգել իւրաքանչիւր 3 ամիս մէկ անգամ: Ակուաները պէտք է ճշգրիտ ձեւով խոզանակուին, ինչպէս նաեւ ուտելիքները շատ լաւ պէտք է ծամուին եւ ապա ամբողջովին կլլուին: Պալարներու եւ բորբոքումներու դարմանումով բերնի գարշահոտութիւնը կ'անհետանայ: Բերնի եւ ակուաներու մաքրութեամբ եւ առողջապահութեամբ արգելք կը հանդիսանանք շունչի գարշահոտութեան:

6) Լեզուի, նշիկներու (tonsils) եւ լորձաբաբեր գեղձերու բորբոքումներ եւ պալարներ. ասոնց դարմանումով կ'անհետանայ շունչի գարշահոտութիւնը:

7) Քիթի հիւանդութիւններ՝ երկարատեւ եւ մնայուն քթաբորբ, օտար մարմիններ քիթին մէջ, քիթի պոլիպներ (polyps), քիթի եւ քթաբորբի պահի (nasopharyngeal) քաղցկեղ, ինչպէս նաեւ երկարատեւ խորշատապ (sinusitis). ասոնց դեղորայքին եւ վիրաբուժական դարմանումով գարշահոտութիւնը կ'անհետանայ:

8) Շնչառական համակարգի հիւանդութիւններ՝ մնայուն խոչափողատապ, խոչափողի քաղցկեղ, ցնցղատապ (bronchitis), թոքատապ, թքուռոյց (emphysema), ցնցողներու խցում, օտար մարմիններ թոքերուն մէջ եւ ծխախոտի գործածութիւն. այս բոլորին պատճառով գարշահոտութիւնը աւելի նշմարելի կ'ըլլայ արտաշնչումի ընթացքին եւ անոնց հիմնական դարմանումով գարշահոտութիւնը կ'անհետանայ:

9) Մարսողական համակարգի վերին բաժնի հիւանդութիւններ՝ ոսկորաբորբ (esofagitis), որկորային հետահոտում (esophageal reflux), որկորային քաղցկեղ, անմարսողութիւն, շատակերութիւն, ալքոհոլի չափազանց գործածութիւն. այս բոլորին պատճառով գարշահոտութիւնը աւելի զգալի կ'ըլլայ կըթալու պարագային:

10) Այլ պատճառներ եւ հիւանդութիւններ՝

ա) Լեարդի երկարատեւ բորբոքում եւ ձախողութիւն-փճացում (liver cirrhosis). այս պարագային արտադրուած հոտը մկնահոտ կը կոչուի:

բ) Երկամներու երկարատեւ հիւանդութիւն եւ ձախողութիւն-փճացում (uremia). այս պարագային արտադրուած հոտը մէկի հոտի կը նմանի:

գ) Չափազանց յառաջացած շաքարախտ, որուն պատճառով թոքերու մէջ ասիթոնի (acetone) հոտ կ'արտադրուի:

նախ կը թելադրուի պատանին վարժեցնել ներկայ գտնուելու իր սիրած անձերուն հետ, որոնց շատ լաւ կը ճանչնայ եւ կը փորձէ անոնց ընկերակցութեամբ դուրս ելլել: Յաջորդ քայլը կ'ըլլայ օտար անձերու ընկերակցութիւնը,

պայմանով որ պատանին քաջալերանք ստանայ եւ ծանօթ անձեր գտնուին իր շուրջը, որոնց ներկայութիւնը հանգստութիւն կը պատճառէ իրեն եւ անոր կու տայ անհրաժեշտ քաջալերանք՝ իր ունեցած վախը շրջանցելու:

ԼՈՍ ԱՆՃԵԼՈՍԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԱՐԱՆԸ ՆՇԵՑ

Շարունակում է 5-էն

Թիւն մը, որուն ներկայ էին Հայց. Առաք. Եկեղեցւոյ պատուիրակութիւնը գլխաւորութեամբ նախկին առաջնորդ Գերշ. Տ. Վաչէ Արք. Յովսէփեանի, որ միաժամանակ կը ներկայացնէր առաջնորդ Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեանը: Ներկայ էին նաեւ ՀԱԽ-ի, ՍԴՀԿ-ի, Նոր Սերունդ Մշակութային Միութեան, Հայաստան Համահայկական Հիմնադրամի, Հայկական Համագումարի ինչպէս նաեւ այլ յարանուանութեանց եւ կազմակերպութիւններու ներկայացուցիչներ:

Գերշ. Տ. Վաչէ Արք.ի բացման աղօթքէն ետք գործադրուեցաւ պատշաճ յայտագիր մը, որուն ընթացքին խօսք աւին Փոլ Գրիգորեան, էրիք Կարսեթի, Ռինտի Կրուէլ եւ Ալէն Մաքսուտեան: Անոնք իրենց զօրակցութիւնը յայտնեցին հայ ժողովուրդի արդար դատին, շեշտելով որ արդարութիւնը պէտք է յաղթանակէ եւ ցեղասպանու-

թեան ճանաչումը պէտք է իրականանայ նաեւ ԱՄՆ-ի կողմէ: Փակման աղօթքը կատարեց Տ. Միւռոն Մ. Վրդ. Ազնիկեան:

Ընդունելութենէն ետք ժամը 10-ին ներկաները փոխադրուեցան քաղաքապետարանի նիստերու սրահը: Օրուան ընթացիկ ժողովի առաջին մասը յատկացուած էր Հայոց Յեղասպանութեան 96րդ տարեդարձին: Սոյն միջոցառումը նախաձեռնութիւնն էր Փոլ Գրիգորեանի եւ է. Կարսեթիի: Այստեղ Քաղ. Խորհուրդի բոլոր անդամները, միաձայնութեամբ Ապրիլ 24-ը հռչակեցին Հայոց Յեղասպանութեան զոհերու օր:

Վերոյիշեալ զոյգ հանդիպումներու ընթացքին յատուկ յիշատակութեան եւ պատուի արժանացաւ փրոֆ. Ռիչըրտ Յովհաննիսեան, առ ի գնահատանք ցեղասպանութեան ուսումնասիրութեան եւ Հայոց արդար դատի ճանաչման ուղղութեամբ իր տարած աշխատանքներուն:

ՄԻՋ-ՅԱՐԱՆՈՒԲԱՆԱԿԱՆ ՄԻԱՅԵԱԼ ՊԱՏԱՐԱԳ

Շարունակում է 5-էն

գիտ, մասնակցութեամբ տեղույս բոլոր յարանուանութիւններու առաջնորդներուն եւ հոգեւորականներուն: Օրուան պատարագիչն էր Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Կաթողիկոսութեան ներկայացուցիչ Գերշ. Տ. Մուշեղ Արք. Մարտիրոսեան:

Պատարագի կիսուն մեր նահատակներու յիշատակը յաւերժացնող եւ հայ ժողովուրդի միութեան շուրջ իրենց պատգամներով ելոյթներ ունեցան Գերշ. Մուշեղ

Արք. Մարտիրոսեան, Հայ Կաթողիկէ ժողովրդապետ Գրիգոր Վրդ. Շահինեան, Հայ Աւետարանական եկեղեցիներու Միութեան գլխաւոր հովիւ Վեր. Յովսէփ Մաթոսեան եւ Արեւմտեան թեմի առաջնորդ Գերշ. Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեան:

Վերոյիշեալ հոգեւորականներու եւ տանեակ մը հիւր եկեղեցականներու մասնակցութեամբ պատարագի աւարտին տեղի ունեցաւ հոգեհանգստեան արարողութիւն ի յիշատակ մեր մէկ ու կէս միլիոն նահատակներուն:

ԿԼԵՆՏԵՅԼԻ ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԱՐԱՆԻ 10-ՐԴ ՅՈՒՇԱՅԱՆԴԵՍ

Երկուշաբթի Ապրիլի 25-ին, 2011, երեկոյեան ժամը 6:30ին Կլենտէյլի «Ալէքս» թատերասրահին մէջ տեղի ունեցաւ յուշահանդէս Մեծ Եղեռնի 96-րդ տարեդարձին առթիւ:

Քաղաքապետարանի հովանաւորութեամբ տեղի ունեցած սոյն բազմամարդ հանդիսութեան կազմակերպիչներն էին քաղաքի հայկական միացեալ մարմինի անդամները: Յուցարկուեցաւ Եղեռնի որբերու մասին կարճամեթրաժ վա-

ւերագրական ֆիլմ մը: Այս առթիւ խօսք աւին քաղաքապետ Արա Նաճարեան, գոնկրէսական Ատամ Շիֆ, Ստեփան Քիւրքեճեան եւ ուրիշներ: Բոլորն ալ իրենց զօրակցութիւնը յայտնեցին հայ ժողովուրդի արդար դատին եւ պահանջեցին 20-րդ դարու առաջին ցեղասպանութեան ճանաչումը գոնկրէսին կողմէ:

Գործադրուեցաւ օրուան պատշաճ գեղարուեստական ճոխ յայտագիր:

ԻՆՉՈՒՒՄ «ՓՈՔՐ ԱԾՈՒ» ՄՆԱՑԻՆՔ

Շարունակում է 7-էն

նպաստեն մեր ազգի յաւերժի երթին:

Ահաւասիկ մեր համեստ կարծիքով պարզած եղանք այն գլխաւոր ազդակները, որոնք եթէ մէկ կողմէ նպաստած են մեր յարատեւութեան, միւս կողմէ ալ պատճառ դարձած են մեր տկարութեան եւ թուաքանակի սահմանափակման: Բնականաբար կան այլ ազդակներ եւս, որոնք կամ զանց աւելնք նշելի եւ կամ ալ անցողակի անդրադարձանք նշուած ազդակներու բացատրութեանց մէջ: Վստահ ենք նաեւ, որ մեր բարձրացուցած հարցերը վիճելի եւ քննարկելի շատ կողմեր ունին: Մեր նպատակը, Եղեռնի 96-ամեակի նշման այս օրերուն, մեր ընթերցողները մղել էր, որ սովորական դարձած ու յաճախակիօրէն կրկնուող «քիչէ» մտքերէն անդին անցնին եւ Ջարդի վրայ կեդրոնանալէն անդին, մտածեն մեր վտանգուած գոյերթը ամրակայելու մասին: Մանաւանդ երբ մեր աչքին առջեւ Հայաստանը ահագանգային թափով կը դատարկուի իր բնակիչներէն եւ Սփիւռքն ալ նոյնքան ահագնօրէն կ'այլասերի ու կը հիւժի: Այ՛ս պէտք է ըլլայ մեր առաջնահերթ մտահոգութիւնը եւ անոր դարձմաներ որոնելու աշխատանքը: Մեր կատարած ախտաճանաչումները եւ առաջարկած լուծումները նորութիւններ չեն: Կարդացէ՛ք Խորենացիի «Ողբը», ուր մի առ մի նշուած է թէ մեր հասարակութեան ամէն մէկ անհատը ինչպիսի՞ վարքագիծ պէտք է որդեգրէ, բարձրացնելու համար հայ ազգը իր ողբալի վիճակէն: Պատկերացնելով հանդերձ մեր դառն իրականութիւնը, որ սակաւաթիւ ու տկար ենք, ան նաեւ ցոյց կու տար անելու

եւ հզօրանալու ճամբան, հայ աշխարհի մէջ գործուած քաջութեան գործերու ընկալումով եւ գործադրութեամբ: Խորենացիի խրատներէն մինչեւ Ջարենցեան պատգամը այլեւս պէտք չէ ինչն իսկ ականջներու վրայ, այլ պէտք է շեփորուին բարձրադարակ ու քանդակուին ամէն մէկ հայի գիտակցութեան մէջ: Եթէ անշուշտ կ'ուզենք կասեցնել մեր գահավէժ ընթացքը եւ բեկումնային շրջադարձ մը իրագործել:

Ճիշտ է, որ մօտ հարիւրամեակ մը առաջ կրեցինք մեր պատմութեան մէջ իր նախընթացը չունեցող ահաւոր հարուած մը, որ մեզ գրեթէ բնաջինջ ըրաւ: Եղեռնի ահաւորութիւնը տակաւին կաշկանդած է մեր մտածելակերպը եւ կը քամէ մեր ներուժը, նիւթական, բարոյական եւ հոգեբանական հարստութիւնները: Բայց գիտակցինք նաեւ, որ հազարամեակներու վրայ երկարող անցեալ մը ունինք, որմէ կրնանք անգնահատելի դասեր քաղել, որոնցմէ շարք մը նշեցինք այս յօդուածով: Մեր ուշադրութիւնը կեդրոնացնենք ատոնց վրայ ու ծրագրաւորուած աշխատանքով տարածենք ու ամրապնդենք զանոնք մեր ժողովուրդի մտայնութեան մէջ: Մեր յօդուածը կ'աւարտենք աչազուրկ եւ խուլ, բայց մարդկութեան խղճի աչքերը բացող, պայծառատես Հեկէն Քելլըրի մէկ նշանաւոր խօսքով. «Երբ երջանկութեան դուռ մը կը փակուի, ուրիշ մը կը բացուի: Սակայն յաճախ մեր հայեացքը այնքան կառչած կը մնայ փակ դրան վրայ, որ չենք նշմարէր այն միւսը, որ մեզի համար բացուած է»: Այս խօսքէն դրդուած, մեր խորագրի «Ինչո՞ւ Փոքր Ածու Մնացինք» փակուած դուռը ամբողջացուցինք «Ինչպէ՞ս Մեծ Ածու Դառնալ» բացուած դուռով:

ԲՈՂՈՔԻ ՑՈՅՑ ԹՐԲԱԿԱՆ ԳԻՊԱՏՈՍԱՐԱՆԻՆ ԴԻՍԱՑ

Ապրիլ 24ին, կէսօրէ ետք ժամը 4ին մեծ մասամբ ուսանողներէ եւ երիտասարդներէ բաղկացած, հարիւրաւոր հայերու մասնակցութեամբ տեղի ունեցաւ բողոքի ցոյց մը Լոս Անճելըսի թրքական հիւպատոսարանի շէնքին առջեւ (Ուիլշըր պողոտայ):

Ս. Զատիկուան տօնին գուգարիպող սոյն ցոյցերու մասնակիցները կը կրէին ցեղասպանութիւնը դատապարտող պահանջատիրական լրջունգներ:

Ցոյցի աւարտին տեղի ունեցաւ քաղաքական հաւաք:

Նշենք նաեւ որ Ապրիլ 21ին, նախագահ Օպամայի Լոս Անճելըս ժամանած օրը, Քըլլըր Սիթի արուարձանային քաղաքին մէջ տեղի ունեցաւ ցոյց մը, որուն կարգախօսն էր «Օպամա յարգէ խոստումը» հայոց ցեղասպանութիւնը ճանչնալու համար: Դժբախտաբար այդ խոստումը այս տարի եւս չի յարգուեցաւ հիասթափութիւն պատճառելով աշխարհասփիւռ հայութեան:

ՄԱՍԻՍ **ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ**

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Yes, I wish to subscribe to Massis Weekly
 Enclosed a check for (one year)
 * \$50,00 for USA

* \$60,00 (second class), \$ 75,00 (Air Mail) for Canada.
 * \$85,00 (second class), \$ 125,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----
 Address: -----
 City: ----- State:----- Zip Code:-----
 Country: -----

Tel :----- Fax :-----

ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ԶՈՐԵՐՈՒ ՅԻՇԱՏԱԿԻ ՈԳԵԿՈՉՈՒՄ ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՉ

Շարունակում է 1-ին

կիրցներու թիւը մի քանի անգամ գերազանցած է մէկ տարի առաջ նոյն վայրին մէջ տեղի ունեցած միջոցառման մասնակիցներու թիւը:

Հաւաքուածներու անունով «այս ցաւը բոլորիս է» վերնագրով յայտարարութեամբ հանդէս եկած է Զէյնապ Թանայայ:

«24 Ապրիլ 1915-ը դարձաւ այն աղէտի մեկնակէտը, երբ պետութիւնը այս երկրին մէջ բնակող այլ ժողովուրդներու հետ գոյակցող հայ ազգի տղամարդոց, կանանց, փոքրերուն, ծերերուն զուտ այն բանի համար, որ հայ են, արմատախիլ ըրաւ այս հողերէն, որուն հետեւանքով սպաննուեցան եւ աքսորուեցան հարիւր հազարաւոր հայեր: Այդ օրուրէն ի վեր պետութիւնն ու կառավարութիւնը կը փորձեն քողարկել այդ զարհուրելի իրադարձութիւններուն ողջ էութիւնը՝ զանոնք ներկայացնելով ապստամբութեան իբրեւ ար-

դիւնք տեղի ունեցած դէպքեր: Սակայն, այդ մահուան աքսորը, ոչ այլ ինչ է, եթէ ոչ մարդկութեան դէմ իրականացուած յանցագործութիւն»,- ըստած է յայտարարութեան մէջ:

Հաւաքի ընթացքին, Յեղապանութեան գոհերու յիշատակը ոգեկոչող խումբէն ընդամէնը քանի մը մեթր հեռաւորութեան վրայ հաւաքուած են թուրք ազգայնականները, որոնք հնչեցուցած են հակահայկական կոչեր:

Քիւրտերու, թուրք մտաւորականներու եւ իրաւապաշտպաններու կազմակերպած ոգեկոչումը փորձած են խոչընդոտել նաեւ խումբ մը ատրպէյճանցիներ եւ թուրքեր: Անոնք հակահայկական կոչեր հնչեցնելու հետ մէկտեղ աղաղակած են՝ «Օլէյ, Օկիւն Սամասթ (Հրանդ Տինքը սպաննողը):

Ոգեկոչման վայրին մօտ թուրք իրաւապահները ձեռնարկած են ապահովութեան քայլեր, որուն իբրեւ արդիւնք կարելի եղած է խուսափիլ բախումներէ:

ԼԻԲԱՆԱՆԱՅՈՒԹԻՒՆ ԻՆ ՀԱՄԱՐՈՒՄ ՈԳԵԿՈՉԵՑ

Շարունակում է 6-ին

լիւր չտիրանայ:

Հայկական երեք կուսակցութիւններու պատգամներէն ետք, խօսք առաւ Լիբանանի մօտ Հայաստանի դեսպան Աշոտ Քոչարեան: Ան ըսաւ, որ Հայոց Յեղապանութիւնը մեր պատմութեան ամէնէն դաժան եւ ամէնէն ողբերգական էջն է:

Քոչարեան իր կարգին հաստատեց, որ Թուրքիոյ ուրացման քաղաքականութիւնը Եղեռնի շարունակութիւնն է, եւ այս քաղաքականութեան դէմ պէտք է ցուցաբերել թոյլ վերաբերմունք:

Աշոտ Քոչարեան աւելցուց, որ պէտք է շնորհակալ ըլլալ այն պետութիւններուն, կառույցներուն ու անհատներուն, որոնք ճանչցան Հայոց Յեղապանութիւնը: Ան կոչ ուղղեց շարունակելու նահատակներուն պատգամը՝ ծառայելով մեր ազգային ու համամարդկային արժէքներուն: Ան ըսաւ, որ պէտք է յաղթահարել արդի աշխարհի բոլոր մարտահրաւէրները՝ միասնականութեամբ եւ համերաշխութեամբ:

Հայոց Յեղապանութեան պաշտօնական հանդիսութեան աւարտին իր հայրապետական պատգամը ուղղեց Մեծի Տանն Կիլիկիոյ Արամ Ա. կաթողիկոս, որ ըսաւ, թէ Ապրիլ 24-ը մեր ժողովուրդին համար այլ չէ, այլ նահատակներու նուիրական կտակին նկատմամբ մեր ունեցած յանձնառութեան հաշուետուութեան եւ վերահաստատման օրն է:

Հայոց Յեղապանութեան 96-ամեակի հանդիսութիւնը փակեցաւ Հ.Մ.Մ.ի փողերախումբին կատարողութեամբ «Սարդա-րապատ» յաղթերգով:

ՊԱՐԱՔ ՕՊԱՍԱՆ ԴԱՐՁԵԱԼ ԽՕՍԵՑԱՒ

Շարունակում է 1-ին

յերը մեծ աւանդ ունին ու անոնցմէ շատերը Մեծ Եղեռնէն փրկուածներու սերունդներն են:

Պաշտօնական Անգարան Միացեալ Նահանգներու նախագահի յայտարարութիւնը որակեց «միակողմանի»:

«Յայտարարութիւնը կ'աղա-

ւաղէ պատմական փաստերը: Հետեւաբար, մենք այդ կը նկատենք շատ խնդրալարող եւ խորապէս կ'ախտասնք այդ կապակցութեամբ: Միակողմանի յայտարարութիւնները կը խոչընդոտեն ճշմարտութեան ըմբռնումը», - ըստած է Ապրիլ 24-ին Թուրքիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան հրապարակած յայտարարութեան մէջ:

Ս. ԷԶՄԻԱԾՆԻ ԳԵՈՐԳԵԱՆ ՀՈԳԵՒՈՐ ԵՆՄԱՐԱՆԸ

Շարունակում է 13-ին

ը Արմաշի մէջ եւ 3-ը Կ. Պոլսոյ մէջ իր պատրիարքութեան շրջանին: Դուրեան ձեռնադրեց նոյնպէս 14 շրջանաւարտներ, 10-ը Արմաշ եղած միջոցին, եւ 4-ը Ձմիւռնիայէն յատկապէս Արմաշ գալով, ուր մեկնած էր որպէս Առաջնորդ: Յաջորդ 6 շրջանաւարտները ձեռնադրուեցան Նիկոմիդիոյ Առաջնորդ Ստեփաննոս Եպս. Յովակիմեանէ, եւ վերջին 2-ը, 1915-ին լրիւ դասարանով իրենց վերջին վերատեսուչին Մեսրոպ Եպս. Նարոյեանի հետ Դպրեվանքին աքսորուած, ձեռնադրութիւն ստացան Նարոյեանէ Կ. Պոլսոյ պատրիարքութեան Մայր Եկեղեցիին մէջ՝ տնօրինութեամբը Զաւէն Պատրիարք Տ. Եղիայեանի:

Երուսաղէմ Եղիշէ Դուրեան եւ Թորոնթոյ Գուշակեան Պատրիարքներով, Անթիլիաս Բաբգէն Կիւլէ-սէրեան Աթոռակից Կաթողիկոսով եւ Շահէ Արքեպս. Գասպարեան Դպրեվանքի որպէս վերատեսուչ, Փառէն Եպս. Մէլքոնեան ուսուցիչ Դպրեվանքին, շարունակեցին Արմաշի վսեմ գործը, ընծայելով երկու Աթոռներէն ներս շարք մը հոգեւորականներ որոնք եղան անցեալ ճակատագրական դարու մեր հոգեւոր առաջնորդներն ու ռահ-վիրաները:

Զոյգ Հաստատութեանց Աւանդը

Գէորգեան ձեռնարանի սաները յատկանշուեցան որպէս կրօնքի եւ քրիստոնէական արուեստի ախոյեաններ որոնք զուգահեռաբար հայ մատենագրութիւնն ու բանասիր-

րութիւնը շարունակեցին Հայ Եկեղեցւոյ կեանքին մէջ: Հայագէտ, ուսումնասէր եւ արուեստաբան, երաժշտագէտ ու ձեռագրագէտ հոգեւորականներ եղան անոնք որոնք պայծառացուցին Մայր Աթոռի դիմագիծը, պահպանեցին հայ եկեղեցւոյ հնաւանդ հիմքը ու ինքնութիւնը իր բազմերես դրսեւորումներով: Ներկայ ժամանակներու Հայ Եկեղեցին շատ բան կը պարտի անոնց իրենց մատուցած անձնդիր եւ նուիրեալ աշխատանքին համար, նիւթականէն շատ հեռու եւ շատ բարձր, եւ հոգեւորական կեանքին շատ մօտիկ եւ հոգածու, որուն արգասիքը մեր օրերու եկեղեցականներս կը վայելենք, յաճախ առանց անդրադառնալու այդ աւանդին ու անոր արժէքին:

Արմաշու Դպրեվանքը ինքնին անկրկնելի դպրոց մը հաստատեց մեր մօտիկ անցեալի հայ եկեղեցական կեանքին մէջ: Աստուածաբանութիւնն ու ծէսը հիմնովին վերականգնանցան Հայ Եկեղեցւոյ քննական պատմութեան խորքով, մատենագրութեամբ եւ արեւմտեան որակաւոր խորքով: Արմաշականներ միօրինակութեան եւ հարազատութեան նախաձեռնողները հանդիսացան որոնց կրօնագիտութիւնն ու վարչագիտութիւնը թողած են մեր մէջ իրենց մնայուն կնիքը: Իցիւ թէ ներկայ հոգեւորականութիւնը բարի վերադարձով մը Արմաշի թողած աւանդը չափով մը զարգացնէր թեմերէն ներս, հեռու մնալով հապճեպ եւ մակերեսային մօտեցումներէ:

ԽՆԴԱԿՑՈՒԹԻՒՆ
Ուրախութեամբ կ'իմանանք որ Տէր եւ Տիկ. Ռաֆֆի եւ Աննա Կիզիրեան բախտաւորուած են երկրորդ մանչ զաւակով մը եւ անուանած Հրակ:
Մեր խնդակցութիւնները բախտաւոր ծնողաց եւ իրենց հարազատներուն, մաղթելով երջանիկ տարիներ:

ԱՊԱՔԻՆԱՆ ՄԱՐԹԱՆԸ
Մեր աշխատակիցներէն՝ ծանօթ գրող Սարգիս Վահագն, վերջերս ունեցած է սրտի տագնապ մը: Այժմ տուն վերադարձած ըլլալով կը բոլորէ իր ապաքինման շրջանը: Շուտափոյթ եւ կատարեալ առողջութիւն կը մաղթենք իրեն:

Burbank Airport
Bid Request General Contractors
Qualified "B" licensed General Building Contractors are invited to submit a sealed bid on Project E11-08, Module 12.9 to the Burbank-Glendale-Pasadena Airport Authority by 2:05 PM, May 25, 2011. The Work includes, but is not limited to, the following: Installation of new doors, new windows, air conditioning, insulation and correction of some code deficiencies for: Thirty (30) Single Family Residences. Bidders may obtain construction documents from the Bob Hope Airport Web Site at bobhopeairport.com under Business Opportunities and are encouraged to do so prior to the mandatory pre-bid conference. All Bidders shall register with the Airport Engineering Department either via web site or in person. Bids submitted by firms who have not registered with Airport Engineering will be considered non-responsive. A mandatory Pre-bid conference has been scheduled for May 5, 2011, at 10:00 A.M. at the Bob Hope Airport Engineering Offices, 2800 N. Clybourn Ave., Burbank, California.

REQUEST FOR PROPOSALS (RFP# 7549)
FINANCIAL ADVISORY SERVICES
The Housing Authority of the City of Los Angeles ("the Authority") invites proposals from qualified financial consulting/advisory firms to provide financial advisory services related to the development, redevelopment and repositioning of scattered-site public housing, either owned by the Authority, or in which it has an interest, in order to maximize returns on its asset investments. Copies of the RFP may be obtained beginning April 18, 2011 online at www.hacla.org/ps. Proposals will be accepted at 2600 Wilshire Blvd, #3100, Los Angeles, CA 90057 until 2:00 P.M., May 23, 2011.
4/28, 5/5/11
CNS-2083128#
MASSIS WEEKLY

REQUEST FOR PROPOSALS (RFP# 7545)
FURTHER INVESTIGATION, ASSESSMENT & DEVELOPMENT OF REMEDIAL ACTION PLAN FOR 9901 SOUTH ALAMEDA ST. IN THE COUNTY OF LOS ANGELES
The Housing Authority of the City of Los Angeles invites proposals from qualified Consultants to further investigate, assess and develop a feasibility study, health risk assessment and remedial action plan under the direction of the California Department of Toxic Substances Control for 9901 South Alameda Street in the County of Los Angeles ("Service"). Copies of the RFP may be obtained beginning April 11, 2011 online at www.hacla.org/ps. Proposals will be accepted at 2600 Wilshire Blvd, #3100, Los Angeles, CA 90057, until 2:00 P.M., May 13, 2011.
4/21, 4/28/11
CNS-2077571#
MASSIS WEEKLY

ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՅԻՇԱՏԱԿՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋՈՑԱՌՈՒՄ ՆՈՐՎԵԿԻԱՅՈՒՄ

Շարունակում է 6-էն

Համայնքի անդամները իրենց փոքրիկների հետ ծաղիկներ դրեցին մեծ նորվեգացու շիրիմին ու իրականացրեցին մոմավառութիւն: Նորվեգիայի Հայկական Մշակութային կազմակերպութեան նախագահու թեան անդամ Լիլիթ Մկրտչեանը չիշատակման ելոյթ

քելական Սուրբ Եկեղեցու ներկայացուցիչ քահանայի կողմից մատուցուող պատարագով: Այդպիսով, Շուեդիայում հայկական եկեղեցին սպասարկող հոգեւորականների խումբը նաեւ կը սպասարկի Նորվեգիայի հայ համայնքին:

Նորվեգիայի հայկական համայնքը տարբերում է Եւրոպայի դասական հայկական համայնքնե-

Մաղիկներ ու մոմավառութիւն Ֆրիտյոֆ Նանսենի շիրիմին

րնթերցեց, որից չետոյ մի քանի անդամներ եւս երախտիքի խօսքեր ասացին ուղղուած Ֆրիտյոֆ Նանսենին, աչուհետեւ ներկաները երգեցին Հայաստանի հանրապետութեան օրհներգը եւ ծածանեցին Հայաստանի եւ Նորվեգիայի դրօշները:

Յիշատակի միջոցառումը

րից, քանի որ այն համեմատաբար փոքրաթիւ ու նոր համայնք է: Այստեղ, ի տարբերութիւն Ֆրանսայի, Գերմանիայի, Հոլանդիայի, չկան հայերի երկրորդ եւ երրորդ սերունդներ: Համայնքը հիմնականում բաղկացած է Միջին Արեւելքից ոչ շատ ուշ անցեալում ներգաղթած հայերով: Հայերը սիրուած

Ֆրիտյոֆ Նանսենի նախկին առանձնատունը

աւարտուեց Նանսենի տան բակում կազմակերպուած հիւրասիրութեամբ: Հաւաքուածները քննարկեցին համայնքին յուզող խնդիրները:

Նշուեց, որ համայնքի ինդրամբողջ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինը որոշում է ընդունել պաշտօնապէս հիմնել Հայկական Առաքելական Սուրբ Եկեղեցու ներկայութիւնը Նորվեգիայում, որը կը կազմակերպուի ս.թ. Ապրիլի 29-ին Շուեդիայում Հայկական Առա-

ն Նորվեգիայի տարբեր մարզերով: Իրենց թուաքանակից եւ ակտիւութեամբ հիմնականում աչքի են ընկնում Օսլոյի եւ շրջակայ բնակավայրերի, Բերգենի, Ստավանգերի եւ Ալեսունդի մեր հայրենակիցները:

Նորվեգիայում մեծութեամբ երկրորդը համարուող Բերգեն քաղաքում կայ նաեւ Ֆրիտյոֆ Նանսենին նուիրուած եւ Հայոց Ցեղասպանութիւնը ոգեկոչող խաչքար,

ՑԱԻԱԿՑԱԿԱՆ

Ազգային բարերար Տիար Բիւզանդ Մարգարեանի մահուան տիտղոս առիթով, Կիլիկիան Կրթական Միութեան, Կեդրոնական վարչութիւնը ներկայովս կու գայ յանուն բոլոր կիլիկեանցիներուն, իր խորագրաց ցաւակցութիւնները յայտնելու հանգուցեալի ընտանեկան պարագաներուն, հարազատներուն եւ բարեկամներուն, ինչպէս նաեւ Հայաստանի նոր Այնթապ աւանի «Բիւզանդ Մարգարեան» վարժարանի պատասխանատուներուն ուսուցչական կազմին, աշակերտութեան եւ ծնողաց, Երեւանի Այնթապցիներու Միութեան վարչութեան, եւ Լոս Անճելըսի Այնթապցիներուն Մշակութային Միութեան վարչութեան:

Պրն. Մարգարեան եղաւ տիպար ազգային անձնաւորութիւն մը, մեծ հայրենասէր մը, միշտ քաջալեր հանդիսացաւ մեր վարժարաններուն եւ Մշակութային Միութիւններուն:

Անոր բազում ծառայութիւնները մեծապէս գնահատուեցան, Հայկական Կիլիկիան վարժարաններու հիմնադրութեան 85 ամեակի շքեղ հանդիսութեան ընթացքին, երբ անոր շնորհուեցաւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին Բ.ի սրբատառ կոնդակը եւ Ս. Ներսէս Շնորհալի շքանշանը, ձեռամբ թեմիս բարեջան առաջնորդ Տ. Յովնան Արք. Տէրտէրեանի, նոյն առիթով նաեւ Լոս Անճելըսի Այնթապցիներու Մշակութային վարչութիւնը գինք պարգեւատրեց Միութեան ոսկէ մետալով:

Թող ամենակալ տէրը անոր հոգին երկնքի արքայութեան արժանի ընէ:

ԿԻԼԻԿԵԱՆ ԿՐԹԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ ԼՈՍ ԱՆՃԵԼՍ

որը տեղադրուել է 2007թ. Ապրիլին:

Հայկական մշակութային կազմակերպութիւնը եւս ծրագրում է նման խաչքար-յուշակոթող տեղադրել Օսլոյի տարածքում: Ցաւօք, սակայն, նման յուշակոթող Նանսենի առանձնատան տարածքում տեղադրելու մասին հայերի դիմումը մերժուել է, քանի որ այդ տարածքը գտնուում է տեղական իշխանութիւնների յատուկ վերահսկողութեան տակ, եւ որոշում կայ այդ տարածքը պահպանել իր բնական տեսքով, առանց նոր չաւելումների կամ փոփոխութիւնների:

2008 թուականին Նորվեգիայի հայկական համայնքից Կայծակ Դեմիրճեանի, Խտալիայի համայնքից Պիետրո Կուչուկեանի եւ այլոց նովանաւորութեամբ Նանսենի գերեզմանից մասունքներ տեղափոխուեցին Հայաստան, եւ Նանսենին նուիրուած յուշքար գետեղուեց Ծիծեռնակաբերդի յուշահամալիրում, չիշողութեան պատին:

Ֆրիտյոֆ Նանսենը առաջին համաշխարհային պատերազմից չետոյ նշանակուել էր Ազգելի լիգայի փախստականների հարցերով յանձնակատար: Նրան էր յանձնարարուած մեծ պատերազմի արգիւն-

քում փախստական ու անհայրենիք դարձած միլիոնաւոր մարդկանց վերաբնակեցումը: Նանսենի կողմից ստեղծուած Նանսենեան անձնագրերի օգնութեամբ միլիոնաւոր փախստականներ անձը հաստատող փաստաթուղթ եւ վերաբնակեցման իրաւունք ստացան, այդ թւում նաեւ երեք հարիւր հազարից աւելի հայեր: Նանսենը յատկապէս անհանգստացած էր հայերի ճակատագրով: Նա քանիցս այցելել է Հայաստանը եւ գրքեր հրատարակել Հայաստանի մասին: Օրինակ, 1916-ին Նանսենը գրում է, «Ոճրագործութիւնը, որ սկսուեց 1915-ին չի կարող համեմատուել մարդկութեան պատմութեան ոչ մի դրուագի հետ: Աբղուլ Համիդի կողմից իրականացուած ջարդերն անգամ ոչինչ են համեմատած նրա հետ, թէ ինչ արեցին այսօրուայ թուրքերը»: Նա իր քաղաքական եւ հասարակական կեանքի ողջ ընթացքում նուիրուած մնաց հայկական հարցին համար պայքարին եւ նրա դատեր հաւաստմամբ, նոյնիսկ մահուան ակնթարթից առաջ նրա վերջին բառը «հայ» էր:

ԷՐԻԿ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ Օսլո, Նորվեգիա

ՎԱՐՁՈՒ ՏՈՒՆ

PALM SPRINGS ԱՐՁԱԿՈՒՐԴԻ ԳԼԱՅՈՂ ՀԱՅՐԵՆԱՎԻՑՆԵՐԻ ՈՒՇԱԳՐՈՒԹԵԱՆ

Փալմ Սփրինգս գեղատեսիլ եւ կից Լեռնային շրջանին, վարձու է տրուում լրիւ կահաւորուած մէկ ննջարան, մեծ նստասեւեակ, խոհանոց՝ բոլոր յարմարութիւններով, մինչեւ 5-6 հոգի գիշերելու տարողութեամբ Condo: Ունի մեծ լողաւազան, ջաքուզի, թեմիսի խաղաղաշտ, կանաչազարդ փիքնիքի տարածք, իր յատուկ կրակարաններով եւ 24-ժամեայ ապահովութեան սիստեմ:

Մանրամասների համար հեռաձայնել (818) 246-0125

Վարձման գներն են՝	
Ուրբաթ, Շաբաթ եւ Կիրակի՝	\$ 400
Long Weekend-ների համար՝	\$ 500
Մէկ շաբաթուայ համար՝	\$ 675
Մէկ ամսուայ համար՝	\$ 1450

ԱՇԽԱՏՈՂ ԿՈՒՂՈՒԻ

Փասատիւնայի մէջ հայկական հաստատութիւն մը կարիքն ունի տնային պայմաններով՝ ՀԻՆ ԳԻՐՔԵՆԻ ՆՈՐՈԳՈՂԻ մը (վերաբուժի լաւ պայմաններ): (626) 354-5924 (Վաեէ)

ԾԻԾԵՌՆԱԿԱԲԵՐԴ ԱՊՐԻԼ 24, 2011

AMERICAN RELIABLE WINDOWS

www.americanreliablewindows.com

\$89 Rebate*
toward the price of new Vinyl Windows
Rebate Example:
5 windows = \$445
10 windows = \$890
15 windows = \$1335

Serving Los Angeles, Ventura, Orange, & San Bernardino Counties

Beautify while increasing the value of your home with elegant,

18 months no interest* Financing O.A.C

ENERGY EFFICIENT WINDOW AND DOORS.

Vinyl, Wood, Fiberglass, Glad or Aluminum Replacement, Retro or New Construction

Our Windows Qualify For Tax Credits

Manufacturers rebates & deep discounts available NOW.
Product, Pricing and Financing to meet any Budget.

888-804-7250

Your Satisfaction is Guaranteed.

Licensed • Certified • Insured CSLB LIC#901591